

G E M E E N T E

WADDINXVEEN

Programmabegroting 2026 – 2029

Inhoudsopgave

Voorwoord	5
Leeswijzer	10
1. Juiste zorg voor iedereen	15
2. Ruimte voor iedereen	23
3. Groeiende gemeente	31
4. Aantrekkelijke gemeente	41
5. Slagvaardige gemeente	48
6. Overige algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	56
Paragraaf 1 Lokale heffingen	66
Paragraaf 2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	72
Paragraaf 3 Onderhoud Kapitaal-goederen	78
Paragraaf 4 Financiering	84
Paragraaf 5 Bedrijfsvoering	89
Paragraaf 6 Verbonden partijen	92
Paragraaf 7 Grondbeleid	96
Paragraaf 8 Duurzaamheid (klimaatactie en biodiversiteit)	103
Financiële begroting	107
Staat van baten en lasten	109
Toelichting op het overzicht van baten en lasten	110
Staat van incidentele baten en lasten	115
Toelichting op het overzicht van incidentele baten en lasten	116
Uiteenzetting van de financiële positie	118
Bijlagen	125
Bijlage 1: Samenvatting nieuw beleid 2026-2029	127
Bijlage 2: Meerjareninvesteringsprogramma 2026-2029	128
Bijlage 3: Overzicht reserves 2026-2029	131
Bijlage 4: Structurele mutaties reserves	135
Bijlage 5: Staat van voorzieningen 2026-2029	136
Bijlage 6: Taakvelden	139
Bijlage 7: Subsidies	142
Bijlage 8: Overzicht prestatie-indicatoren Programmabegroting 2025-2028	143
Bijlage 9: Gemeenteraad en Griffie	151

Voorwoord

Met de Programmabegroting 2026-2029 presenteren we als college onze laatste begroting voor de gemeenteraadsverkiezingen. Vier jaar lang hebben we met passie en inzet gewerkt aan het collegeprogramma Thuis in Waddinxveen. Met als reden: bouwen aan een prettige, gezonde en duurzame leefomgeving.

In deze programmabegroting blikken we vooruit in financieel ingewikkelde tijden

In de zomer van 2025 lieten we al zien voor een loodzware financiële opgave te staan. Alleen door het maken van fundamentele keuzes en het stellen van prioriteiten is het in de toekomst mogelijk een sluitende begroting te realiseren. De voorliggende begroting laat zien dat we met financiële beperkingen Waddinxveen toch kunnen blijven ontwikkelen. We zijn blij dat het gelukt is om samen met de gemeenteraad de begroting sluitend te krijgen. 2026 en 2027 zijn structureel dekkend, 2028 en 2029 kunnen we met incidentele middelen rond krijgen. Toch blijven wij ons zorgen maken over de financiële houdbaarheid van de ambities van Waddinxveen. Het Rijk heeft immers afgelopen Prinsjesdag opnieuw aangekondigd te willen bezuinigen op het gemeentefonds.

Prettig wonen: we gaan door met belangrijke ontwikkelingen

Het uitvoeringsprogramma Maatschappelijke voorzieningen bouwt verder aan een aantal belangrijke ontwikkelingen. We gaan door met de ontwikkeling van sportpark De Sniep. Nu het besluit over de tijdelijke huisvesting van het Coenecoop College is genomen, kunnen we een nieuwe start maken met project Op Dreef. We gaan ook verder met de nieuwe huisvesting voor WadWijzer en het Centrum voor Jeugd en Gezin. Daarnaast geven we een vervolg aan het ontwerp voor het nieuwe zwembad en de realisering van multifunctionele accommodatie Parklaan in Triangel. Qua bereikbaarheid werken we aan het uitvoeren van het Omgevingsprogramma Mobiliteit en Verkeer en werken we met de provincie mee aan een inpassingsplan van de N207-Zuid. Zelf zorgen we voor een veilige fiets- en wandelverbinding tussen de wijken Zuidplas en Triangel. Bij wonen letten we, naast de gebruikelijke actualisering van het woningbouwprogramma en de jaarlijkse prestatieafspraken met de woningbouwcorporatie, op het langer zelfstandig wonen. Dit nemen we mee in gebiedsvisies en ruimtelijke projecten. Ondertussen gaan we door met het bouwen van nieuwe woningen. En we denken na over het toekomstbestendig, duurzaam en economisch sterk houden van onze bedrijventerreinen.

De juiste zorg: we zetten in op normaliseren

Normaliseren houdt in dat inwoners eerst kijken wat ze zelf kunnen met behulp van het gezin, familie en burens. Pas daarna komt extra hulp in beeld. Dat vraagt om een andere manier van samenwerken met partners in het sociaal domein en beïnvloedt ook het op te stellen uitvoeringsplan Visie Jeugd. Daarbij zijn aandacht voor preventie, gezondheid en een goede sociale basis belangrijk om de kosten voor het Sociaal Domein te beperken. Al deze ontwikkelingen maken onderdeel uit van het plan om de taakstelling van € 1 miljoen op het Sociaal Domein te realiseren. Ondertussen scherpen we het minimabeleid aan en vereenvoudigen we het ook. Voor het betaalbaar houden van de energierekening kijken we ook naar het minimabeleid.

Duurzaamheid: we zetten onze ingeslagen koers voort

We helpen inwoners om energie te besparen en tuinen te vergroenen. We gaan door met het aardgasvrij maken van de eerste buurt. We werken ook de haalbaarheidsstudie van een lokaal warmtenet uit tot een voorlopige business-case. Verder werken we aan de energietransitie van de glastuinbouw, de circulaire economie en het opwekken van schone energie. Nieuw is de risico-dialoog klimaatadaptie die we opstarten. Voor het goed scheiden van afval plaatsen we in 2026 inzamelcontainers voor PMD bij de hoogbouw. Ook geven we uitvoering aan het omgevingsprogramma Duurzame Leefomgeving voor het ontwerp en beheer van de buitenruimte. We zetten de groene ontwikkeling van Waddinxveen door.

Veiligheid: we vergroten de weerbaarheid van onze inwoners

We ontwikkelen samen met onder andere scholen en jongerenwerk een (preventieve) aanpak om ons in te zetten voor jeugd en minder jeugdoverlast. We richten ons op het weerbaar maken van inwoners en kwetsbare groepen tegen cybercrime en gedigitaliseerde criminaliteit. Verder werken we aan weerbaarheid van de samenleving tijdens andere crises, zoals bijvoorbeeld langdurige stroomuitval. Ook werken we aan een lokale invulling van het landelijke vuurwerkverbod voor de jaarwisseling van 2026-2027.

We zien uit het naar het raadsdebat over deze begroting

Om ook in 2026 samen aan de slag te gaan zodat Waddinxveen een fijn thuis is en blijft voor onze inwoners.

Het college van burgemeester en wethouders,

Evert Jan Nieuwenhuis

Albert Kerssies

Brigitte Leferink

Femke Vleij

7 oktober 2025

Begroting 2026 in één oogopslag

De begroting 2026 van de gemeente Waddinxveen in één oogopslag: het laat zien hoeveel geld er binnenkomt, waar we het aan uitgeven en wat we allemaal gaan doen in het nieuwe jaar. Voor wie meer wil weten: de volledige begroting staat op onze website.

Verwachte inkomsten 2026 x €1.000,-

Totaal:

€148.341

Overige baten

€26.644

Overige bijdragen Rijk

€8.091

Afvalstoffen- en rioolheffing

€9.927

Onroerende zaakbelasting

€10.922

Grondbeleid

€22.866

Algemene uitkering gemeentefonds

€69.891

Verwachte uitgaven 2026 x €1.000,-

Juiste zorg voor iedereen

€42.372

Ruimte voor iedereen

€18.952

Groeiende gemeente

€39.868

Aantrekkelijke gemeente

€17.938

Slagvaardige gemeente

€9.120

Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

€14.273

Stortingen in reserves

€5.480

Totaal:

€148.002

De gemeente Waddinxveen presenteert voor de jaren 2026-2027 een structureel sluitende begroting. De jaren 2028 en 2029 kunnen we incidenteel sluitend krijgen. Dat is belangrijk om Waddinxveen te blijven ontwikkelen. We gaan aan de slag met sportpark De Sniep, een nieuw zwembad en de realisering van een gymzaal met kinderopvang en buurthuis Parklaan in Triangel. We zetten in op preventie, gezondheid en een goede sociale basis om de kosten voor het Sociaal Domein te beperken. We helpen inwoners om energie te besparen en hun tuin te vergroenen. En we vergroten de weerbaarheid van Waddinxveen tegen cybercrime en gedigitaliseerde criminaliteit. Met deze begroting is dat mogelijk, ook al blijven de financiële uitdagingen voor de toekomst groot.

Juiste zorg voor iedereen

€ 42.372

We willen dat iedereen tot zijn recht komt en zichzelf kan redden in de samenleving. De vraag naar zorg en ondersteuning neemt toe. Ook zien we een toename van psychosociale problematiek en eenzaamheid. Door deze ontwikkelingen stijgen de kosten van de zorg. Dit vraagt om een samenhangende en toekomstbestendige aanpak.

Wat gaan we doen in 2026?

- We bouwen verder aan een toekomstbestendig sociaal domein
- We kijken eerst wat inwoners zelf kunnen en ondersteunen hen daarbij
- We versterken de (pedagogische) basis die bijdraagt aan het opgroeien, opvoeden en de ontwikkeling van kinderen en jongeren
- We bevorderen uitstroom naar werk.

Ruimte voor iedereen

€ 18.952

We willen een passend en gevarieerd aanbod van voorzieningen op het gebied van sport en bewegen, kunst en cultuur, onderwijs, kinderopvang, gezondheid, evenementen en ontmoeting. Een aanbod dat meegroeit met het aantal inwoners. Zo zorgen we ervoor dat iedereen in Waddinxveen op een prettige, gezonde manier kan wonen. En dat iedereen zo lang mogelijk zichzelf kan blijven redden.

Wat gaan we doen in 2026?

- We leveren een nieuw schoolgebouw, ruimte voor kinderopvang en ruimte voor een gezondheidscentrum in Park Triangel op
- We verbeteren de duurzaamheid en ventilatie van schoolgebouwen
- We realiseren een opvanglocatie voor vluchtelingen
- We maken een definitief ontwerp voor een nieuw zwembad.

Groeiende gemeente

€ 39.868

We werken aan een goede balans tussen woningbouw, maatschappelijke voorzieningen, een groene en gezonde leefomgeving, de energietransitie en bedrijvigheid. Door de groei van Waddinxveen blijft dit een uitdaging. Er is een grote vraag naar passende en betaalbare woonruimte. Ook voor de verkeersveiligheid en bereikbaarheid zijn aanpassingen nodig. Bedrijven zitten niet altijd op de beste locatie voor henzelf of de omgeving. Daardoor kan een spanning tussen bedrijvigheid en leefbaarheid ontstaan.

Wat gaan we doen in 2026?

- We stellen een Volkshuisvestelijk programma op
- We voeren het Omgevingsprogramma Mobiliteit en Verkeer uit
- We actualiseren de omgevingsvisie op het gebied van de Lokale Bedrijventerreinen
- We actualiseren de omgevingsvisie voor een aantal gebieden
- We blijven inzetten op duurzaamheidsdoelen zoals de besparen op energie, opwekken van schone energie, transitie naar aardgasvrije buurten, circulair ondernemen en leven, klimaatadaptie en biodiversiteit.

Aantrekkelijke gemeente

€ 17.938

We werken aan een leefomgeving waar het fijn wonen, leven en recreëren is. Waar ruimte is voor dieren, mensen en planten. Een leefomgeving die schoon en veilig is en waar het beheer en onderhoud op orde is. Waar iedereen zich thuis voelt en toegankelijk is. De natuur- en recreatiegebieden zijn makkelijk te bereiken. Oftewel een fijne plek om te wonen.

Wat gaan we doen in 2026?

- We bouwen verder aan een gezonde leefomgeving
- We kijken naar een goede invulling van de leefomgeving
- We werken hard aan een schone en veilige leefomgeving
- We bevorderen leefgebieden voor dieren en planten.

Slagvaardige gemeente

€ 9.120

2026 komen we met een voorstel over de beste vorm om kinderen mee te laten denken over voorstellen die voor hen belangrijk zijn, via het voortzetten van een kindercomité of doorgroei naar een kinderraad. Samen met onze inwoners, ondernemers en partners houden we Waddinxveen veilig. We helpen inwoners met initiatieven die Waddinxveen levendiger en groener maken. Soms met een duwtje in de rug, soms met een helpende hand.

Wat gaan we doen in 2026?

- We helpen de initiatiefnemers van Wadd'Lekker! om dit evenement ook in 2026 tot een succes te maken
- We organiseren de verkiezing van de leden van de gemeenteraad
- We gaan werken met een AI-gestuurde chatbot op onze website
- We werken in 2026 verder aan bewustwording en zelfredzaamheid bij onze inwoners, bedrijven en organisaties om de weerbaarheid in de Waddinxveense samenleving te verhogen
- We werken aan een passend plan van aanpak voor de jaarwisseling 2026-2027, met het vaststellen van de Wet veilige jaarwisseling (algeheel vuurwerkverbod) in Nederland.

Leeswijzer

Programma's

Het collegeprogramma en de begroting kent de volgende programma's:

- 1: Juiste zorg voor iedereen
- 2: Ruimte voor iedereen
- 3: Groeiende gemeente
- 4: Aantrekkelijke gemeente
- 5: Slagvaardige gemeente.

Elk programma heeft een aantal onderwerpen.

Programma	Onderwerpen
Juiste zorg voor iedereen	Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) Jeugd Werk Inkomen
Ruimte voor iedereen	Volksgezondheid Educatie Nieuwe en kwetsbare groepen Kunst en cultuur Sport
Groeiende gemeente	Ruimtelijke ordening Grondbeleid Verkeer Duurzaamheid & Milieu Economie Wonen
Aantrekkelijke gemeente	Groen en water Wegen Riolering Afval
Slagvaardige gemeente	Algemeen bestuur Dagelijks bestuur Publiekszaken Openbare orde en veiligheid Wijkregie Brandweer

Alle programma's zijn op dezelfde wijze ingedeeld. Het maatschappelijke vraagstuk is de start. Voor de uitwerking kijken we naar de 3 W-vragen:

- Wat willen we bereiken?
- Wat gaan we daarvoor doen?
- Wat gaat het kosten?

De beleidsmatige en financiële gevolgen van nieuw beleid lichten we toe.

Bij het antwoord op de vraag 'Wat gaat het kosten?' zijn er de volgende aandachtspunten:

- De taakvelden zijn opgenomen in de Bijlage Taakvelden;
- De toekomstige investeringen zijn opgenomen in de Bijlage Meerjareninvesteringsprogramma 2026 – 2029;
- De toelichtingen op de reserves en voorzieningen staan in de Bijlage Overzicht reserves 2026 – 2029 en de Bijlage Staat van voorzieningen 2026 – 2029 en
- De toelichting op de risico's zijn opgenomen in de Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Verwerking 2e Bestuursrapportage 2025

In de Staat van baten en lasten en de financiële toelichtingen bij de vraag 'Wat gaat het kosten?' zijn de begrotingswijzigingen verwerkt tot en met de raadsvergadering van 24 september 2025. In de begrotingscijfers 2026 – 2029 zijn ook de structurele gevolgen van de 2e Bestuursrapportage 2025 meegenomen. De raad heeft hierover besloten in de vergadering van 12 november 2025.

De financiële toelichtingen bij de vraag 'Wat gaat het kosten?' hebben met name betrekking op de verschillen tussen de begroting 2025 na 2e burap jaarschijf 2026 en de begroting 2026 in deze programmabegroting 2026-2029.

Paragrafen

In dit onderdeel worden onderwerpen behandeld die van belang zijn voor het inzicht in de financiële positie van de gemeente. Er is specifiek aandacht voor onderwerpen waar politieke of financiële risico's aan verbonden zijn. De paragraaf Duurzaamheid is programma overstijgend. Het beleid dat daaruit voortvloeit staat beleidsmatig en met financieel gevolg in de programma's toegelicht.

Financiële begroting

De financiële begroting bevat specifieke financiële overzichten en toelichtingen op exploitatie en balansposten. Het betreft onder andere het overzicht van baten en lasten met een toelichting. En een overzicht van incidentele baten en lasten met een toelichting en een uiteenzetting van de financiële positie.

De financiële meerjarenbegroting laat het volgende beeld zien. Het jaar 2026 laat een positief resultaat van € 339.000 zien. In 2027 laat de begroting een positief saldo zien van € 710.000. In 2028 en 2029 zijn de saldi naar verwachting € 725.000 negatief in 2028 en € 1.731.000 negatief in 2029.

		Saldo			
		Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
<i>Programma's</i>					
1	Juiste zorg voor iedereen	-34.036	-34.449	-33.632	-34.171
2	Ruimte voor iedereen	-15.672	-18.539	-20.543	-19.645
3	Groeiende gemeente	-5.945	-5.117	-4.249	-5.948
4	Aantrekkelijke gemeente	-6.921	-7.134	-7.321	-7.624
5	Slagvaardige gemeente	-7.996	-7.928	-7.937	-8.041
Totaal van de programma's		-70.571	-73.167	-73.681	-75.430
<i>Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien</i>					
6.1	Lokale heffingen	10.339	10.713	10.989	11.149
6.2	Algemene uitkering	69.891	71.493	71.043	72.427
6.3	Treasury, aandelen en dividend	748	1.098	701	872
6.4	Overige algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	-487	-789	-910	-1.058
6.5	Overhead	-13.859	-14.233	-14.233	-13.943
6.6	Vennootschapsbelasting	-16	-16	-16	-16
Totaal Alg. dekkingsmidd/onvoorzien		66.616	68.265	67.574	69.431
Totaal (vóór winstbestemming)		-3.955	-4.902	-6.108	-5.999
Mutaties in reserves:		Saldo			
1	Juiste zorg voor iedereen	1.136	396	0	0
2	Ruimte voor iedereen	3.855	5.874	7.160	4.158
3	Groeiende gemeente	-1.015	-825	-1.784	101
4	Aantrekkelijke gemeente	223	167	7	10
5	Slagvaardige gemeente	0	0	0	0
6.4	Ov alg dekkingsmiddelen en onvoorzien	95	0	0	0
Totaal mutaties in reserves		4.294	5.612	5.383	4.269
Saldo na winstbestemming		339	710	-725	-1.731

Bedragen x € 1.000; negatief = nadelig

Bijlagen

De Programmabegroting wordt compleet gemaakt met en aantal bijlagen.

Programma: Juiste zorg voor iedereen

1. Juiste zorg voor iedereen

Iedereen telt mee en doet mee

De vraag naar zorg en ondersteuning neemt toe. De groei van onze gemeente leidt tot meer gebruik van noodzakelijke zorg. De vergrijzing leidt tot meer inwoners met dementie. Ook zien we een toename van psychosociale problematiek en eenzaamheid. Door deze ontwikkelingen stijgen de kosten van de zorg. Daarnaast constateren we dat het kunnen betalen van de energierekening of het kunnen investeren in verduurzaming niet voor iedereen haalbaar is. Deze ontwikkelingen vragen om een samenhangende en toekomstbestendige aanpak.

Met deze programmabegroting zetten we daarom een koers uit langs drie sporen. Allereerst voeren we maatregelen door die direct resultaat opleveren en geen ingrijpende veranderingen in het sociaal domein vereisen. Denk hierbij aan het multidisciplinair werken bij complexe casuïstiek en het halveren van het communicatiebudget voor Wadwijzer. Tegelijkertijd blijven we investeren in de noodzakelijke transformatieopgaven. Structurele veranderingen die nodig zijn om beter, slimmer en meer integraal in te spelen op de behoeften van inwoners. Tot slot zetten we in op de ontwikkeling van een stevig lokaal team, want alleen met professionele en goed toegeruste medewerkers kan de gewenste kwaliteit in uitvoering gerealiseerd worden. Daarmee leggen we de basis voor een duurzaam en betaalbaar sociaal domein.

Wat willen we bereiken?

We willen dat iedereen die echt zorg nodig heeft, die zorg ook krijgt

Om ook in de toekomst inwoners de noodzakelijke zorg te kunnen blijven bieden, is het belangrijk dat de zorg betaalbaar blijft. Een rechtvaardige en tegelijk zorgvuldige aanpak in het sociaal domein vraagt om een stevige sturing. De taakstelling op het sociaal domein geeft een grote impuls aan het doorvoeren van de transformatie van het sociaal domein in Waddinxveen. Een brede en robuuste (pedagogische) sociale basis en een stevig lokaal team zijn noodzakelijke ingrediënten voor deze transformatieopgave. In 2026 bouwen we voort aan toekomstbestendig sociaal domein. Zodat we de al jaren toenemende vraag aan kunnen, we ons steentje bijdragen in de benodigde stelselwijziging vanuit de Hervormingsagenda Jeugd en we vanuit het Integraal Zorg Akkoord kunnen blijven meebouwen aan een fundament voor een gerichte aanpak op het gebied van preventie en gezondheid.

Om invulling te geven aan de taakstelling op het Sociaal Domein is een plan uitgewerkt. De ambities uit dit plan zijn opgenomen in Programma 1, maar voor het complete overzicht wordt verwezen naar het Plan van Aanpak Sociaal Domein bij dat als bijlage bij deze programmabegroting is gevoegd onder document nummer 313528.

We willen dat iedereen in Waddinxveen op een gelijke manier mee kan doen

Niet voor iedereen is dat mogelijk. In die gevallen is het belangrijk dat onze inwoners hulp en zorg krijgen die hen goed helpen om mee te kunnen doen in de samenleving.

We willen de 'normale ontwikkeling' van jongeren stimuleren om problemen te voorkomen

We streven naar een sterke sociale basis waarin jongeren hun talenten benutten, zelfstandig hun eigen weg kunnen vinden, opgroeien tot emotioneel gezonde volwassenen en een waardevolle bijdrage kunnen leveren aan de samenleving. Dit gedachtegoed van 'normale ontwikkeling' sluit aan bij de visie van het Sociaal Domein waarin wordt benadrukt dat het bevorderen van het 'gewone leven' en het versterken van de sociale basis belangrijke doelstellingen zijn voor de komende jaren.

We willen dat iedereen kan meedoen aan verduurzaming van de gebouwde omgeving

De duurzaamheidskoers is leidend voor de energietransitie. Het vraagstuk van energiearmoede en het voor iedereen mogelijk maken om bij te dragen aan verduurzaming van de gebouwde omgeving nemen we daarin mee. Het omlaag brengen van het energiegebruik moet uiteindelijk ook bijdragen aan het verminderen van de energiearmoede.

Wat gaan we daarvoor doen in 2026?

Iedereen telt mee en doet mee

We willen dat iedereen tot zijn recht komt en zichzelf kan redden in de samenleving

In 2026 starten we met nader invulling geven aan de beleidslijn 'Normaliseren'. Dat betekent dat we eerst kijken wat inwoners zelf kunnen, samen met hun gezin, familie of burens, en pas daarna extra hulp inschakelen. Het idee is: hoe sterker de basis thuis, op school en in de buurt, hoe beter mensen zichzelf kunnen redden. En daardoor blijft er genoeg specialistische hulp beschikbaar voor de mensen die dat écht nodig hebben.

Een stevige sociale en pedagogische basis is een voorwaarde om het gedachtegoed rondom normaliseren te kunnen toepassen en deze niet enkel te benaderen als 'minder hulp geven'. Zo beperken we de instroom van dure specialistische hulp en dragen we bij aan een samenleving waarin mensen zich gezien voelen én gestimuleerd worden om hun eigen mogelijkheden te benutten.

Normaliseren vraagt ook om een andere manier van samenwerken met partners in het sociaal domein. We investeren daarom in bewustwording en het versterken van netwerken, waaronder de scholen, zodat inwoners zo zelfstandig mogelijk kunnen meedoen in de samenleving. Onder de beleidslijn Normaliseren scharen we ook de ontwikkeling welke ingegeven is vanuit de Hervormingsagenda Jeugd die leidt tot een nadere afbakening van de Jeugdwet. Deze afbakening start met een (verwachte) wetwijziging waarin de reikwijdte van de Jeugdwet opnieuw wordt bepaald. Een resultaat zou kunnen zijn dat de kaders waarbinnen een beroep kan worden gedaan op maatwerkvoorzieningen binnen de Jeugdwet worden aangescherpt.

Bovenstaande beleidsontwikkelingen maken onderdeel uit van de invulling van de taakstelling op het Sociaal Domein. In 2026 en 2027 worden nog geen besparingen verwacht omdat de werkzaamheden vooral voorbereidend en technisch van aard zullen zijn. Voorbeelden hiervan zijn gesprekken met samenwerkingspartners en het aanpassen van bijvoorbeeld beleidsregels of werkprocessen. Bovendien is een verandering in denken en handelen nodig, welke tijd nodig heeft. Vanaf 2028 wordt er een structureel besparingspotentieel verwacht van €175.000.

Preventief jeugdbeleid

We stellen een uitvoeringsplan op voor de Visie Jeugd

We werken in 2026 en verder aan het versterken van de pedagogische basis in Waddinxveen. Deze sociale basis draagt bij aan het opgroeien, opvoeden en de ontwikkeling van kinderen en jongeren. We gaan aan de slag met de uitvoering van de Visie Jeugd waarbij we ervoor zorgen dat deze aansluit op de transformatie die we breed in het sociaal domein willen maken.

Minimabeleid

We helpen bij het vinden van werk

We helpen inwoners die aan het werk willen. Zo verbinden we werkzoekenden en lokale ondernemers die op zoek zijn naar personeel. We werken daarin samen met het regionale Werkgevers Servicepunt (WSP) en de arbeidsmarktregio. Vanaf 2026 zijn er een aantal wijzigingen in deze samenwerking. Het WSP houdt op te bestaan en zal opgaan in het regionale werkbedrijf Midden-Holland. Het Werkcentrum Midden Holland is een plek waar werkenden, werkzoekenden en werkgevers hulp krijgen bij vragen rondom werk, ontwikkeling, (om)scholing en personeelsvraagstukken. Gemeente Waddinxveen is hier onderdeel van. Samen met Promen verkennen we of de toegenomen inzet voor inwoners met grote afstand tot de arbeidsmarkt in 2026 intensief voortgezet kan worden.

We intensiveren de aandacht voor het bijstandsbestand. We richten ons onder andere op het screenen van het bestand op voorliggende voorzieningen en het bevorderen van uitstroom naar werk, met speciale aandacht voor statushouders. Daarmee dragen we bij aan de taakstelling in het sociaal domein. Vanaf 2027 wordt er een structureel besparingspotentieel verwacht van €95.000.

We stellen vertrouwen in inwoners

We vertrouwen erop dat inwoners juiste en volledige informatie verstrekken om het recht op een bijstandsuitkering vast te stellen. We treden alleen hard op waar dat nodig is. We doen dit op basis van vastgesteld beleid waarin we een aanpak voor staan waarin maatwerk en het toepassen van de menselijke maat het uitgangspunt is.

We vereenvoudigen het minimabeleid en scherpen deze aan

We blijven werken aan de informatievoorziening over de minimaregelingen en investeren in de samenwerking met onze ketenpartners. Daarnaast willen we de regelingen aanscherpen, vereenvoudigen en de uitvoering verbeteren. Daarbij is het uitgangspunt dat minimaregelingen bedoeld zijn voor noodzakelijke ondersteuning. Niet alles kan en niet alles wordt vergoed. Op deze manier versterken we de dienstverlening aan inwoners met een laag inkomen én houden we de regelingen eerlijk en uitvoerbaar.

We ondersteunen vanuit het minimabeleid bij het betalen van de energierekening

We ondersteunen inwoners die in aanmerking komen voor minimabeleid met het betalen van hun energierekening. Dat doen we door de inzet van energiecoaches en (kleine) maatregelen om energie te besparen. Huiseigenaren binnen de doelgroep worden (financieel) ondersteund om grotere maatregelen te nemen. Ook werken we actief samen met de woningcorporatie en andere sociale organisaties in Waddinxveen.

Zorg krijgen wanneer nodig

We beheersen de kosten en sturen binnen het sociaal domein

Vanaf 2026 ligt er in Waddinxveen een structurele taakstelling op het Sociaal Domein. De voornaamste aanleiding voor deze bezuinigingsopgave ligt in de verwachting dat de Hervormingsagenda Jeugd een potentiële besparing gaat opleveren. Landelijk is, op basis van het rapport van de Deskundigencommissie Hervormingsagenda Jeugd (2025), geconstateerd dat het terugdringen van de uitgaven voor jeugdhulp nog niet realistisch is gebleken en is de korting op de middelen opgeschoven naar 2028. Om meer grip en sturing te krijgen op de uitgaven in het sociaal domein kiest Waddinxveen ervoor om de taakstelling te behouden.

Om de uitgaven binnen het Sociaal Domein in de toekomst behapbaar te houden, is een transformatie nodig. Landelijk wordt al een aantal jaar ingezet op een verschuiving van (dure) zorg, naar meer lokaal aanbod en aansturing op de 'eigen kracht' van inwoners. Gemeenten hebben daarbij binnen het sociaal domein een belangrijke spilfunctie. Voorbeelden van deze ontwikkeling zijn zichtbaar binnen het beleid 'Van Beschermd Wonen naar Beschermd Thuis', het 'Nationaal Actieplan Dakloosheid', de 'Hervormingsagenda jeugd' en de IZA/GALA (Integraal Zorg Akkoord/ Gezond en Actief Leven Akkoord) die zich richten op het bouwen aan een fundament voor een gerichte aanpak op het gebied van preventie, gezondheid en sociale basis. De veronderstelling is dat deze transformatie een positieve bijdrage levert aan het beperken van de kosten in het sociaal domein en de opgelegde taakstelling. In 2026 monitoren we of deze veronderstelling klopt.

De manier waarop toeleiding en toegang naar ondersteuning is georganiseerd is van invloed op (het tempo van) de transformatie en de mate waarin het lukt om kosten te beheersen. In 2026 wordt er focus gelegd op de doorontwikkeling van deze toeleiding en toegang. Waar dat in 2026 en 2027 vooral om (incidentele) investeringen vraagt, wordt vanaf 2028 een structurele besparing verwacht van €270.000. Met deze besparing wordt invulling gegeven aan de taakstelling, waar kosten soms voor de baten uit gaan. De investeringen bestaan voor een belangrijk deel uit al dan niet tijdelijke uitbreiding van capaciteit in de toegang, zodat er ruimte ontstaat voor doorontwikkeling. Deze extra capaciteit binnen het sociaal team is een randvoorwaarde voor het inzetten op de taakstelling. Die doorontwikkeling vindt niet alleen plaats binnen het Sociaal Team, maar zal ook noodzakelijk zijn bij de afdeling Samenleving. Voor nu gaan we er voor de afdeling Samenleving van uit dat dit binnen de bestaande capaciteit kan worden opgevangen. Tegelijkertijd is het verstandig hierbij een winstwaarschuwing te plaatsen; als de druk op deze onderdelen groter blijft dan verwacht, kan aanvullende inzet nodig zijn.

Effectieve preventie

We organiseren een dekkend aanbod aan preventieve, vrij toegankelijke voorzieningen

We zetten in op preventie als dit kan helpen om minder specialistische hulp nodig te hebben. Om deze ontwikkeling te ondersteunen verkennen we in samenwerking met en in aanvulling op de doorontwikkeling van Wadwijzer welke vormen van maatwerk laagdrempeliger toegankelijk gemaakt kunnen worden. Door aanbod in een andere vorm, en waar mogelijk zonder aanvraag, te organiseren kan er snel en effectief ondersteuning worden geboden. Dit draagt bij aan het voorkomen van zwaardere zorg en sluit aan bij het uitgangspunt van normaliseren. Bovendien is de veronderstelling dat het nabij, laagdrempelig en collectief organiseren van aanbod voordeliger is dan individueel maatwerk aanbieden. Het veronderstelde structurele besparingspotentieel is €122.500 vanaf 2028.

Een groot aandeel van het aanbod in de (huidige) sociale basis wordt in Waddinxveen georganiseerd en gefinancierd met subsidies. Met het streven naar een dekkend aanbod en het zo efficiënt gebruik maken van de beschikbare middelen, is ook noodzakelijk dat eventuele overlap in de activiteiten wordt uitgesloten. In 2026 zal er daarom verder worden gewerkt aan een proces om samen met onze partners nadere afspraken te maken over indicatoren en monitoring zodat meer zicht en grip ontstaat op de resultaten. Ook wordt het interne subsidieproces verbeterd. Wanneer blijkt dat er in de toekomst aanpassingen nodig zijn die mogelijk een besparing opleveren zal hier via de geijkte P&C-producten over gecommuniceerd worden aan de gemeenteraad.

Mantelzorgers

We ondersteunen mantelzorgers en zorgvrijwilligers

In 2025 is het uitvoeringsplan informele zorg 2025-2028 vastgesteld in het college. In dit plan is beschreven hoe de gemeente mantelzorgers en zorgvrijwilligers erkent, informeert, waardeert en ondersteunt. In 2026 wordt dit plan als basis gebruikt voor de werkzaamheden die we uitvoeren binnen het thema informele zorg.

Nieuw gezondheidsbeleid

In 2025 zijn transformatieplannen ingediend in samenwerking met Gedeelde Zorg en de GR JW om toegang te krijgen tot een SPUK (Specifieke Uitkering) transformatie die het Rijk beschikbaar heeft gesteld voor de transformatie van de zorg, zoals beschreven in het IZA. Binnen deze plannen zijn onder andere tijdelijke middelen beschikbaar voor het versterken van de preventie infrastructuur (inclusief Wadwijzer), voor het verbinden van het medisch en sociaal domein in een wijkgerichte aanpak en voor het uitvoeren van verkennende gesprekken waarin de GGZ en de gemeenten samenwerken om wachtlijsten in de GGZ te verminderen. In 2026 wordt uitvoering gegeven aan dit transformatieplan waarbij uitvoerig wordt samengewerkt met de vijf gemeenten binnen Midden-Holland en de GR JW. Voor de ambtelijke inzet die nodig is om deze plannen uit te voeren komen middelen vrij via de SPUK-IZA en de SPUK-transformatie.

Beleidsindicatoren

Jeugd

Indicator	Jaar	Eenheid	Waddinxveen	Midden-Holland
Werkloze jongeren	2023	% werklozen 16-22 jarigen	1	1
Kinderen in een uitkeringsgezin	2023	% kinderen tot 18 jaar	2	4
Jongeren met jeugdhulp	2023	% van alle jongeren tot 18 jaar	12,2	13,3
Jongeren met delict voor rechter	2023	% 12-21 jarigen	1	1
Jongeren met jeugdbescherming	2024	% van alle jongeren tot 18 jaar	1	1,1
Jongeren met jeugdreclassering	2022	% van alle jongeren 12-23 jaar	0,2	0,2

Wet maatschappelijke ondersteuning

Indicator	Jaar	Eenheid	Waddinxveen	Midden-Holland
Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo	2024	Aantal per 10.000 inwoners	460	596

Zowel in Waddinxveen als in heel Midden-Holland is het aantal cliënten met een maatwerkvoorziening Wmo in 2024 met ca. 2% gestegen ten opzichte van 2023.

Werk en inkomen

Indicator	Jaar	Eenheid	Waddinxveen	Midden-Holland
Banen	2023	Aantal per 1.000 inwoners 15-74 jaar	647,9	617,0
Banen	2023	Aantal per 1.000 inwoners 15-64 jaar	753,9	724,2
Netto arbeidsparticipatie	2024	% werkzame beroepsbevolking ten opzichte van (potentiële) beroepsbevolking	77,7	75,3
Lopende re-integratie voorzieningen	2024	Aantal per 10.000 inwoners 15-64 jaar	75,4	161,9
Personen met een bijstandsuitkering	2024	Aantal per 10.000 inwoners 18 jaar en ouder	182,4	249,9

Waddinxveen telt meer banen per 1.000 inwoners dan het regionale gemiddelde. Dat laat zien dat er in verhouding meer werkgelegenheid is. Het aantal banen is in de begroting tot nu toe altijd gerapporteerd over het aantal inwoners tussen de 15 en 74. Het landelijke voorschrift voor gemeentelijke begrotingen stelt echter gerapporteerd moet worden over het aantal inwoners tussen de 15 en 64. In volgende begrotingen zullen wij daarom dit laatste cijfer opnemen.

Het aandeel werkzame inwoners (77,7%) ligt ook hoger dan in Midden-Holland (75,3%). Er zijn dus relatief meer inwoners aan het werk. Re-integratievoorzieningen zijn in 2024 in Waddinxveen minder ingezet dan in Midden-Holland. We gaan ons in 2026 richten op het bevorderen van uitstroom naar werk, mede door de inzet van re-integratievoorzieningen. Het aantal lopende re-integratievoorzieningen in Waddinxveen is ten opzichte van 2023 met circa 19% gestegen. In Midden-Holland was sprake van een stijging van circa 13%.

Verbonden partijen

Promen

We streven naar een inclusieve arbeidsmarkt

Werk is belangrijk om mee te kunnen doen in de samenleving en zelfstandig een inkomen te verdienen. De gemeente Waddinxveen neemt deel in de Gemeenschappelijke regeling Promen. Promen voert het werkdeel uit van de Participatiewet. Dit betekent dat Promen een (beschutte) werkplek kan bieden en ondersteunt bij het ontwikkelen van passende (garantie-)banen. Hiermee draagt Promen bij aan een inclusieve samenleving en het verminderen van het aantal inwoners in de bijstand. Per eind 2025 loopt het hoofdlijnenbesluit over de rol en positie van Promen af. Op dit moment loopt er een onderzoek naar de doorontwikkeling van Promen. Deze toekomstverkenning zal naar verwachting eind 2025 worden afgerond. Uiteraard blijft Promen tijdens dit onderzoek de huidige dienstverlening uitvoeren.

Gemeenschappelijke Regeling Jeugd en Wmo Midden-Holland

Sterke regionale samenwerking sociaal domein

Met ingang van 2025 is de regionale samenwerking georganiseerd in de Gemeenschappelijke Regeling Jeugd en Wmo Midden-Holland. Het doel van de GR JW is een doelmatig regionaal zorg- en ondersteuningsaanbod voor de inwoners van Midden-Holland en het waarborgen van de kwaliteit, continuïteit en rechtmatigheid van het zorg- en ondersteuningsaanbod. Met de oprichting van deze regeling is een stevige publiekrechtelijke organisatie gerealiseerd. De regiogemeenten hebben afgesproken om de kosten voor personeel en overhead die volgen uit het versterken van de samenwerking via een verdeelsleutel te verdelen.

Wat gaat het kosten

Financieel overzicht programma met toelichting

Programma 1	Rekening 2024	Begroting 2025 na wijziging	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Bestaand beleid						
Lasten	-36.921	-40.356	-42.372	-42.744	-42.076	-42.615
Baten	9.271	8.920	8.336	8.296	8.444	8.444
Nieuw beleid						
Lasten						
Baten						
Saldo voor bestemming	-27.650	-31.436	-34.036	-34.449	-33.632	-34.171
Bestaand beleid						
Stortingen	-52	-100	0	0	0	0
Onttrekkingen	126	589	1.136	396	0	0
Nieuw beleid						
Stortingen						
Onttrekkingen						
Saldo na bestemming	-27.576	-30.947	-32.900	-34.053	-33.632	-34.171

Bedragen x € 1.000

Toelichting mutaties 2026:

Toelichting saldo 2026 Programma 1	2026	
Vertreksaldi Programmabegroting 2025 - 2028 na 2e Burap - jaarschijf 2026	-29.938	N
Inflatoire ontwikkelingen en volumegroei 2026		
- Prijsontwikkeling 2026	-1.138	N
- Volumegroei 2026	-1.630	N
- Loonontwikkeling en herverdeling ambtelijke inzet 2026	-188	N
- Verbonden partijen loon- en prijsontwikkeling 2026	-6	N
Kaderbrief		
- Voorbereidingskosten en ambtelijke inzet Maatschappelijke voorzieningen	-182	N
- Onttrekking reserve Maatschappelijke voorzieningen	182	V
Overig		
- Taakstelling sociaal domein	-854	N
- Onttrekking reserve sociaal domein	854	V
Saldi Programmabegroting 2026 - 2029 bestaand beleid - jaarschijf 2026	-32.900	N

Bedragen * € 1.000

Hogere lasten als gevolg van indexatie **€ 1.138.000 N**

Vanaf 2026 zijn de lasten van programma 1 € 1.138.000 hoger als gevolg van de doorgevoerde loon- en prijsindexatie op de budgetten. Zie voor de gehanteerde uitgangspunten de toelichting op het overzicht van baten en lasten in de financiële begroting.

Hogere lasten als gevolg van volumegroei **€ 1.630.000 N**

De lasten in programma 1 nemen vanaf 2026 toe met € 1.630.000. Deze toename hangt samen met de groei van het aantal inwoners en de gebruikers van gemeentelijke voorzieningen binnen het sociaal domein.

Hogere lasten als gevolg van loonontwikkeling en herverdeling ambtelijke inzet **€ 188.000 N**

Vanaf 2026 zijn de lasten van programma 1 € 188.000 hoger als gevolg van loonontwikkeling en de doorgevoerde herverdeling van ambtelijke ureninzet. Zie voor de gehanteerde uitgangspunten de toelichting op het overzicht van baten en lasten in de financiële begroting.

Hogere lasten als gevolg van stijging bijdrage verbonden partijen **€ 6.000 N**

De gemeenschappelijke bijdrage aan de gemeenschappelijke regeling Jeugd en Wmo (GR JW) is conform het besluit van het Algemeen Bestuur (AB) verwerkt.

Hogere lasten en baten voorbereiding maatschappelijke voorzieningen **€ 182.000**

In 2026 zijn de voorbereidingskosten van € 182.000 in programma 1 geraamd conform het uitvoeringsprogramma maatschappelijke voorzieningen. Ter dekking van deze kosten is een onttrekking uit de bestemmingsreserve maatschappelijke voorzieningen geraamd.

Hogere lasten en baten als gevolg van taakstelling sociaal domein **€ 854.000**

In 2026 zijn de lasten en baten € 854.000 hoger dan in 2025, omdat de taakstelling binnen het sociaal domein nog niet ingevuld kan worden en gedekt wordt met de egaliseringsreserve sociaal domein. Een uitgebreide toelichting staat in de bijlage Plan van Aanpak Sociaal Domein.

Programma: Ruimte voor iedereen

2. Ruimte voor iedereen

De voorzieningen groeien mee met de groei van Waddinxveen

Waddinxveen groeit snel. Een aantal maatschappelijke voorzieningen is daar nog niet op afgestemd.

Wat willen we bereiken?

We willen dat de voorzieningen meegroeien met de groei van het aantal inwoners

Waddinxveen is de afgelopen jaren hard gegroeid. En ook de komende jaren groeit Waddinxveen fors. Het aanbod van voorzieningen in Waddinxveen is daar op dit moment niet op ingericht. We willen een passend en gevarieerd aanbod van voorzieningen als sport, kunst, cultuur, zwembad, onderwijs, kinderopvang, gezondheid, evenementen en ontmoeting. Hier zijn goede plekken en gebouwen voor nodig.

We willen voor het basis- en het voortgezet onderwijs kwalitatief goede en voldoende huisvesting

Om een toekomstbestendige huisvesting van scholen te garanderen, hebben we blijvend aandacht voor het Integraal Huisvestingsplan Primair Onderwijs.

We willen de positieve gezondheid van onze inwoners bevorderen

Positieve gezondheid gaat over meer dan alleen lichamelijke gezondheid. Het gaat ook over een betekenisvol leven hebben. Een betere positieve gezondheid staat voor een hogere kwaliteit van leven. Mensen die voldoende bewegen, zitten beter in hun vel en hebben minder kans op overgewicht en chronische aandoeningen.

We willen dat iedereen die cultureel actief wil zijn dat zoveel mogelijk lokaal kan doen

Dit doen we door het culturele aanbod zo veel mogelijk kenbaar en toegankelijk te maken op lokaal niveau. Bij voorkeur is dit aanbod uitdagend, kritisch, vernieuwend en verbindend. Het aanbod moet blijven bestaan uit verschillende disciplines, genres en allerlei mengvormen daartussen. Deze veelzijdigheid zorgt ervoor dat de kunst in de gemeente van, voor en door iedereen is.

We willen voor ons maatschappelijk vastgoed de energietransitie maken

Daar waar voorzieningen de vorm hebben van maatschappelijk vastgoed, houden we rekening met de energietransitie.

Wat gaan we daarvoor doen in 2026?

Maatschappelijke voorzieningen

We voeren de Visie en het Uitvoeringsprogramma maatschappelijke voorzieningen uit

Op basis van het Uitvoeringsprogramma maatschappelijke voorzieningen is per beoogde voorziening gerekend met een voorbereidingskrediet van 10%, verdeeld over de voorbereidingsjaren voor oplevering. Bij aanvang van elk project wordt beoordeeld wat het benodigde voorbereidingsbudget is op basis van een plan van aanpak. Het voorbereidingskrediet wordt zo nodig naar beneden of boven bijgesteld. Hierover wordt u geïnformeerd via de voortgangsrapportages.

We realiseren maatschappelijke voorzieningen in Park Triangel

We geven een vervolg aan het ontwerpproces voor de multifunctionele accommodatie (MFA) Parklaan (sportzaal, wijkcentrum, sportkantine en ruimte voor kinderopvang) op basis van besparingsmogelijkheden die in een raadsvoorstel aan de raad worden voorgelegd. Het beoogde jaar van oplevering van de MFA is 2028.

Gezondheid en Sport

We geven uitvoering aan ons Leefstijlplan

In 2026 gaan we verder met de uitvoering van het Leefstijlplan 2024-2026 Waddinxveen. In het plan staan onze lokale doelstellingen op het gebied van volksgezondheid, wat we gaan doen om de leefstijl en gezondheid van onze inwoners te verbeteren en hoe wij bijdragen aan het landelijke Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA). Hiervoor voeren wij onder andere vijf zogenaamde ketenaanpakken uit. Hieronder vallen bijvoorbeeld de Aanpak Valpreventie (gericht op het voorkomen van valincidenten bij thuiswonende ouderen) en het Programma Kansrijke Start (gericht op de best mogelijke start tijdens de eerste duizend dagen van een kind).

We gaan verder met de uitwerking van het ontwerp voor het nieuwe zwembad

In 2026 gaat het ontwerpteam verder met het ontwerp voor het nieuwe zwembad. Hiervoor is een voorbereidingskrediet beschikbaar gesteld. Dit bedrag is onderdeel van de totale investering voor het nieuwe zwembad. Met het voorbereidingskrediet worden de noodzakelijke voorbereidingen gedaan (onder andere honoraria architect, constructeur, adviseurs, diverse onderzoeken, voorbereiding vergunningaanvraag en nutsaansluitingen), waarna het uitvoeringskrediet aangevraagd wordt en de aanbesteding van de bouw gedaan wordt.

We werken verder aan de herontwikkeling van Sportpark De Sniep

In het verlengde van Gebiedsvisie De Sniep wordt gewerkt aan het stedenbouwkundig plan en de verdere uitwerking van het ontwerp. Dit biedt een frame voor de ontwikkelingen binnen het sportpark en de herinrichting van de openbare ruimte. Er wordt begonnen met de uitvoering van tijdelijke maatregelen in verband met start bouw van het zwembad in 2027, dit betreft onder andere parkeren.

Onderwijs

We werken in de regio samen om voldoende onderwijs voor nieuwkomers mogelijk te blijven maken

Net als overal in Nederland groeit ook in Midden-Holland het aantal leerlingen dat van buiten Nederland komt. Dit geldt voor het basisonderwijs en het voortgezet onderwijs. Samen met de andere gemeenten in de regio Midden-Holland zorgen wij voor voldoende onderwijsplekken. Zo leren deze leerlingen goed Nederlands om een vervolgopleiding te kunnen volgen.

We pakken samen met de scholen onderwijsachterstanden aan

Naar aanleiding van een positieve evaluatie van de tijdelijke inzet van Alert4You, maken we deze dienst structureel. Alert4You is een versterking van de preventieve keten op het gebied van jeugdzorg en onderwijsachterstanden. Door jeugdzorgexpertise in een vroeg stadium in te zetten worden onderwijsachterstanden in een later stadium voorkomen.

Onderwijshuisvesting

We ronden de bouw van een nieuw schoolgebouw, kinderopvang en casco maatschappelijke voorziening af

Het gaat hierbij om een nieuw gebouw voor Christelijke basisschool TOV op de locatie Park Vredenburg in Park Triangel. We creëren in het gebouw ook ruimte voor kinderopvang en (para)medische dienstverlening of een andere maatschappelijke voorziening. In 2026 is de bouw van de Multifunctionele accommodatie klaar zodat deze in gebruik genomen kan worden voor de aanvang van schooljaar 2026-2027.

We ronden de renovatie van het oude Coenecoop College af

Dit doen we om ervoor te zorgen dat er voldoende ruimte is voor het groeiende leerlingenaantal van het Coenecoop College. De renovatie van de eerste verdieping van het oude Coenecoop College ronden we af voor de start van het schooljaar 2026/2027. Het grootste gedeelte van de begane grond is al afgerond en vanaf start schooljaar 2025/2026 in gebruik genomen.

We zorgen ervoor dat de lesruimte van cbs TOV geschikt wordt gemaakt voor de Dick Bruna school

Na de verhuizing van cbs TOV zal het gebouw aan de Parklaan 7 geheel in gebruik worden genomen door de openbare basisschool Dick Bruna, welke nu ook al in het andere deel van dit gebouw is gehuisvest. Om dit mogelijk te maken wordt het gedeelte waarin cbs TOV les gaf aangepast naar het onderwijsconcept van de Dick Bruna school. Deze verbouwing vindt plaats onder bouweerschap van stichting Klasse en wordt volgens planning in 2026 afgerond.

We realiseren extra ruimte voor kindcentrum de Kas

Deze extra ruimte is nodig om het groeiende leerlingenaantal te kunnen huisvesten. Het schoolbestuur van kindcentrum de KAS zal een definitief ontwerp met kostenraming opstellen. Na akkoord van de gemeente hierop zal het schoolbestuur de realisatie van de uitbreiding aanbesteden en het resultaat eveneens ter besluitvorming aan de gemeente voorleggen. Wanneer de realisatie daadwerkelijk wordt gestart wordt nog nader bepaald.

We maken de grond voor de uitbreiding van de Theo Thijssenschool bouwrijp en dragen deze over

In 2025 is gewerkt aan de hernieuwde bestemmingsplanprocedure die de uitbreiding van de Theo Thijssenschool op het aangekochte perceel aan de achterzijde mogelijk maakt. Na het bouwrijp maken van de kavel wordt de grond overgedragen aan het schoolbestuur van de Theo Thijssenschool en kan het schoolgebouw worden gerealiseerd.

We verbeteren de duurzaamheid en ventilatie van schoolgebouwen

Dit doen we voor vijf scholen die in een ouder gebouw zijn gehuisvest. We voeren de nodige maatregelen uit om de duurzaamheid en het binnenklimaat van de gebouwen te verbeteren.

We stellen de verordening “voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Waddinxveen 2017” bij

De wet- en regelgeving voor onderwijshuisvesting is gewijzigd. Zo is bijvoorbeeld de huisvestingsvoorziening ‘renovatie’ toegevoegd. Door deze veranderingen is het nodig ook de verordening te wijzigen.

Cultuur

We voeren het cultuurbeleid uit

We bieden alle basisscholen voor de periode 2025-2028 cultuureducatie aan in samenwerking met de Cultuurgroep Leiden en stichting Vonk. We stimuleren de cultuurdeelname van de inwoners door activiteiten aan elkaar te verbinden en te stimuleren. We werken lokaal en regionaal aan de uitvoering van de cultuurconvenanten die we in regionaal verband 2025 hebben afgesloten. Hierin hebben we aandacht voor jongeren en talentenontwikkeling, ambachten en het versterken van cultuur in regionaal verband.

Maatschappelijk vastgoed

We stellen een nota over maatschappelijk vastgoed op

Op basis van de visie op maatschappelijke voorzieningen stellen we een nieuwe nota maatschappelijk vastgoed op. In de nota maatschappelijk vastgoed wordt aangegeven aan wat voor soort partijen wij ons vastgoed wel en niet verhuren en onder welke voorwaarden we dat doen. Ook wordt in de nota het gewenste kwaliteitsniveau van ons vastgoed vastgelegd en wordt benoemd wat er nodig is om dat te realiseren.

Opvang vluchtelingen

We realiseren een duurzame opvanglocatie voor vluchtelingen

De realisatie van de opvanglocatie ronden we volgens planning in 2026 af.

Daarnaast treffen wij de voorbereidingen voor de voorzieningen die nodig zijn bij een opvanglocatie, zoals onderwijs, zorg en ‘meedoen’ in de maatschappij. Ook maken wij afspraken met de woningcorporatie over de toedeling van de flexwoningen aan spoedzoekers en statushouders. Daarbij betrekken we zoveel mogelijk de omwonenden van de locatie. De realisatie van de flexwoningen voor spoedzoekers is onderdeel van programma 3 van deze begroting.

Beleidsindicatoren

Sport

Indicator	Jaar	Eenheid	Waddinxveen	Midden-Holland
Niet-sporters	2024	%	44,8	44,6

Onderwijs

Indicator	Jaar	Eenheid	Waddinxveen	Midden-Holland
Absoluut verzuim	2024	Aantal niet ingeschreven leerplichtigen per 1.000 inwoners 5-18 jaar	3,2	2,6
Relatief verzuim	2024	Aantal leerplichtigen wel ingeschreven, maar ongeoorloofd afwezig, per 1.000 inwoners 5-18 jaar	40	42
Voortijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	2024	% deelnemers aan Voortgezet onderwijs en Middelbaar Beroepsonderwijs (MBO)	1,3*	1,6*

*=voorlopige cijfers

Verbonden partijen

Hecht

Hecht werkt aan gezondheid, veiligheid en kansen voor iedereen in Hollands Midden

In de regio Hollands Midden werken we met zeventien andere gemeenten samen binnen de gemeenschappelijke regeling Hecht. Het doel van Hecht is om de gezondheid en de veiligheid van inwoners in de regio te bewaken en te verbeteren. Hecht doet dit met de inzet van de Gemeentelijke Gezondheidsdienst (GGD), de Regionale Ambulancevoorziening (RAV), het Zorg- en Veiligheidshuis (ZVH) en de Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio (GHOR).

In 2025 is er een uitgebreide takendialoog binnen Hecht gevoerd om de benodigde 6% bezuinigingen door te kunnen voeren die gevraagd werd. Uiteindelijk is het resultaat van deze takendialoog dat Hecht 4,6% bezuinigt in 2026 en de overige 1,4% in 2027.

Vanaf 2025 is de GHOR niet langer onderdeel van Hecht, maar ondergebracht onder de Veiligheidsregio Hollands Midden. Dit sluit beter aan op de taken van de GHOR. Bij het ontvlechtsproces is ervoor gekozen om taken die Hecht uitvoert voor de GHOR, financieel bij Hecht te laten. Daarom is een deel van de gemeentelijke bijdrage vanuit de Veiligheidsregio weer overgeheveld naar Hecht. Dit betreft een budget neutrale transitie.

Hecht heeft in 2025 een herstelplan gepresenteerd voor het eigen vermogen dat door cao-loonstijgingen tot een onwenselijk laag niveau was gedaald. Dit herstelplan zal in 2026 worden uitgevoerd. Gemeenten worden op de hoogte gehouden van het verloop van dit herstelplan.

Wat gaat het kosten

Financieel overzicht programma met toelichting

Programma 2	Rekening 2024	Begroting 2025 na wijziging	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Bestaand beleid						
Lasten	-14.598	-16.277	-18.952	-21.446	-23.424	-22.526
Baten	3.968	3.710	3.279	2.907	2.881	2.881
Nieuw beleid						
Lasten						
Baten						
Saldo voor bestemming	-10.630	-12.567	-15.672	-18.539	-20.543	-19.645
Bestaand beleid						
Stortingen	-2.543	-11.365	-652	-25	-25	-25
Onttrekkingen	1.476	14.023	4.507	5.899	7.185	4.183
Nieuw beleid						
Stortingen						
Onttrekkingen						
Saldo na bestemming	-11.697	-9.910	-11.817	-12.665	-13.383	-15.487

Bedragen x € 1.000

Toelichting mutaties 2026:

Toelichting saldi 2026 - 2029 Programma 2	2026	
Vertreksaldi Programmabegroting 2026 - 2029 na 2e Burap	-11.729	N
Inflatoire ontwikkelingen en volumegroei 2026		
- Prijsontwikkeling 2026	-189	N
- Volumegroei 2026	-53	N
- Loonontwikkeling en herverdeling ambtelijke inzet 2026	-15	N
- Verbonden partijen loon- en prijsontwikkeling 2026	32	V
Kaderbrief		
- Verhoogde storting in voorziening MJOP	-32	N
- Werkbudget Cultuur	-6	N
- Voorbereidingskosten en ambtelijke inzet Maatschappelijke voorzieningen	-2.090	N
- Onttrekking reserve Maatschappelijke voorzieningen	2.090	V
Overig		
- Exploitatie pumtrack (overheveling van programma 4)	-28	N
- Bijstelling uitvoeringsbudgetten	133	V
- Bijstelling kapitaallasten	70	V
Saldi Programmabegroting 2026 - 2029 bestaand beleid	-11.817	N

Bedragen * € 1.000

Toelichting

Hogere lasten als gevolg van indexatie **€ 189.000 N**

Vanaf 2026 zijn de lasten van programma 2 € 189.000 hoger als gevolg van de doorgevoerde loon- en prijsindexatie op de budgetten. Zie voor de gehanteerde uitgangspunten de toelichting op het overzicht van baten en lasten in de financiële begroting.

Hogere lasten als gevolg van volumegroei **€ 53.000 N**

De lasten in programma 2 nemen vanaf 2026 toe met € 53.000. Deze toename hangt samen met de groei van het aantal inwoners en de gebruikers van gemeentelijke voorzieningen.

Hogere lasten als gevolg van loonontwikkeling en herverdeling ambtelijke inzet **€ 15.000 N**

Vanaf 2026 zijn de lasten van programma 2 € 15.000 hoger als gevolg van loonontwikkeling en de doorgevoerde herverdeling van ambtelijke ureninzet. Zie voor de gehanteerde uitgangspunten de toelichting op het overzicht van baten en lasten in de financiële begroting.

Lagere lasten als gevolg van daling bijdrage verbonden partijen **€ 32.000 V**

De gemeenschappelijke bijdrage aan de gemeenschappelijke regeling Hecht is conform het besluit van het Algemeen Bestuur (AB) verwerkt.

Hogere lasten vanuit de Kaderbrief **€ 38.000 N**

Het Meerjarig OnderhoudsPlan (MJOP) vormt de basis en onderbouwing voor de jaarlijkse dotatie in de voorziening groot onderhoud gemeentelijke gebouwen. Bij de herijking van het MJOP is gebleken dat de jaarlijkse dotatie aan de voorziening vanaf 2026 niet toereikend is, wat tot gevolg heeft dat de lasten met € 32.000 stijgen in programma 2.

In 2026 zijn de voorbereidingskosten van € 2.090.000 in programma 2 geraamd conform het uitvoeringsprogramma maatschappelijke voorzieningen. Ter dekking van deze kosten is een onttrekking uit de bestemmingsreserve maatschappelijke voorzieningen geraamd.

Het werkbudget cultuur is met een jaar verlengd, waardoor de kosten stijgen met € 6.000.

Hogere lasten exploitatie pumtrack **€ 28.000 N**

De exploitatie van de pumtrack is overgeheveld van programma 4 naar programma 2.

Lagere lasten als gevolg van bijstelling uitvoeringsbudgetten **€ 133.000 V**

Enkele uitvoeringsbudgetten worden met € 133.000 naar beneden bijgesteld naar aanleiding van een korting op de specifieke uitkeringen.

Lagere lasten als gevolg van bijstelling kapitaallasten **€ 70.000 V**

De kapitaallasten in programma 2 zijn met € 70.000 bijgesteld naar aanleiding van het actualiseren van het meerjarig investeringsprogramma.

Programma: Groeiende gemeente

3. Groeiende gemeente

Passende duurzame woonruimte voor iedere Waddinxvener met ruimte voor schone energie en ruimte voor (duurzaam) ondernemerschap in een goed en veilig bereikbaar Waddinxveen

We werken aan een goede balans tussen woningbouw, maatschappelijke voorzieningen, een groene en gezonde leefomgeving, de energietransitie en bedrijvigheid. Dit blijft een uitdaging, onder andere door de groei van Waddinxveen. Er is een grote vraag naar passende en betaalbare woonruimte. Daarnaast heeft Waddinxveen verschillende vraagstukken op het gebied van verkeersveiligheid en bereikbaarheid. Bedrijven zitten niet altijd op de beste locatie voor henzelf of de omgeving. Daardoor ontstaat er mogelijk een spanning tussen bedrijvigheid en leefbaarheid.

Wat willen we bereiken?

Wonen

We willen bouwen naar behoefte en voor iedere Waddinxvener een passende woonruimte

We willen bouwen naar behoefte en voor iedere Waddinxvener passende woonruimte. Nu én in de toekomst. We willen daarom bouwen en verbouwen voor alle doelgroepen, waaronder starters op de woningmarkt. Daarbij kan sprake zijn van flexibele en van vaste oplossingen. Innovatieve oplossingen gaan we niet uit de weg. Ook transformatie van bestaande gebouwen of gebieden is een optie. Daarnaast is ons doel het bevorderen van de doorstroom, waar mogelijk binnen de eigen wijk, bijvoorbeeld door het realiseren van levensloopbestendige huurwoningen.

Bereikbaarheid

We willen dat Waddinxveen goed bereikbaar en fietsvriendelijk is

Waddinxveen is goed bereikbaar en fietsvriendelijk. Ook in de toekomst moet het verkeer goed doorstromen. Aandacht voor verkeersveiligheid staat daarbij niet ter discussie. We geven prioriteit aan het oplossen of beheersbaar maken van een aantal verkeersknelpunten. Autoverkeer rondom scholen willen we nog meer terugdringen.

Economie

We willen dat bedrijven zich op de meest wenselijke plek kunnen vestigen

De bedrijvigheid in Waddinxveen ontwikkelt zich goed. Soms levert dit een spanningsveld op met de leefbaarheid van het dorp. We willen dat een groene en prettige leefomgeving niet wordt aangetast door bedrijven.

We willen dat winkels en horeca nabij en toegankelijk zijn voor inwoners

De situering van detailhandel moet passen, mede gelet op de groei van Waddinxveen. Winkels en horeca moeten toegankelijk zijn voor inwoners en nabij inwoners zijn, zeker als zij minder mobiel zijn.

Ruimtelijke ordening

We willen een goede balans tussen het behoud van de beste eigenschappen en groei van Waddinxveen

We willen dat er weer een goede balans ontstaat tussen woningbouw, ruimte voor maatschappelijke voorzieningen, een groene en gezonde leefomgeving, de energietransitie en bedrijvigheid. Ook willen we op de korte en middellange termijn inzetten op het ontwikkelen van inbreidingslocaties. Op wijkniveau willen we voldoende (groene) voorzieningen.

Duurzaamheid

We willen deze periode flinke stappen zetten in het realiseren van de doelstellingen uit het koersdocument duurzaamheid

De transities op het gebied van warmte en energie, klimaatadaptie, biodiversiteit en grondstoffengebruik zijn ingrijpend voor iedereen. De doelstellingen die eraan gekoppeld zijn, zijn ambitieus en vergen van inwoners, het bedrijfsleven en alle overheden serieuze inspanningen. De vraagstukken zijn complex en kennen verschillende mogelijke oplossingsrichtingen met bijbehorende onzekerheden. Een integrale inzet op alle vier de transities is daarbij belangrijk. Immers de transities versterken elkaar. Aandacht voor haalbaarheid en betaalbaarheid voor inwoners is van groot belang. Ook moet het voor inwoners en verenigingen van eigenaren duidelijk zijn welke duurzaamheidsmaatregelen op welk moment zinvol zijn.

We willen onzekerheden die gepaard gaan met de energie- en warmtetransitie zoveel mogelijk wegnemen voor inwoners en ondernemers

Wat betekent bijvoorbeeld het voldoen aan onze energieopgave voor onze leefomgeving? Dit vergt duidelijke en tijdige keuzes van de gemeente op het gebied van de energie-infrastructuur op wijkniveau. In deze bestuursperiode perspectief bieden aan onze inwoners weegt daarbij het zwaarst.

Wat gaan we daarvoor doen in 2026?

Wonen

We voeren het uitvoeringsprogramma van de woonzorgvisie uit

De gemeente Waddinxveen heeft de 'Woonzorgvisie Waddinxveen 2035' in december 2022 vastgesteld. In de woonzorgvisie staan de ambities van de gemeente voor de lange termijn. Het uitvoeringsprogramma hoort bij de woonzorgvisie. In het uitvoeringsprogramma is aangegeven welke maatregelen in de jaren tot en met 2027 worden genomen om de ambities uit de woonzorgvisie te realiseren. Ook evalueren we elk jaar of de maatregelen al bereikt zijn, extra aandacht nodig hebben, nieuwe maatregelen nodig/mogelijk zijn en of ze nog passen binnen de ontwikkelingen van (wet- en regelgeving) op het thema volkshuisvesting. We passen het uitvoeringsprogramma aan wanneer nodig.

We stellen een Volkshuisvestelijk programma op

Het opstellen van een woonzorgvisie was een verplichting voor gemeenten op grond van de Woningwet. Deze is vervangen door de plicht om op grond van de Omgevingswet een omgevingsvisie en omgevingsprogramma's vast te stellen. Daarnaast is op 3 juli 2025 het (aangepaste) wetsvoorstel Versterking regie op volkshuisvesting vastgesteld door de Tweede Kamer. Hierin is opgenomen dat het beleid rondom Wonen verder uitgewerkt dient te worden in een volkshuisvestelijk programma (VHP). In 2026 ronden we het VHP af.

In het VHP vertalen we de regionale woonzorgvisie naar specifieke opgaven voor Waddinxveen. Dit betreft de huisvesting van ouderen met een (toekomstige) lichte of zware zorgbehoefte en mensen met lichamelijke, verstandelijke of psychische beperking. In het VHP wordt naast deze doelgroep ook aandacht besteedt aan verschillende doelgroepen zoals arbeidsmigranten, ouderen (met en zonder zorgvraag), starters en woonwagenbewoners.

We actualiseren het woningbouwprogramma

In het woningbouwprogramma laten we zien welke verschillen in woningen (type en prijsklasse) en woonmilieu we in Waddinxveen willen bereiken in de komende jaren. Het woningbouwprogramma is steeds in beweging en wordt elk jaar bijgewerkt. Bij het bijwerken gaan we uit van ontwikkelingen in de markt en de vraag in Waddinxveen en de regio Midden-Holland. Het lokale woningbouwprogramma maakt onderdeel uit van de Regionale Projectenlijst Woningbouw (RPW) Midden-Holland. Elk jaar wordt de regionale projectenlijst naar de Provincie Zuid-Holland gestuurd voor goedkeuring. Het woningbouwprogramma moet namelijk aansluiten bij de woningbehoefte in Zuid-Holland. Het goedkeuren van de projectenlijst door de provincie is een belangrijke eerste stap in het proces tot het realiseren van woningbouwplannen. In juni 2025 is de planning van projecten gecontroleerd waarna de RPW-lijst intern geactualiseerd is. Dit is een belangrijk gegeven voor de begroting.

We maken jaarlijks prestatieafspraken

We hebben onze partners nodig om tot uitvoering van het woonbeleid te komen. Woonpartners en de stichting Huurdersbelangen Regio Hollands-Midden (HRHM) zijn onze partners op het gebied van wonen. Prestatieafspraken zijn samenwerkingsafspraken. Woonpartners en HRHM geven in de prestatieafspraken aan hoe zij een bijdrage leveren aan de uitvoering van de Woonzorgvisie. Elk jaar opnieuw wordt door Woonpartners en HRHM aangegeven hoe ze de uitvoering van het woonbeleid mogelijk willen maken.

We realiseren een asielzoekerscentrum (azc) en flexwoningen

We werken met het Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA) aan de realisatie van een asielzoekerscentrum voor 195 vluchtelingen. En daarnaast ontwikkelen we 48 flexwoningen voor ongeveer 84 spoedzoekers. Dit doen we aan de IJsermanweg.

Bereikbaarheid

We werken samen met provincie en gemeenten aan de doorfietsroute Gouda-Alphen aan den Rijn

We willen dat meer mensen de fiets gebruiken. Daarom maken we dat ontbrekende stukken in het fietsnetwerk af. We proberen dit tegelijk te doen met andere werkzaamheden in de openbare ruimte en bij nieuwe gebiedsontwikkelingen.

We ondersteunen de provincie bij de vaststelling van het inpassingsplan N207-Zuid

Het provinciale project "N207 Zuid" heeft als doel dat Boskoop, Hazerswoude-Dorp en Waddinxveen bereikbaar, leefbaar en verkeersveilig blijven. De N207-Zuid voorziet voor Waddinxveen in de aanleg van de Bentwoudlaan, Verlengde Bentwoudlaan, Verlengde Beethovenlaan. De aanleg van deze wegen kan pas plaatsvinden nadat onder andere het inpassingsplan N207-Zuid is vastgesteld en onherroepelijk is geworden.

We voeren het Omgevingsprogramma Mobiliteit en Verkeer uit

We doen onderzoek naar de gevolgen van afsluiting van doorgaand verkeer op de Kerkweg-West. Hierbij betrekken we de motie van de raad over de veiligheid van de spoorwegovergang bij de Kerkweg-West. We doen onderzoek naar de komgrenzen en doen een voorstel over aanpassing en verbetering. We stellen een verbeterplan op voor de verkeersveiligheid rondom scholen. We voeren verschillende campagnes, waaronder 'scholen zijn weer begonnen', fietsverlichting, stimulering gebruik openbaar vervoer en fietsveiligheid op rotondes.

We gaan door met een oplossing voor het verkeersknelpunt aan de Brugweg

Op basis van een verkeersonderzoek en een plan van aanpak gaan we verder aan de slag om de verkeersproblemen in het poldergebied te verminderen. Op korte termijn kijken we naar mogelijkheden om de Brugweg op bepaalde tijden af te sluiten voor breed en zwaar verkeer. Ook starten we met de voorbereidingen om de Brugweg, Bloemendaalseweg en het fietspad langs de Zwarteweg opnieuw in te richten. Voor de lange termijn werken we de voorkeursvariant voor een nieuwe ontsluitingsweg in het poldergebied verder uit.

We realiseren bushaltes bij Station Triangel en geven bushaltes Coenecoop een upgrade

Op basis van de Openbaar vervoer-concessie Zuid-Holland Noord en het Vervoersplan 2025 van Qbuzz worden twee bushaltes op Bedrijventerrein Coenecoop weer in gebruik genomen en aangepast aan de eisen voor toegankelijkheid.

Veilige fiets- en wandelverbindingen tussen de wijken Zuidplas en Triangel

We geven uitvoering aan de uitkomsten van het verkeersonderzoek naar verbeteringen voor de fiets- en wandelverbindingen op de Zuidelijke Rondweg en de Rotonde met de Beijerincklaan. We zorgen ervoor dat veilige oversteekvoorzieningen op de Zuidelijke Rondweg zijn gerealiseerd voor de opening van de school in Park Vredenburg voor schooljaar 2026-2027.

Versterken fietsnetwerk bedrijventerrein Coenecoop

Om de fietser te stimuleren en faciliteren willen we in Waddinxveen een volwaardig fietsnetwerk. Daarom doen we onderzoek naar maatregelen op bedrijventerrein Coenecoop om de noord-zuid fietsroute van het fietsnetwerk te versterken.

Economie

We actualiseren de omgevingsvisie op het gebied van de Lokale Bedrijventerreinen

In aanvulling op de regionale bedrijventerreinenstrategie actualiseren we de omgevingsvisie op het gebied van de Lokale Bedrijventerreinen. De actualisatie gaat in op de plaatsing en kwaliteit van bedrijventerreinen en zal meegenomen worden in de algehele actualisatie van de Omgevingsvisie in 2027. Ook werken we vooruitlopend op de actualisatie van de omgevingsvisie aan een omgevingsprogramma Lokale Bedrijventerreinen. Waarin we uitwerken hoe we onze bedrijventerreinen toekomstbestendig, duurzaam en economisch sterk houden.

We voeren samen met het bedrijfsleven en het onderwijs het Economisch Koersdocument uit

Door het Economisch Koersdocument samen met de ondernemers uit te voeren versterken we het economisch klimaat in de gemeente. En we zorgen ervoor dat Waddinxveen een ondernemersvriendelijke gemeente is en blijft. De looptijd van het Economisch Koersdocument is tot eind 2026.

Ruimtelijke ordening

We actualiseren de omgevingsvisie voor een aantal gebieden

De actualisatie van de Omgevingsvisie (versie 2.0) wordt in 2027 verwacht. Voor het gebied Sleutelkwartier Noord worden twee scenario's uitgewerkt. Het resultaat is een visie op dit gebied wat in de aanpassing van de omgevingsvisie wordt meegenomen. Na afronding van het Perspectief Waddinxveen 2050 zijn er in 2025 visies voor deelgebieden opgestart, daar wordt in 2026 verder aan gewerkt.

We nemen het thema langer zelfstandig wonen mee in gebiedsvisies en ruimtelijke projecten

Het aantal mensen dat zelfstandig woont en een zorgvraag heeft, groeit snel. Om langer zelfstandig te kunnen wonen zijn levensloopbestendige woningen en voorzieningen in de buurt belangrijk. We letten hierop in de woonzorgvisie, gebiedsvisies en bij ruimtelijke projecten.

We maken bij alle ruimtelijke ontwikkelingen afspraken met de initiatiefnemer

In grondexploitaties en in overeenkomsten met initiatiefnemers worden diverse afspraken gemaakt. Initiatiefnemers krijgen het vastgestelde participatiebeleid, zoals de handleiding participatie bij aanvraag omgevingsvergunning, toegestuurd. Hiermee voeren we de toezegging aan de raad van 28 juni 2024 uit om meer structuur aan te brengen in het participatieproces.

We actualiseren de omgevingsvisie voor thema kerken en gebedshuizen

Het thema kerken en gebedshuizen wordt geactualiseerd in 2025. Deze actualisatie voorziet in een duurzame toekomst voor kerken en gebedshuizen in Waddinxveen. Dit thema zal worden meegenomen bij de actualisatie van de Omgevingsvisie (versie 2.0) in 2027.

Klimaatactie en biodiversiteit (Duurzaamheid)

We blijven inwoners helpen bij energie besparen

We voeren de Transitievisie warmte uit en het meerjarenprogramma gemeentebrede aanpak energiebesparing door inwoners. In 2026 is het doel dat er 130 woningen meedoen aan de nieuwe isolatieaanpak onder het soorten management plan. Zo kunnen we isoleren zonder vleermuizen en vogels te schaden. We zetten stevig in op het vraagstuk van Energiearmoede door de nieuwe witgoedregeling uit te voeren in samenwerking met de vrijwillige energiecoaches en lokale partners. We benutten de verstrekte en nog te verstrekken Rijksmiddelen. We informeren inwoners via de website van de gemeente en andere communicatiekanalen. En ook steeds meer via ons netwerk van professionele (zorg)partners die dagelijks in contact staan met deze inwoners. Voor de VvE's in Waddinxveen volgt er ook een op maat gemaakte isolatieaanpak. Deze bestaat uit een subsidieregeling, adviespakket en procedure zodat ook de VvE's zo goed mogelijk geholpen worden.

We gaan door om de eerste buurt aardgasvrij te maken

We gaan verder met het aardgasvrij maken van de startbuurt GVPH. Het onderwerp leeft in deze buurten en we houden de transitie actief door het continueren van het ingezette intensieve communicatie- en participatietraject. De eerder uitgevoerde draagvlakmeeting en de uitgesproken voorkeur van de partners is richtinggevend om gericht verder onderzoekwerk te verrichten naar de warmtealternatieven. We ondersteunen inwoners en ondernemers in de startbuurt GVPH in het aardgasvrij klaar worden of om in ieder geval te verduurzamen en energie te besparen. Dit aanbod is doelgroep gericht en bestaat uit inzicht, advies, isolatie subsidie en uitvoering.

We verkennen en borgen de mogelijke levering van duurzame warmte aan de gebouwde omgeving

Met Woonpartners en netbeheerder NetVerder werken we de haalbaarheidsstudie van een lokaal warmtenet uit tot een voorlopige business case. We brengen ook de kosten voor individuele oplossingen verder in kaart. Zo komen we stap voor stap dichterbij een definitieve keuze voor een warmtealternatief in de startbuurt. De definitieve keuze leggen we vast in een buurtuitvoeringsplan.

We gaan door met de energietransitie glastuinbouw Zuidplaspolder

De Glastuinbouw in de Zuidplaspolder wil hun energievoorziening verduurzamen. We werken in de Warmte Samenwerking Oostland mee aan een regionaal warmtenet voor de glastuinbouwbedrijven. Een regionaal warmtenet voor de glastuinbouwbedrijven geeft kansen voor de gebouwde omgeving. We borgen de belangen voor onze inwoners en ondernemers door af te stemmen hoe we het beoogde regionale warmtenet geschikt kunnen maken voor eventuele levering aan de gebouwde omgeving.

We ronden de actualisatie van de Transitievisie Warmte af

We ronden de actualisatie van de Transitievisie Warmte af. Onder de Omgevingswet is dit een warmteprogramma. Tijdens het opstellen van het warmteprogramma worden de inwoners, ondernemers en stakeholder in de buurten actief meegenomen geven we daarmee ook iedereen duidelijkheid en perspectief.

We blijven werken aan de opwek van schone energie

We werken door aan de opwek van schone energie en de uitwerking van de participatiemogelijkheden voor lokaal eigendom hierbij. We gaan verder met de vergunningsverlening aan partijen die zich hebben ingeschreven op de beschikbare zoeklocaties via het programma Zon op Veld. We starten met de uitvoering van de keuze die de gemeenteraad heeft gemaakt over voor het aanvullende opwekprogramma.

We monitoren netcongestie en zoeken naar maatregelen om impact te minimaliseren

De ontwikkeling van netcongestie blijven we nauwgezet monitoren in overleg met de netbeheerder Stedin, TenneT de regio Midden-Holland en de energieraad van de provincie Zuid-Holland. Aan de hand van de ontwikkelingen nemen we gepaste maatregelen. De resultaten van het netcongestie onderzoek van TenneT zijn hierin leidend. We werken mogelijke congestieverzachtters verder uit waardoor geplande gemeentelijke projecten, zoals maatschappelijke voorzieningen zo min mogelijk vertraging oplopen.

We gaan voor meer (divers) groen in plaats van stenen bij onze inwoners thuis

We streven we ernaar dat in 2030 ruim 400 extra huishoudens (ten opzichte van 2025) hun privéterrein hebben vergroend. Hierdoor neemt hittestress af, kan meer regenwater infiltreren en gebufferd worden in de grond en neemt de biodiversiteit toe. Dit doen we door samen te werken met maatschappelijke partijen en het vergroten van het vrijwilligersnetwerk. We faciliteren deze groep om steeds zelfstandiger te gaan functioneren. We effectueren de geleerde lessen over wat wel en niet werkt. We zorgen voor verschillende initiatieven om zoveel mogelijk inwoners te bereiken. Zo bouwen we aan de beweging.

We voeren een lokale risico-dialoog over klimaatadaptatie

In 2026 gaan we in gesprek over de gevolgen van het veranderende klimaat. Samen met inwoners, de raad en maatschappelijke organisaties praten we over problemen zoals hitte, wateroverlast en droogte. Ook bepalen we samen wat het belangrijkste is om aan te pakken.

We gaan door met het Soortenmanagementplan (SMP)

Om het isoleren van woningen mogelijk te maken en tegelijkertijd gebouwbezonende diersoorten te beschermen is er een Soortenmanagementplan opgesteld dat wordt uitgevoerd. Het doel van het Soortenmanagementplan is dat de biodiversiteit verbetert.

We gaan verder om de circulaire economie in beweging te krijgen bij ondernemers en inwoners

Op het Grondstoffenplein worden oude meubelen apart ingezameld. In de demontagehal worden deze meubelstukken uit elkaar gehaald en verwerkt tot grondstoffen voor hergebruik. 2025 en 2026 is de proefperiode van de demontagehal. Er wordt in kaart gebracht welke materialen er vrijkomen (productcatalogus). Er worden potentiële eindafnemers benaderd. Doel is om uiteindelijk (binnen 4 tot 5 jaar) 70-80% van het grof huishoudelijk afval voor hergebruik geschikt te maken.

Schone Buurt Coaches bezoeken jaarlijks ongeveer 6000 huisadressen. Doelstelling is het bereiken van een beter (afval)scheidingsgedrag van inwoners. Door hun afvalstromen te verminderen en zoveel mogelijk grondstoffen opnieuw te kunnen gebruiken.

De activiteiten leveren een bijdrage aan het bereiken van de VANG doelstellingen (50 kilogram restafval in 2030 en 0 kilogram in 2050).

We continueren opgestarte initiatieven om bij ondernemers de circulaire economie te bevorderen. Centraal staat het Kennisplatform circulair ondernemen wat we willen laten groeien met zo'n 15 nieuwe deelnemers. We zetten daarbij in op het vormen van samenwerkingsverbanden tussen ondernemers, inwoners en hogescholen en universiteiten. We informeren, én enthousiasmeren, de ondernemers via de website van de gemeente en andere passende communicatiekanalen. We starten een kleinschalig lobby traject om belangen van onze ondernemers aan te kaarten. Daarbij sluiten we aan bij een al bestaande lobby.

We monitoren integraal de voortgang van de duurzaamheidstransities

We monitoren de voortgang van de vier transitieën en informeren de gemeenteraad. Waar we negatieve ontwikkelingen zien stellen we beleidsmaatregelen voor.

Beleidsindicatoren

Economie

Indicator	Jaar	Eenheid	Waddinxveen	Midden-Holland
Functiemenging	2023	Verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken).	53,3	51,1
Vestigingen (van bedrijven)	2023	Aantal per 1.000 inwoners 15 tot en met 64 jaar	172,6	185,1

Wonen

Indicator	Jaar	Eenheid	Waddinxveen	Midden-Holland
Woningvoorraad	2024	Gewenste woningvoorraadtoename volgens de trendraming 2020	359	NB

Grondbeleid

Indicator	Jaar	Eenheid	Waddinxveen	Midden-Holland
Nieuw gebouwde woningen	2024	Aantal nieuwbouwwoningen per 1.000 woningen	25,9	12,3

Duurzaamheid

Indicator	Jaar	Eenheid	Waddinxveen	Midden-Holland
Hernieuwbare elektriciteit	2022	% Elektriciteit afkomstig van natuurlijke bronnen die constant worden aangevuld	29	20,8

Ruimtelijke ordening

Indicator	Jaar	Eenheid	Waddinxveen	Midden-Holland
Demografische druk	2025	% personen van 0 tot 20 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 20 tot 65 jaar	75,6	NB

Verbonden Partijen

Omgevingsdienst Midden-Holland

De Omgevingsdienst Midden-Holland (ODMH) draagt bij aan een veilige, duurzame en gezonde leefomgeving

Dit doet de ODMH door milieutaken en bouw- en woningtoezichttaken uit te voeren die zijn vastgelegd in het jaarprogramma.

Hieronder vallen in ieder geval vergunningen die aangevraagd worden op grond van de Omgevingswet. Het toezicht en de handhaving op die vergunningen wordt ook uitgevoerd door de ODMH. Daarnaast voert de ODMH taken uit als milieuvadiseur in ruimtelijke procedures en binnen het duurzaamheidsveld. Bovendien ondersteunt de ODMH de gemeente bij de uitvoering van taken voor de wet Bibob.

Grondbank RZG Zuidplas

De gemeente Waddinxveen werkt samen in een gemeenschappelijke Grondbank in het gebied van de Zuidplaspolder

De Grondbank is in 2004 opgericht met als doelstelling strategische grondverwerving in de Zuidplaspolder. De Gemeente Waddinxveen is voor 5% eigenaar van de Grondbank. We doen dit samen met de Gemeente Rotterdam (40%), Gouda (6%), Zuidplas (9%) en de provincie Zuid-Holland (40%). Het eigendom van de Grondbank zijn grote percelen grond in de gemeente Zuidplas, met uitzondering van 1 hectare in de gemeente Waddinxveen. De percelen zijn bedoeld voor de ontwikkeling van het dorp Cortelande (een groot nieuw dorp in de gemeente Zuidplas).

Op 1 juli 2021 is een overeenkomst gesloten met de Gemeente Zuidplas dat ze de Grondbank gaat overnemen. Er is hiervoor een bestuurlijke overeenkomst gesloten en een verkoopovereenkomst. Hierin zijn afspraken gemaakt over de ontwikkeling van Cortelande en de prijs van de grond. De bestuurlijke en verkoopovereenkomst zijn beide in december 2024 verlengd. Ook is het bestemmingsplan in 2025 vastgesteld. Daarop zijn beroepen ingediend en daarom wordt er in 2025 gekeken naar de aanpassing van het plan. En daarna wordt in 2026 de verkoopovereenkomst aangepast.

Gemeenschappelijke Exploitatiemaatschappij CV Park Triangel

Voor de ontwikkeling van de wijk Park Triangel is een Gemeenschappelijke Exploitatiemaatschappij opgericht (GEM)

Inmiddels is de ontwikkeling van de Triangel al fors gevorderd en is ongeveer voor 85% van de totale woningbouwopgave gerealiseerd. De afronding van het project staat gepland voor 2028, maar is afhankelijk van de marktomstandigheden.

Stichting Greenport regio Boskoop

Stichting Greenport regio Boskoop versterkt de boomteelt- en sierteeltsector

De stichting zorgt ervoor dat deze sector en de regio als een aantrekkelijke markt- en vestigingsplaats en kennisbron wordt gezien. Ook heeft de stichting als doel dat de boomteelt- en sierteeltsector op een goede manier past in de regio. Hier houden we rekening met de thema's:

- Wonen
- Water
- Natuur
- Recreatie
- Landschap

De Gemeente Waddinxveen maakt onderdeel uit van het bestuur van de Stichting Greenport regio Boskoop. Het bestuur bestaat uit vertegenwoordigers van:

- Gemeente Alphen aan den Rijn
- Gemeente Bodegraven-Reeuwijk
- Gemeente Waddinxveen
- Hoogheemraadschap van Rijnland

De provincie Zuid-Holland is als adviseur betrokken. Vijf mensen binnen de Stichting Belangenbehartiging Greenport Boskoop vertegenwoordigen het bedrijfsleven.

Wat gaat het kosten

Financieel overzicht programma met toelichting

Programma 3	Rekening 2024	Begroting 2025 na wijziging	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Bestaand beleid						
Lasten	-32.636	-29.405	-39.868	-43.495	-28.901	-14.060
Baten	24.709	23.206	33.923	38.377	24.653	8.112
Nieuw beleid						
Lasten						
Baten						
Saldo voor bestemming	-7.927	-6.199	-5.945	-5.117	-4.249	-5.948
Bestaand beleid						
Storting	-7.232	-3.340	-4.828	-1.829	-2.118	-48
Onttrekkingen	8.497	3.710	3.813	1.004	334	148
Nieuw beleid						
Storting						
Onttrekkingen						
Saldo na bestemming	-6.662	-5.829	-6.960	-5.942	-6.033	-5.848

Bedragen x € 1.000

Waarvan overige beleidsproducten :

Programma 3	Rekening 2024	Begroting 2025 na wijziging	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Bestaand beleid						
Lasten	-8.572	-10.786	-9.770	-8.502	-8.198	-8.005
Baten	2.091	2.917	2.699	2.970	2.718	2.718
Nieuw beleid						
Lasten						
Baten						
Saldo voor bestemming	-6.481	-7.869	-7.071	-5.531	-5.480	-5.287
Bestaand beleid						
Storting	-2.687	-1.425	-3.041	-12	-40	-48
Onttrekkingen	2.694	3.502	3.813	262	148	148
Nieuw beleid						
Storting						
Onttrekkingen						
Saldo na bestemming	-6.474	-5.792	-6.299	-5.281	-5.372	-5.187

Bedragen x € 1.000

Waarvan grondexploitatie :

Programma 3	Rekening 2024	Begroting 2025 na wijziging	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Bestaand beleid						
Lasten	-24.064	-18.619	-30.098	-34.993	-20.703	-6.055
Baten	22.618	20.289	31.224	35.407	21.935	5.394
Nieuw beleid						
Lasten						
Baten						
Saldo voor bestemming	-1.446	1.671	1.126	414	1.232	-661
Bestaand beleid						
Storting	-4.546	-1.915	-1.787	-1.817	-2.079	0
Onttrekkingen	5.803	208	0	742	186	0
Nieuw beleid						
Storting						
Onttrekkingen						
Saldo na bestemming	-189	-37	-661	-661	-661	-661

Bedragen x € 1.000

Toelichting mutaties 2026:

Toelichting saldi 2026 - 2029 Programma 3	2026	
Vertreksaldi Programmabegroting 2026 - 2029 na 2e Burap	-5.567	N
Inflatoire ontwikkelingen en volumegroei 2026		
- Prijsontwikkeling 2026	-53	N
- Loonontwikkeling 2026 en herverdeling kosten ambtelijke organisatie	-739	N
- Verbonden partijen loon- en prijsontwikkeling	-53	N
Kaderbrief		
- Programma mobiliteit en verkeer	-75	N
- Oplossen verkeersknelpunten	-25	N
- Verhoging storting MJOP	-63	N
- Bodemtaken omgevingswet	-5	N
- Stimulering verkeersveiligheid 3e tranche	-120	N
Overig		
- Lagere onttrekking reserves	-224	N
- Lagere opbrengsten bouwleges	-39	N
- Overig	3	V
Saldi Programmabegroting 2026 - 2029 bestaand beleid	-6.960	N

Bedragen * € 1.000

Hogere lasten als gevolg van indexatie **€ 53.000 N**

Vanaf 2026 zijn de lasten van programma 3 € 53.000 hoger als gevolg van de doorgevoerde loon- en prijsindexatie op de budgetten. Zie voor de gehanteerde uitgangspunten de toelichting op het overzicht van baten en lasten in de financiële begroting.

Hogere lasten als gevolg van loonontwikkeling en herverdeling ambtelijke inzet **€ 739.000 N**

Vanaf 2026 zijn de lasten van programma 3 € 739.000 hoger als gevolg van loonontwikkeling en de doorgevoerde herverdeling van ambtelijke inzet. Er heeft een herverdeling plaatsgevonden tussen programma 3 en 4. Zie voor de gehanteerde uitgangspunten de toelichting op het overzicht van baten en lasten in de financiële begroting.

Hogere lasten als gevolg van stijging bijdrage verbonden partijen **€ 53.000 N**

De bijdrage aan het ODMH neemt in 2026 met € 53.000 toe. Dit is het saldo van de jaarlijkse indexatie minus de opgelegde taakstelling.

Hogere lasten vanuit de Kaderbrief **€ 288.000 N**

Voor onderzoeken en planuitwerking voor maatregelen uit het OPMV op het gebied van bereikbaarheid, verkeersveiligheid, fietsnetwerk en doorstroming is voor 2026 een bedrag van € 75.000 beschikbaar gesteld.

In het kader van het oplossen knelpunten parkeerbeleid is een bedrag van € 25.000 beschikbaar gesteld.

Het Meerjarig OnderhoudsPlan (MJOP) vormt de basis en onderbouwing voor de jaarlijkse dotatie in de voorziening groot onderhoud gemeentelijke gebouwen. Bij de herijking van het MJOP is gebleken dat de jaarlijkse dotatie aan de voorziening vanaf 2026 niet toereikend is, wat tot gevolg heeft dat de lasten met € 63.000 stijgen in programma 3.

Bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet zijn alle gemeenten bevoegd gezag geworden over de bodem. Verschillende provinciale bodemtaken zijn overgedragen aan de gemeenten. Vanaf 2025 heeft de provincie meer bodemtaken overgedragen aan gemeenten. In 2026 komen daar nog 38 uren (€ 5.000) structureel bij.

In het kader van de besteding subsidie 3e tranche Regeling Stimulering Verkeersveiligheidsmaatregelen (50/50-regeling) is een bedrag van € 120.000 opgenomen.

Hogere lasten vanwege lagere onttrekking reserves **€ 224.000 N**

Om een actief grondbeleid te kunnen voeren is in de Programmabegroting 2023-2026 de formatie uitgebreid met 1,5 fte. Deze kosten worden structureel gedekt ten laste van de Algemene Bedrijfsreserve Grondbedrijfsfunctie. Aangezien het vanuit BBV optiek niet wenselijk is dat salariskosten structureel ten laste van een reserve worden gebracht, is dit in 2026 teruggedraaid.

Lagere opbrengsten bouwleges **€ 39.000 N**

Aan het gesloten systeem van de bouwleges kan € 39.000 minder toegerekend worden.

Lagere lasten van overige mutaties **€ 3.000 V**

Overige kleine mutaties leveren een voordeel op van € 3.000.

Programma: Aantrekkelijke gemeente

4. Aantrekkelijke gemeente

Een schone en veilige openbare ruimte die voor iedereen toegankelijk is

Het is belangrijk dat de openbare ruimte aantrekkelijk en toegankelijk is. Zwerfafval hoort in die ruimte niet thuis. Natuur- en recreatiegebieden hebben een belangrijke recreatieve en ecologische waarde. Die waarde neemt toe als deze gebieden meer dan nu met elkaar verbonden zijn in die ruimte. Daarnaast is het belangrijk dat de hoeveelheid restafval afneemt.

Wat willen we bereiken?

We willen een gezonde openbare ruimte die voor iedereen toegankelijk is

Inwoners willen niet alleen passende woonruimte. Ze willen ook naar buiten. Daarom is het belangrijk dat de openbare ruimte gezond en toegankelijk is. Dat vraagt in de inrichting en het beheer om aandacht voor gebruik, bereikbaarheid en veiligheid van de openbare ruimte.

We willen de juiste functie op de juiste plek

De ambitie is om het autogebruik en autobezit te verminderen daar waar het kan. We streven naar een goede en eerlijke parkeersituatie.

We willen het openbaar groen laten meegroeien met de groei van Waddinxveen

Het is belangrijk om het openbaar groen te laten meegroeien met de groei van Waddinxveen, met het oog op de realisatie van doelen op het gebied van klimaatverandering. Tegelijk willen we in het openbaar groen meer biodiversiteit.

We willen dat inwoners in hun eigen wijk en bij maatschappelijke voorzieningen hun auto kunnen opladen

De huidige laadinfrastructuur in de openbare ruimte sluit niet aan op de verwachte groei van elektrisch rijden. We willen dat inwoners in hun eigen wijk en bij maatschappelijke voorzieningen hun auto kunnen opladen. Hierbij is het belangrijk in beeld te brengen welk effect de energieopgave heeft op onze leefomgeving.

We willen behoudt en waar mogelijk verbinding van natuur

Het groen in en om onze gemeente heeft ecologische en recreatieve waarde. We willen de natuur die er is behouden en waar mogelijk verbinden. Dit geldt ook voor nieuwe natuur- en recreatiegebieden.

We willen de hoeveelheid restafval verder naar beneden brengen

Ter bevordering van onze doelen op het gebied van een circulaire economie moet de hoeveelheid restafval verder naar beneden.

We willen zwerfafval in de openbare ruimte tegengaan

Zwerfafval hoort in de openbare ruimte niet thuis. Daarom streven we naar een vermindering van zwerfafval.

Wat gaan we daarvoor doen in 2026?

Openbare ruimte

Uitvoering geven aan het Omgevingsprogramma Duurzame Leefomgeving

Het Omgevingsprogramma Duurzame Leefomgeving is gebaseerd op uitgangspunten van verschillende onderdelen in de buitenruimte. In dit programma staat ontwerp en beheer van de buitenruimte centraal. Daarbij hoort natuur, recreatie, klimaatadaptatie, gezondheid, energietransitie, circulariteit en parkeren.

We lossen belemmeringen voor de toegankelijkheid van de openbare ruimte zoveel mogelijk op

We inventariseren jaarlijks de toegankelijkheid van de openbare ruimte in samenspraak met de samenleving. Waar het mogelijk is nemen we belemmeringen weg. We sluiten hierbij zoveel mogelijk aan bij integrale projecten of regulier onderhoud in de openbare ruimte. We lossen tenminste 50% van de belemmeringen op.

We delen en evalueren alle projecten in de openbare ruimte de participatiemomenten via het participatieplatform

We maken bij projecten in de openbare ruimte gebruik van het participatieplatform Waddsup. Op die manier kunnen inwoners, bedrijven en andere belanghebbenden wensen kenbaar maken. Waar het mogelijk is nemen we deze wensen mee in onze projecten. Ook evalueren we de participatiemomenten.

We voeren de Pilot 'Samen Beslissen Speelruimteplan' verder uit

In 2023 heeft de raad kaders meegegeven bij het nieuwe speelruimteplan. Met deze pilot wordt het Speelruimteplan opgesteld en vastgesteld door de samenleving. In 2025 wordt het beleidsplan gedeeld met de raad. Vanaf 2026 wordt er uitvoering gegeven aan het beleid "samen beslissen" en het uitvoeringsplan spelen.

We gaan door met het project behoud identiteit Plasweg

Op basis van het vastgestelde ontwerp zorgen we voor een veilig en toekomstbestendige inrichting van de Plasweg. Dat doen we met behoud van de cultuurhistorische waarde van deze weg. De uitvoering van de werkzaamheden start in 2026 en vindt gefaseerd plaats, rekening houdend met de bouwroutes van omliggende ontwikkelingen en bereikbaarheid van woningen en bedrijven.

We koppelen 8% van ons rioolstelsel af in deze collegeperiode

We treffen klimaatadaptieve maatregelen aan onze riool- en watervoorzieningen. Hierdoor verdwijnt minder regenwater in het riool. Deze maatregelen worden zo veel mogelijk meegenomen bij de integrale projecten.

We zetten in op een overgang naar Ledverlichting voor onze openbare verlichting in 2030

Voor de openbare verlichting gaan we verder met de overgang naar Ledverlichting.

*Parkeren***We sluiten ons aan bij de Concessie Laadinfra SGZH3**

Waddinxveen sluit zich wederom aan bij de Concessie Laadinfra van de Regionale Aanpak Laadinfrastructuur Zuid-West. Deze concessie regelt de aanbesteding voor het plaatsen van laadpalen in de openbare ruimte. De gemeente Rotterdam zal deze concessie managen. De concessie start halverwege 2026.

*Natuur en recreatie***We ontwikkelen natuur- en recreatiegebied Vredenburgzone**

We voeren de aangepaste ontwikkelstrategie uit die staat in de gebiedsvisie voor natuur- en recreatiegebied Vredenburgzone.

*Afval***We leggen aan onze inwoners uit wat het nut is van goed afval scheiden**

We informeren onze inwoners actief door de inzet van Schone Buurt Coaches als onderdeel van onze gedragsbeïnvloedingscampagne. Onze inwoners weten dan waarom zij afval scheiden en welke nieuwe producten ervan worden gemaakt.

We scheiden het afval op het Grondstoffenplein beter

Door bruikbare materialen uit het afval te halen, daalt de hoeveelheid (grof)huishoudelijk afval. Via onze gedragsbeïnvloedingscampagne vragen we meer aandacht voor het thuis voorscheiden van afval. Zo wordt het bezoek aan het Grondstoffenplein efficiënter. We zoeken samenwerking met de maakindustrie om materialen circulair in te zetten. In 2025 is de demontagehal van Cyclus operationeel van start gegaan. Grof afval dat demontabel is wordt apart ingezameld op het grondstoffenplein en via de demontagehal op een duurzame manier verwerkt tot grondstoffen.

We gaan samen met Cyclus verder met de motie 'afval in bakken en niet in zakken'

De raad heeft in 2023 besloten dat PMD (plastic verpakkingen, metalen verpakkingen (blik) en drankpakken) wordt ingezameld met containers. In 2026 plaatsen we inzamelcontainers voor de hoogbouw.

We voeren ons plan van aanpak Zwerfafval en de gedragsbeïnvloedingscampagne uit

In het plan van aanpak Zwerfafval staat hoe we zwerfafval willen voorkomen. In onze gedragsbeïnvloedingscampagne is er aandacht voor zwerfafval. Met de inzet van Schone Buurt Coaches worden inwoners actief opgezocht en geïnformeerd over waarom het belangrijk is de openbare ruimte schoon te houden. We verwijderen dumpingen en bijplaatsingen om te voorkomen dat er zwerfafval door ontstaat.

Beleidsindicatoren

Afval

Indicator	Jaar	Eenheid	Waddinxveen	Midden-Holland
Fijn huishoudelijk restafval	2024	Kilogram (kg) per inwoner	106	115
Scheidingspercentage van het ingezameld huishoudelijk afval	2024	Percentage	68	67

Indicator	Jaar	Eenheid	Waddinxveen	Midden-Holland
Grof huishoudelijk restafval per inwoner	2024	Kilogram (kg)	23	20

Verbonden Partijen

Groenalliantie Midden Holland (hierna Groenalliantie)

Groenalliantie zet zich in voor het onderhoud en de ontwikkeling van natuur- en recreatiegebieden

Dit doet de Groenalliantie voor verschillende gemeenten. Voor gemeente Waddinxveen is de Groenalliantie verantwoordelijk voor het onderhoud en ontwikkeling van het Gouwebos en 't Weegje. Groenalliantie beschermt de belangen van natuur en recreatie en draagt positief bij aan maatschappelijke opgaven als bewegen, gezondheid, biodiversiteit, klimaatadaptatie en de energietransitie.

Groenalliantie krijgt de komende jaren minder inkomsten en moet vanaf 2026 andere keuzes maken

De provincie Zuid-Holland is per 1 januari 2018 uit de Groenalliantie gestapt. En ook uit alle andere provinciale natuur- recreatieschappen. Er zijn gesprekken met de provincie over de manier waarop de provincie een structurele bijdrage blijft leveren aan het onderhoud van de gebieden van de Groenalliantie. Tegen eind 2025 is duidelijk hoe hoog de provinciale bijdrage 2026 gaat zijn. Eind 2025 zullen door het Algemeen Bestuur bezuinigingsmaatregelen worden vastgesteld die in 2026 verder uitgewerkt gaan worden.

Cyclus N.V. (hierna Cyclus)

Cyclus haalt in Waddinxveen afval op en draagt zorgt voor de verwerking van afval en grondstoffen

We maken jaarlijks afspraken met Cyclus over inzamelen en verwerken van afval. Cyclus verzorgt het contact met inwoners en de communicatie rondom afvalinzameling. Ook adviseert Cyclus de gemeente over de manier van afvalinzameling. Samen met Cyclus werken we aan de doelen in het Uitvoeringsprogramma VANG Huishoudelijk Afval.

We geven uitvoering aan het Rijksprogramma 'Van Afval naar Grondstoffen' (VANG)

Pilots, nieuwe ontwikkelingen en successen uit andere gemeenten worden besproken met Cyclus. En bij gebleken geschiktheid samen met Cyclus uitgevoerd in Waddinxveen. We onderzoeken de mogelijkheden om onze grondstoffen zoveel als mogelijk circulair te maken en daarmee het recycling percentage omhoog te krijgen.

We moeten rekening houden met een stijging van de verbrandingsbelasting en de introductie van een CO2-tax op restafval

De verbrandingsbelasting en de CO2-tax worden geheven over de hoeveelheid restafval die we verbranden. Vanaf 2026 stijgt de verbrandingsbelasting. De CO2-tax houdt in dat de landelijke overheid uitstoot van koolstofdioxide gaat doorbelasten. Dit gebeurt op basis van een wettelijke maatregel aan restafval verwerkende verbrandingscentrales. Deze CO2-tax wordt zeer waarschijnlijk een-op-een doorbelast aan de gemeente. Dit zal dan op termijn leiden tot een verhoging van de afvalstoffenheffing.

Wat gaat het kosten

Financieel overzicht programma met toelichting

Programma 4	Rekening 2024	Begroting 2025 na wijziging	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Bestaand beleid						
Lasten	-16.341	-18.043	-17.938	-18.228	-18.506	-18.867
Baten	11.314	10.834	11.017	11.094	11.184	11.243
Nieuw beleid						
Lasten						
Baten						
Saldo voor bestemming	-5.027	-7.209	-6.921	-7.134	-7.321	-7.624
Bestaand beleid						
Storting	-230					
Onttrekkingen	273	346	223	167	7	10
Nieuw beleid						
Storting						
Onttrekkingen						
Saldo na bestemming	-4.984	-6.863	-6.698	-6.967	-7.314	-7.615

Bedragen x € 1.000

Toelichting mutaties 2026:

Toelichting saldi 2026 - 2029 Programma 4	2026	
Vertreksaldi Programmabegroting 2026 - 2029 na 2e Burap	-7.392	N
Inflatoire ontwikkelingen en volumegroei 2026		
- Prijsontwikkeling 2026	-109	N
- Loonontwikkeling 2026 en herverdeling kosten ambtelijke organisatie	760	V
Kaderbrief		
- Integraal Beheerplan Openbare Ruimte 2026-2030	-100	N
- Verhoging storting MJOP	-4	N
Overig		
- Kostendekkende tarieven rioolheffing, afval en begraaftplaatsen	128	V
- Kapitaallasten	-9	N
- Exploitatie pumptrack (overheveling naar programma 2)	28	V
Saldi Programmabegroting 2026 - 2029 bestaand beleid	-6.960	N

Bedragen * € 1.000

Hogere lasten als gevolg van indexatie € 109.000 N

Vanaf 2026 zijn de lasten van programma 4 € 109.000 hoger als gevolg van de doorgevoerde loon- en prijsindexatie op de budgetten. Zie voor de gehanteerde uitgangspunten de toelichting op het overzicht van baten en lasten in de financiële begroting.

Lagere lasten als gevolg van loonontwikkeling en herverdeling ambtelijke inzet € 760.000 V

Vanaf 2026 zijn de lasten van programma 4 € 760.000 lager als gevolg van loonontwikkeling en de doorgevoerde herverdeling van ambtelijke inzet. Er heeft een herverdeling plaatsgevonden tussen programma 3 en 4. Zie voor de gehanteerde uitgangspunten de toelichting op het overzicht van baten en lasten in de financiële begroting.

Hogere lasten vanuit de Kaderbrief € 104.000 N

Om de vastgestelde niveaus in het Integraal Beheerplan Openbare Ruimte 2026-2030 in stand te houden en te voldoen aan onze zorgplicht, is een extra exploitatiebudget van € 100.000 nodig.

Het Meerjarig OnderhoudsPlan (MJOP) vormt de basis en onderbouwing voor de jaarlijkse dotatie in de voorziening groot onderhoud gemeentelijke gebouwen. Bij de herijking van het MJOP is gebleken dat de jaarlijkse dotatie aan de voorziening vanaf 2026 niet toereikend is, wat tot gevolg heeft dat de lasten met € 4.000 stijgen in programma 4.

Lagere lasten kostendeekkende tarieven**€ 128.000 V**

De toerekening van meer kosten aan de kostendeekkende tarieven rioolheffing, afval en begraafplaatsen leidt tot een voordeel van € 128.000.

Hogere lasten als gevolg van bijstelling kapitaallasten**€ 9.000 N**

De kapitaallasten in programma 4 zijn met € 9.000 bijgesteld naar aanleiding van het actualiseren van het meerjareninvesteringsprogramma.

Lagere lasten exploitatie pumptrack**€ 28.000 V**

De exploitatie van de pumptrack is overgeheveld van programma 4 naar programma 2.

Programma: Slagvaardige gemeente

5. Slagvaardige gemeente

Een toegankelijke en transparante gemeente

Inwoners voelen zich niet altijd gehoord of genoeg betrokken door de overheid. Ook voelen inwoners zich niet altijd veilig.

Wat willen we bereiken?

We willen heldere en transparante participatieprocessen

Voorwaarde voor goede samenlevingsparticipatie is dat de samenleving kan volgen wat de gemeente doet met haar inbreng. Vooraf moeten de kaders voor het participatieproces duidelijk zijn. Achteraf moet duidelijk zijn waarom de gemeente iets wel of niet doet. Wanneer participatie onderdeel is van een college- en/of raadsvoorstel, maken we de vooraf gestelde kaders en de achteraf genomen beslissingen ook duidelijk voor het college en/of de gemeenteraad.

We willen dat inwoners prettig kunnen wonen, werken en leven in Waddinxveen

Inwoners willen in een buurt of wijk wonen die schoon, veilig en levendig is. Het is belangrijk dat onze inwoners zich verantwoordelijk voelen voor de leefbaarheid van hun directe woonomgeving en we stimuleren en faciliteren een actieve bijdrage daaraan. Inwoners willen namelijk ook meer betrokken worden bij de aanpak van leefbaarheid.

We willen het veiligheidsgevoel van onze inwoners vergroten en overlast verminderen

Veiligheid is een basisvoorwaarde voor het welzijn van inwoners. En verandert steeds. We hebben daarin naar de inwoners een stimulerende, faciliterende en ondersteunende rol. Die rol vervullen wij onder andere door de inzet van boa's (buitengewoon opsporingsambtenaren). We willen dan ook dat inwoners ervaren dat de zichtbaarheid van de boa's is vergroot. Daarnaast willen wij voorkomen dat door criminele activiteiten de veiligheid en de leefbaarheid wordt aangetast.

We willen onze dienstverlening verbeteren

We willen dat onze inwoners contact krijgen met iemand die hen helpt. En dat ze niet verdwalen in de bureaucratie van de overheid. De overheid is namelijk niet altijd even toegankelijk. Soms lopen mensen vast in de wirwar van regels. Of ze maken mee dat overheden, domeinen of ketenpartners naar elkaar wijzen. Ook moeten alle inwoners ons gemakkelijk en snel kunnen bereiken. En moeten ze eenvoudig zaken met ons kunnen afhandelen. We blijven oog houden voor mensen die moeite hebben met de digitalisering van de samenleving. Zoals mensen die niet zo goed met een computer of mobiele telefoon kunnen omgaan. Digitale diensten zijn namelijk niet voor iedereen te begrijpen. Door daar rekening mee te houden, sluiten we niemand uit en kan iedereen meedoen. We helpen inwoners bij het vinden van de juiste (digitale) weg.

Wat gaan we daarvoor doen in 2026?

Samenlevingsparticipatie

We hebben een kinderburgemeester en een kindercomité

Al zes jaar heeft de gemeente een kinderburgemeester en sinds twee jaar een snelgroeiend kindercomité. Dit comité is belangrijk voor onze gemeente. Het kindercomité denkt mee over zaken die voor kinderen belangrijk zijn en komt met goede ideeën. We zien dat de betrokkenheid van kinderen ieder jaar groeit. Samen met de kinderen maken we de gemeente beter voor iedereen!

We werken verder volgens het participatiebeleid en de participatieverordening

Uitgangspunt is dat inwoners betrokken worden bij ontwikkelingen in Waddinxveen. Omdat zij hier thuis zijn en graag meewerken aan een mooie en fijne woon- en leefomgeving. Met de kennis en ervaring van inwoners streven we naar een zo goed mogelijk resultaat bij beleid en projecten.

Wijkregie

We gaan door met een gecoördineerde buurtgerichte aanpak in Waddinxveen Noord

Door deze aanpak verbeteren we met gerichte acties de leefbaarheid en sociale verbinding in de wijk. Dat doen we samen met onze inwoners en ketenpartners zoals woonconsulenten van Woonpartners, wijkagenten, jongerenwerk en maatschappelijk werk. De Wijkregisseurs voeren hierop de regie. We beogen hiermee bij te dragen aan prettig wonen en leven in buurten in Noord.

We blijven bewonersinitiatieven aanmoedigen en faciliteren

We steunen Stichting Wijkwalle met subsidie om activiteiten te stimuleren die de sociale samenhang in de buurten en wijken vergroten.

We helpen initiatiefnemers de juiste wegen te vinden om hun initiatief uit te kunnen voeren. En we faciliteren inwoners die initiatieven indienen om Waddinxveen levendiger te maken. Soms door een duwtje in de rug te geven en soms, als dat nodig is, met meer regie. Voor deze initiatieven is er de subsidieregeling Evenementen Waddinxveen.

Veiligheid

We werken in 2026 verder aan de volgende vier thema's

Veiligheid is een basisvoorwaarde voor prettig wonen en werken in Waddinxveen. We werken veel samen met partners zoals politie, brandweer, ondernemers, instellingen, Zorg- en Veiligheidshuis, Regionaal Informatie en Expertise Centrum, Veilig Thuis, meldpunt Zorg en Overlast en burgers. In 2024 is het integraal veiligheidsbeleid door de gemeenteraad vastgesteld. In 2026 richten we ons op het verder uitvoeren van het uitvoeringsplan Veiligheid 2025/2026 met de onderwerpen:

- **Cybercrime en gedigitaliseerde criminaliteit**
Onze samenleving wordt steeds meer digitaal en daarom vormt cybercrime een steeds grotere dreiging. We richten ons op het weerbaar maken van inwoners en kwetsbare doelgroepen tegen cybercrime en gedigitaliseerde criminaliteit. Dit doen we door middel van het geven van voorlichting en het leggen van contact met bestaande platforms, zoals het onderwijs, ondernemers en ouderen.
- **Zorg en Veiligheid**
In 2026 werken we verder aan meer grip krijgen op de onderwerpen binnen het thema Zorg en Veiligheid. Denk hierbij aan het versterken van de regierol van de gemeente, door het realiseren van een lokale zorg- en veiligheidskamer. Hierdoor verstevigen we onze informatiepositie en regionale bestuurlijke afstemming. We blijven ons inzetten voor het vergroten van bewustzijn en signalering op de onderwerpen Huiselijk Geweld en Kindermishandeling en personen met onbegrepen gedrag. Verder brengen we verbeterpunten in kaart voor de aanpak nazorg ex-gedetineerden.
- **Georganiseerde ondermijnende criminaliteit**
In 2026 blijven we ons richten op het voorkomen van georganiseerde ondermijnende criminaliteitsactiviteiten. De kern van de aanpak van dit thema richt zich op het verstoren van criminele activiteiten, netwerken en samenwerkingsverbanden. Dit doen we in 2026 door gezamenlijke controles met ketenpartners uit te voeren en het bewustzijn rondom dit thema te vergroten. Denk hierbij aan een verdere implementatie van de wet Bibob, zodat we voorkomen dat we ongewild criminele activiteiten faciliteren.
- **Jeugd en Veiligheid**
In 2026 richten we ons op problematische jeugd en jeugdoverlast. Dit doen we door het verstevigen van ons structureel Jeugd- en veiligheidsoverleg en het ontwikkelen van (preventieve) aanpak/werkwijzen voor jeugdoverlast. Hierin werken we nauw samen met o.a. scholen en jongerenwerk.

We werken in 2026 aan een plan van aanpak voor de jaarwisseling 2026-2027

Door het vaststellen van de Wet veilige jaarwisseling komt er een landelijk verbod op het afsteken van vuurwerk door consumenten. We volgen de verdere landelijke besluitvorming over de invulling van het vuurwerkverbod. Aan de hand van het nog te realiseren landelijke handhavingsplan zorgen we voor een passend plan van aanpak voor de jaarwisseling 2026-2027 in Waddinxveen.

We zetten in op het thema maatschappelijke weerbaarheid

In het kader van maatschappelijke weerbaarheid is het van belang dat onze samenleving voorbereid is op een eventuele crisis, zoals bijvoorbeeld een langdurige stroomuitval. Daarnaast is het van belang dat we ons eigen huis op orde hebben. In 2025 zijn we hier al mee begonnen, onder andere door het in kaart brengen van noodstroomvoorzieningen, onze kritieke bedrijfsprocessen en de prioritering hiervan in een Business Continuity Management. In 2026 gaan we actief in gesprek met inwoners, bedrijven, geloofsgemeenschappen en (maatschappelijke) organisaties. We werken hierin ook nauw samen met de veiligheidsregio Hollands Midden en omliggende gemeenten.

Dienstverlening

We beslissen of we het uitvoeringsplan Dienstverlening 2024-2025 een jaar verlengen

Het uitvoeringsplan dat er nu is gaat over de jaren 2024 en 2025. In dit plan staan 20 resultaten die we eind 2025 willen bereiken. Maar door de vervroegde Tweede Kamerverkiezing in oktober 2025 loopt de uitvoering hier en daar vertraging op. Uit de burgerpeiling waarstaatsgemeente van eind 2024 zijn verbeteracties voortgekomen die we ook op willen pakken. Komend jaar willen we hier verder mee aan de slag gaan.

We organiseren de verkiezing van de leden van de gemeenteraad

En wel op woensdag 18 maart. De dag erna telt het Gemeentelijk Stembureau de uitgebrachte stemmen op partij- en kandidaatsniveau op een centrale plaats. Een week later stelt het Centraal Stembureau de uitslag van de verkiezing vast. Op woensdag 1 april wordt de nieuwe raad geïnstalleerd.

We gaan werken met een AI-gestuurde chatbot op onze website

Deze chatbot is een digitale assistent die vragen beantwoordt van bezoekers van onze website. Inwoners en ondernemers kunnen daardoor 24 uur per dag en 7 dagen per week informatie opvragen. Hierdoor vergroten we onze bereikbaarheid. In 2026 gaan we verder met het ontwikkelen van deze chatbot. Want we vinden het belangrijk dat de chatbot goede en complete antwoorden geeft.

We vangen de extra druk op de balie op

Ook in 2026 worden er meer reisdocumenten aangevraagd dan in de voorgaande jaren, de zogenoemde paspoortpiek. Dat komt ten eerste door stijging van het aantal inwoners in Waddinxveen. Ten tweede is de geldigheidsduur van paspoorten in 2014 verlengd van 5 naar 10 jaar. Deze paspoorten worden vanaf 2024 vernieuwd.

Beleidsindicatoren

Openbare orde en veiligheid

Indicator	Jaar	Eenheid	Waddinxveen	Midden-Holland
Verwijzingen Halt	2024	per 1.000 jongeren	5	7
Winkeldiefstallen	2024	per 1.000 inwoners	1,4	1,8
Geweldsmisdrijven	2024	per 1.000 inwoners	3,0	3,1
Diefstallen uit woningen	2024	per 1.000 inwoners	1,4	1,6
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	2024	per 1.000 inwoners	2,5	3,7

Bron: cijfers 2024 via www.waarstaatjegemeente.nl

Verbonden Partijen

Regio Midden-Holland

We werken samen met Bodegraven-Reeuwijk, Gouda, Krimpenerwaard en Zuidplas

De gemeenschappelijke regeling Midden-Holland wordt versterkt. Praktisch betekent dit dat een nieuwe directeur-secretaris met een nieuwe organisatie van start gaat. Voor deze nieuwe organisatie zal ook passende huisvesting moeten worden gevonden.

Tegelijkertijd wordt volop ingezet op de inhoud, om te komen tot een succesvolle lobby bij provincie en rijk. Een gezamenlijke strategische agenda stelt prioriteiten en richtlijnen vast voor de samenwerking. Dit wordt ingericht met een strategisch programma dat bestaat uit drie programmalijnen: Verantwoorde groei, Bereikbaarheid en Toekomstbestendige economie. Vanuit deze programmalijnen wordt gestuurd op de realisatie van de programmadoelen, op samenhang van deze programmadoelen en de verbinding met de thematafels. De strategische agenda wordt elke vier jaar na de gemeenteraadsverkiezingen vastgesteld en aan de raden voor advies voorgelegd.

Veiligheidsregio Hollands-Midden (VRHM)

Bescherming van onze inwoners tegen rampen en crises blijft belangrijk

Op basis van de Wet Veiligheidsregio's (Wvr) maken we onderdeel uit van de Veiligheidsregio Hollands-Midden (VRHM). Het doel van de wet is het realiseren van een efficiënte en kwalitatief hoogwaardige organisatie. Deze organisatie levert de brandweerbijstand, geneeskundige hulpverlening, rampenbestrijding en crisisbeheersing onder één regionale bestuurlijke regie. De belangrijkste taak van de VRHM is het beschermen van de inwoners tegen de risico's van rampen en crises.

De opgaven waar de VRHM in 2026 verder aan gaat werken zijn:

- De opgaven uit het regionaal beleidsplan 2024-2027, waaronder het implementeren van een nieuw dekkingsplan voor gebiedsgerichte opklimstijden en het meerjarenplan natuurbranden;
- Het staan voor hun rol als deskundig partner en adviseur in (fysieke) veiligheid;
- Het thema 'maatschappelijke weerbaarheid' en 'hybride dreigingen', waaronder het opzetten van een regionaal platform weerbaarheid en het aansluiten bij de acties uit het Landelijk Crisisplan Militaire dreigingen;
- Het werken aan een wendbare hulpverlenings- en crisisorganisatie, die is ingericht op veranderende en complexere opgaven.

Wat gaat het kosten

Financieel overzicht programma met toelichting

Programma 5	Rekening 2024	Begroting 2025 na wijziging	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Bestaand beleid						
Lasten	-9.365	-11.330	-8.606	-7.999	-7.979	-7.971
Baten	5.992	4.638	926	807	807	807
Nieuw beleid						
Lasten			-118	-118	-118	-118
Baten						
Saldo voor bestemming	-3.373	-6.692	-7.799	-7.310	-7.290	-7.282
Bestaand beleid						
Storting	-3.280					
Onttrekkingen		308	707			
Nieuw beleid						
Storting						
Onttrekkingen						
Saldo na bestemming	-6.652	-6.384	-7.092	-7.310	-7.290	-7.282

Bedragen x € 1.000

Toelichting saldo 2026 Programma 5	2026	
Vertreksaldi Programmabegroting 2025 - 2028 na 2e Burap - jaarschijf 2026	-7.629	N
Inflatoire ontwikkelingen en volumegroei 2026		
- Prijsontwikkeling 2026	-29	N
- Loonontwikkeling 2026 en herverdeling kosten ambtelijke organisatie	-123	N
- Verbonden partijen loon- en prijsontwikkeling	-128	N
Kaderbrief		
- Verhoging storting MJOP	-26	N
- Bibob beleid	-30	N
- Onderhoud BRW	-15	N
- Overig	-4	N
Overig		
- Overig	-12	N
Saldi Programmabegroting 2026 - 2029 - jaarschijf 2026	-7.996	N

Bedragen * € 1.000

Hogere lasten als gevolg van indexatie

€ 29.000 N

Vanaf 2026 zijn de lasten van programma 5 € 29.000 hoger als gevolg van de doorgevoerde loon- en prijsindexatie op de budgetten. Zie voor de gehanteerde uitgangspunten de toelichting op het overzicht van baten en lasten in de financiële begroting.

Hogere lasten als gevolg van loonontwikkeling en herverdeling ambtelijke inzet

€ 123.000 N

Vanaf 2026 zijn de lasten van programma 5 € 123.000 hoger als gevolg van loonontwikkeling (€ 1.362.000 N) en de doorgevoerde herverdeling van ambtelijke ureninzet (€ 1.239.000 V). Zie voor de gehanteerde uitgangspunten de toelichting op het overzicht van baten en lasten in de financiële begroting.

Hogere lasten als gevolg van stijging bijdrage verbonden partijen**€ 128.000 N**

De gemeenschappelijke bijdrage aan de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Hollands Midden is conform het besluit van het Algemeen Bestuur (AB) verwerkt.

Hogere lasten vanuit de Kaderbrief**€ 75.000 N**

Het Meerjarig OnderhoudsPlan (MJOP) vormt de basis en onderbouwing voor de jaarlijkse dotatie in de voorziening groot onderhoud gemeentelijke gebouwen. Bij de herijking van het MJOP is gebleken dat de jaarlijkse dotatie aan de voorziening vanaf 2026 niet toereikend is, wat tot gevolg heeft dat de lasten met € 26.000 stijgen in programma 5.

De gemeente Waddinxveen wil voorkomen dat overheidsbeslissingen worden misbruikt voor criminele activiteiten. Daarom controleert de gemeente goed met wie zij zakendoet. Een Bibob-onderzoek helpt de gemeente om te beoordelen of een aanvrager betrouwbaar is. Het Bibob-beleid is aangepast naar nieuwe wet- en regelgeving. Hiermee is ons lokale beleid in lijn met landelijke wetgeving. Gelet op het verplichte karakter is hier uitvoeringsbudget voor dit beleid nodig. Voor een effectieve aanpak van ondermijning en een zorgvuldige uitvoering van het Bibob-beleid is komende jaren een uitvoeringsbudget van € 30.000 noodzakelijk.

Het regulier klein onderhoud van de gebouwen, panden en maatschappelijke voorzieningen wordt steeds duurder, evenals de aanschaf van materialen. Dit heeft tot gevolg dat de lasten met € 15.000 stijgen.

Overige kleine mutaties (€ 4.000)

Hogere lasten van overige mutaties**€ 12.000 N**

Overige kleine mutaties leveren een nadeel op van € 12.000.

Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

6. Overige algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

Een solide en gedegen financieel beleid om blijvend te kunnen investeren in goede voorzieningen

In dit deel van de Programmabegroting staan de onderwerpen die niet in andere programma's zijn opgenomen.

Onderstaande tabel geeft het financieel overzicht van het programma weer. De opbouw van de bedragen wordt in de teksten hieronder per onderdeel toegelicht.

Financieel overzicht programma

Programma 6	Rekening 2024	Begroting 2025 na wijziging	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Bestaand beleid						
Lasten	-17.049	-16.095	-14.273	-14.590	-15.107	-14.794
Baten	77.508	80.801	80.889	82.855	82.681	84.225
Nieuw beleid						
Lasten						
Baten						
Saldo voor bestemming	60.458	64.706	66.616	68.265	67.574	69.431
Bestaand beleid						
Storting	-26	-95	0	0	0	0
Onttrekkingen	32	451	95	0	0	0
Nieuw beleid						
Storting						
Onttrekkingen						
Saldo na bestemming	60.465	65.062	66.711	68.265	67.574	69.431

Bedragen x € 1.000

Toelichting mutaties 2026:

Toelichting saldi 2026 - 2029 Programma 6	2026	
Vertreksaldi Programmabegroting 2026 - 2029 na 2e Burap	60.915	V
Inflatoire ontwikkelingen en volumegroei 2026		
- Prijsontwikkeling 2026	747	V
- Volumegroei 2026	592	V
- Loonontwikkeling en herverdeling kosten ambtelijke organisatie	2.187	V
- Verbonden partijen loon- en prijsontwikkeling	-48	N
Kaderbrief		
- Verhoging storting MJOP	-121	N
- Voortzetting arbeidsmarktcampagne	-50	N
- Verlagen rentelasten	300	V
- Herprioritering investeringsvolume	75	V
Overig		
- Meicirculaire	2.435	V
- Taakstelling	-330	N
- Overig	9	V
Saldi Programmabegroting 2026 - 2029 bestaand beleid	66.711	V

Bedragen * € 1.000

Lagere lasten als gevolg van indexatie**€ 747.000 V**

Vanaf 2026 zijn de lasten van programma 6 aangepast op basis van de doorgevoerde loon- en prijsindexatie op de budgetten. Zie voor de gehanteerde uitgangspunten de toelichting op het overzicht van baten en lasten in de financiële begroting. Omdat hiervoor een stelpost in de begroting was opgenomen, vallen de lasten op dit programma € 747.000 lager uit.

Lagere lasten en hogere baten als gevolg van volumegroei**€ 592.000 V**

De lasten in programma 6 zijn aangepast op basis van de verwachte volumegroei. Deze toename hangt samen met de groei van het aantal inwoners en de gebruikers van gemeentelijke voorzieningen. Omdat hiervoor een stelpost in de begroting was opgenomen, vallen de baten en lasten € 592.000 voordeliger uit.

Lagere lasten als gevolg van herverdeling van ambtelijke ureninzet**€ 2.187.000 V**

Vanaf 2026 zijn de lasten van programma 6 € 2.187.000 lager als gevolg van de doorgevoerde herverdeling van ambtelijke ureninzet. Zie voor de gehanteerde uitgangspunten de toelichting op het overzicht van baten en lasten in de financiële begroting.

Hogere lasten als gevolg van stijging bijdrage verbonden partijen**€ 48.000 N**

De gemeenschappelijke bijdrage aan de gemeenschappelijke regeling Hecht is conform het besluit van het Algemeen Bestuur (AB) verwerkt.

Hogere lasten vanuit de Kaderbrief**€ 75.000 N**

Het Meerjarig OnderhoudsPlan (MJOP) vormt de basis en onderbouwing voor de jaarlijkse dotatie in de voorziening groot onderhoud gemeentelijke gebouwen. Bij de herijking van het MJOP is gebleken dat de jaarlijkse dotatie aan de voorziening vanaf 2026 niet toereikend is, wat tot gevolg heeft dat de lasten met € 121.000 stijgen in programma 6.

Bij de Kaderbrief is extra budget beschikbaar gesteld voor het voortzetten van arbeidsmarktcampagne en recruitmentactiviteiten.

Naar aanleiding van een bijstelling van het investeringsvolume is de liquiditeitsbehoefte naar beneden bijgesteld met een bedrag van € 300.000.

Een herprioritering van het investeringsvolume levert voor dit programma voor 2026 een voordeel op van € 75.000.

Hogere baten als gevolg doorvoeren meicirculaire**€ 2.435.000 V**

De doorrekening van de meicirculaire laat zien dat de geraamde algemene uitkering met een bedrag van € 2.435.000 naar boven kan worden bijgesteld.

Hogere lasten als gevolg van inhuur Sociaal Team**€ 330.000 N**

In 2026 zijn de lasten € 330.000 hoger omdat er éénmalig extra capaciteit ingehuurd moet worden. Deze kosten worden gedekt door de egalisatiereserve sociaal domein (Programma 1).

Lagere lasten van overige mutaties**€ 9.000 V**

Overige kleine mutaties leveren een voordeel op van € 9.000.

Lokale heffingen

De lokale heffingen zijn de onroerendezaakbelasting en de toeristenbelasting. De besteding hiervan is niet toe te wijzen aan een bepaald onderdeel in de begroting. Een uitleg van deze heffingen staat in Paragraaf 1 Lokale heffingen.

Beleidsindicatoren

Indicator	Jaar	Eenheid	Waddinxveen	Midden-Holland
Gemiddelde WOZ waarde	2025	maal 1.000 euro	€ 417	€ 412
Gemeentelijke woonlasten Eenpersoonshuishouden	2025	euro	€ 1.013	€ 1.148
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	2025	euro	€ 1.039	€ 1.213

Verbonden Partijen

Belastingsamenwerking Gouwe Rijnland

De Belastingsamenwerking Gouwe Rijnland (BSGR) zorgt ervoor dat we onze belastingen betaald krijgen. De BSGR regelt de heffing en invordering van alle lokale belastingen en de meeste retributies. De BSGR doet dit zoveel mogelijk geautomatiseerd. Bezwaren worden zo eenvoudig mogelijk afgewikkeld. De BSGR heeft hiermee een hoge kwaliteit en service tegen lage kosten.

Financieel overzicht met toelichting

Programma 6.1 Lokale heffingen	Rekening 2024	Begroting 2025 na wijziging	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Bestaand beleid						
Lasten	-542	-553	-612	-603	-603	-602
Baten	10.182	10.984	10.952	11.315	11.591	11.752
Nieuw beleid						
Lasten						
Baten						
Saldo voor bestemming	9.640	10.431	10.339	10.713	10.989	11.149
Bestaand beleid						
Storting						
Onttrekking						
Nieuw beleid						
Storting						
Onttrekking						
Saldo na bestemming	9.640	10.431	10.339	10.713	10.989	11.149

Bedragen x € 1.000

Toelichting

De deelnemersbijdrage aan de BSGR is vanaf 2026 € 46.000 hoger. Dit vindt grotendeels zijn oorzaak in de groei van het aantal inwoners.

Algemene uitkering

Met de algemene uitkering krijgen gemeenten geld uit het gemeentefonds van het Rijk. Hiermee kunnen we een deel van onze lasten betalen. Gemeenten bepalen zelf waar ze dit geld aan besteden. Hoeveel geld gemeenten via de algemene uitkering uit het gemeentefonds krijgen, hangt af van diverse kenmerken en de belastingcapaciteit. De belastingcapaciteit geeft aan hoeveel belasting een gemeente jaarlijks kan innen. Dit wordt bepaald door de totale WOZ-waarde (waardering onroerende zaken-waarde) van alle woningen en niet-woningen in de gemeente. Naast de algemene uitkering ontvangen we ook integratie- of decentralisatie- of specifieke uitkeringen.

Gemeenten ontvangen op drie tijdstippen in het jaar informatie over de gemeentefondsuitkeringen in een circulaire:

- In mei op basis van de Voorjaarsnota;
- In september op basis van de Miljoenennota;
- In december, ter afronding van het lopende jaar, op basis van de Najaarsnota.

De circularis bevatten ook actuele informatie die op een later tijdstip in de rijksbegroting wordt verwerkt. De mededelingen in de circularis zijn steeds onder het voorbehoud van parlementaire goedkeuring.

In deze begroting zijn de gevolgen van de Meicirculaire 2025 verwerkt.

Financieel overzicht met toelichting

Programma 6.2 Algemene Uitkering	Rekening 2024	Begroting 2025 na wijziging	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Bestaand beleid						
Lasten		-53				
Baten	65.227	68.349	69.891	71.493	71.043	72.427
Nieuw beleid						
Lasten						
Baten						
Saldo voor bestemming	65.227	68.296	69.891	71.493	71.043	72.427
Bestaand beleid						
Stortingen						
Onttrekkingen						
Nieuw beleid						
Stortingen						
Onttrekkingen						
Saldo na bestemming	65.227	68.296	69.891	71.493	71.043	72.427

Bedragen x € 1.000

Toelichting

Meicirculaire

De ramingen van de baten algemene uitkering hebben we gebaseerd op de Meicirculaire 2025 en de op dat moment bekende areaal gegevens. Dit is inclusief onze verwachting van het aantal woningen en het aantal inwoners op 1 januari 2026. Over de gevolgen van deze circulaire voor de begrotingsjaren 2026 – 2029 hebben we de raad in september 2025 met een memo geïnformeerd.

Gerealiseerde ruimte onder het BCF (BTW Compensatie Fonds)-plafond

Met de toezichthouder is afgesproken dat de laatst gerealiseerde ruimte onder het BCF-plafond als structurele baat mag worden meegenomen in de begroting en meerjarenraming. Deze gerealiseerde ruimte is bekendgemaakt in de Meicirculaire 2025 en is dus de definitieve afrekening van de ruimte onder het BCF-plafond van het jaar 2024. Voor gemeente Waddinxveen was dit een bedrag van € 530.000. Dit bedrag is als structurele baat verwerkt in de raming van de algemene uitkering.

Treasury inclusief aandelen en dividend

In Paragraaf 4 – Financiering van deze begroting geven we uitleg over het rentebeleid. Dit rentebeleid staat in de Notities Grondexploitaties 2016 en Rente 2017 van de commissie BBV (Besluit Begroting en Verantwoording). Het rentebeleid voor de Gemeente Waddinxveen is vastgelegd in de Financiële verordening gemeente Waddinxveen 2017. Vanaf 2017 komen op de exploitatie in de gemeente Waddinxveen alleen nog rentelasten voor op rente die gaat over het vreemd vermogen en de rente van de Reserve bovenwijkse voorzieningen. Een goed beeld over de ontwikkeling van de financieringsbehoefte is hierbij noodzakelijk. Dit beeld krijgen we uit de ontwikkeling van de meerjarige uitgaande en inkomende kasstromen.

De renteomslag zoals deze in paragraaf 4.2 van de Paragraaf 4 - Financiering is opgenomen heeft in dit onderdeel van de begroting zijn weerslag. Het saldo van dit onderdeel van de begroting heeft betrekking op het 'Renteresultaat op het taakveld Treasury' inclusief aandelen en dividend.

We bezitten aandelen in de BNG Bank N.V., Oasen N.V. en Cyclus N.V. Ook hebben we deelnemingen in de Commanditair BV Triangel, de GEM Triangel Beheer BV en de GEM CV Park Triangel.

Verbonden Partijen

BNG (Bank Nederlandse Gemeenten) Bank N.V.

De BNG is de bank van en voor overheden en voor instellingen met een maatschappelijk belang

De BNG loopt een klein risico bij het geven van leningen. Dit komt omdat:

- Gemeenten, provincies en de Staat eigenaar zijn van deze bank;
- De statuten bepalen dat er een kleine groep van klanten is.

De BNG voegt de verschillende vragen van klanten samen tot een beroep op de financiële markten dat aansluit op de behoefte van beleggers wat betreft volume, liquiditeit en looptijd.

Door de combinatie van beide onderdelen heeft de bank een uitstekende toegang tot financieringsmiddelen tegen zeer scherpe prijzen. Het dividend in 2024 bedroeg € 2,51 per aandeel.

Oasen N.V.

Oasen N.V. is een drinkwaterbedrijf met een maatschappelijke taak

Door verbetering en innovatie wil Oasen een betere kwaliteit leveren. Beter drinkwater, een beter transportsysteem en beter contact met klanten. Schoon drinkwater is belangrijk voor onze inwoners.

Cyclus N.V.

Een toelichting op deze verbonden partij staat in Programma 4 Aantrekkelijke gemeente.

GEM CV Park Triangel

Een toelichting op deze verbonden partij staat in Programma 3 Groeiende gemeente.

Financieel overzicht met toelichting

Programma 6.3 Treasury	Rekening 2024	Begroting 2025 na wijziging	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Bestaand beleid						
Lasten	-1.709	-1.419	702	1.052	655	826
Baten	1.698	1.514	46	46	46	46
Nieuw beleid						
Lasten						
Baten						
Saldo voor bestemming	-10	95	748	1.098	701	872
Bestaand beleid						
Storting						
Onttrekking						
Nieuw beleid						
Storting						
Onttrekking						
Saldo na bestemming	-10	95	748	1.098	701	872

Bedragen x € 1.000

Toelichting

Renteresultaat (budgettair neutraal)

De renteomslag zoals deze in Paragraaf 4 – Financiering onder 4.2 is opgenomen heeft in dit onderdeel van de begroting zijn weerslag. De rekenrente voor 2026 is ongewijzigd op 1,5% vastgesteld. In de begroting 2025 is ook rekening gehouden met de lasten die voortvloeien uit het aantrekken van nieuwe langlopende financieringsmiddelen in verband met het grote investeringsvolume.

Stelpost rente vreemd vermogen

Elk jaar bij de jaarrekening constateren we dat er een aanzienlijk bedrag aan geplande investeringskredieten niet is uitgegeven. Bij de jaarrekening 2024 bedroeg de boeggolf aan investeringen waarvan werd voorgesteld om deze over te hevelen naar 2025 € 10 miljoen.

In de liquiditeitsprognose wordt er wel rekening mee gehouden dat de investeringen zullen worden gedaan. Al dan niet fictief worden hier langlopende geldleningen voor aangetrokken om deze investeringen te bekostigen. De actuele rente bedraagt 3,3% op jaarbasis.

Het wordt realistisch geacht om, als gevolg van planningsoptimisme, rekening te houden met een structurele boeggolf van investeringen van € 23 miljoen en een rente van 3,3%. Vanaf het jaar 2026 is hiervoor een stelpost opgenomen van € 780.000.

Overige algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

Financieel overzicht met toelichting

Programma 6.4 Overige algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	Rekening 2024	Begroting 2025 na wijziging	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Bestaand beleid						
Lasten	-611	-332	-487	-789	-910	-1.058
Baten	30	1				
Nieuw beleid						
Lasten						
Baten						
Saldo voor bestemming	-581	-331	-487	-789	-910	-1.058
Bestaand beleid						
Storting						
Onttrekking						
Nieuw beleid						
Storting						
Onttrekking						
Saldo na bestemming	-581	-331	-487	-789	-910	-1.058

Bedragen x € 1.000

Toelichting

Voor een toelichting op het nieuw beleid en beleidskeuzes, inclusief financiële gevolgen, verwijzen we naar de betreffende onderdelen van de begroting. Hieronder worden de lasten 2026 specifiek toegelicht omdat vergelijken met 2025 geen informatieve waarde heeft.

Stelpost kantoorkosten

De stelpost voor kantoorkosten bedraagt vanaf 2026 € 66.000 oplopend naar € 150.000 in 2029.

Stelpost onvoorzien

Deze stelpost is met ingang van 2020 gesteld op € 1 per jaar.

Stelpost garantiebannen

De stelpost garantiebannen bedraagt vanaf 2025 € 212.000 per jaar.

Overhead

De definitie van overhead in het Besluit Begroting en Verantwoording is duidelijker gemaakt en moet voor de vergelijkbaarheid afzonderlijk zichtbaar worden gemaakt. Overhead is "het geheel van functies gericht op de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces". De kosten van overhead bestaan uit kosten voor personeel, huisvesting, ICT (informatie- en communicatietechnologie) en verbonden partijen die overheadtaken uitvoeren.

In een apart hoofdstuk van de begroting en jaarrekening staan alle bedrijfskosten verzameld op het taakveld overhead. Het is niet mogelijk deze kosten direct toe te rekenen aan een programma.

De totale kosten voor overhead in de jaren 2026-2029 zijn begroot op:

	2026	2027	2028	2029
Totale overhead	-15.296	-15.765	-15.765	-15.475

Bedragen x € 1.000

Toelichting

Investeren, grondbedrijf en groot onderhoud

Aan investeringen, het grondbedrijf en groot onderhoud dat ten laste komt van een voorziening (beheerplannen) is een deel van de overhead toegerekend. In dit hoofdstuk staan de kosten vermeld die worden toegerekend aan deze producten.

De toerekening van overhead vindt plaats door overheadtoeslag op het aantal direct productieve uren dat aan de producten wordt besteed. De berekening is de totale begrote kosten van overhead gedeeld door het aantal begrote productieve uren voor besteding van externe producten. Het tarief uit deze berekening is vermenigvuldigd met het aantal begrote uren voor de specifieke producten waarvoor toerekening nog mogelijk is. Hieruit komen bedragen die aan de producten zijn toegerekend.

Het gaat hierbij om de volgende bedragen:

Overhead toegerekend aan beheerplannen, investeringen en het grondbedrijf	2026	2027	2028	2029
Groot onderhoud ten laste van voorziening	-480	-480	-480	-480
Investerings	-350	-350	-350	-350
Grondbedrijf	-702	-702	-702	-702
Totaal	-1.532	-1.532	-1.532	-1.532

Bedragen x € 1.000

Na aftrek van de overhead, die wordt toegerekend aan de hierboven genoemde producten, blijven onderstaande begrote bedragen over op het taakveld overhead. Dit is de overhead die in de betreffende jaren ten laste komt van de exploitatie van de algemene dienst.

Programma 6.5 Overhead	Rekening 2024	Begroting 2025 na wijziging	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Bestaand beleid						
Lasten	-14.151	-13.712	-13.859	-14.233	-14.233	-13.943
Baten	370	-47				
Nieuw beleid						
Lasten						
Baten						
Saldo voor bestemming	-13.781	-13.759	-13.859	-14.233	-14.233	-13.943
Bestaand beleid						
Storting	-26	-95				
Onttrekkingen	32	451	95			
Nieuw beleid						
Storting						
Onttrekkingen						
Saldo na bestemming	-13.775	-13.403	-13.764	-14.233	-14.233	-13.943

Bedragen x € 1.000

Producten met een kostendekkende heffing

De inkomsten uit de rioolheffing, afvalstoffenheffing en begraafrechten mogen de kosten die voor deze producten gemaakt worden maximaal voor honderd procent dekken. De kosten van overhead mogen bij de berekening van de kostendekkendheid meegenomen worden. Voor de berekening van overhead die wordt meegerekend als kosten van de genoemde producten gebruiken we dezelfde methodiek die eerder is beschreven voor investeringen, het grondbedrijf en groot onderhoud.

Dit geeft de volgende kosten van overhead voor kostendekkende producten:

Overheadkosten kostendekkende producten	2026	2027	2028	2029
Rioolheffing	-413	-413	-413	-413
Afvalstoffenheffing	-351	-351	-351	-351
Begraafrechten	-132	-132	-132	-118
Totaal	-896	-896	-896	-896

Bedragen x € 1.000

Indicatoren

Indicator	Jaar	Eenheid	Waddinxveen
Formatie	2026	Fte (fulltime-equivalent) per 1.000 inwoners	7,8
Bezetting	2026	Fte (fulltime-equivalent) per 1.000 inwoners	7,2
Apparaatskosten	2026	Kosten per inwoner	€ 842
Externe Inhuur	2026	% van totale kosten personeel	11,4%
Overhead	2026	% van totale lasten	9,7%

Toelichting

De formatie is gebaseerd op de streefformatie voor 2026, inclusief de voorgestelde uitbreiding van 4,2 fte (fulltime-equivalent).

De bezetting is bepaald op basis van het aantal fte in dienst op 31/8/2025. Het verschil met de formatie betreft (potentiële) vacatureruimte.

De apparaatskosten betreft de begrote kosten 2026.

De externe inhuur (inclusief begrote inhuur grondexploitatie en garantiebannen) is bepaald op basis van bestaande verplichtingen en plannen. Ontwikkelingen in de loop van 2026 (zoals moeilijk vervulbare vacatures, langdurig verzuim en nieuwe taken/projecten) zullen er waarschijnlijk bij de realisatie toe leiden dat de externe inhuur hoger uit zal pakken.

Overhead is bepaald op basis van de begrote kosten 2026.

Verbonden Partijen

Streekarchief Midden-Holland (SAMH)

Het Streekarchief Midden-Holland is werkzaam als het historisch documentatiecentrum voor de aangesloten gemeenten. Het streekarchief verleent een complete dienst bij het opvragen van informatie voor inwoners en andere belangstellenden. De Programmabegroting 2026 - 2029 van Streekarchief Midden-Holland heeft een tweetal speerpunten: het duurzaam bewaren van de digitale overheidsinformatie en het e-depot vergroten met de digitale dienstverlening aan burger en deelnemende gemeentes.

Wet Vennootschapsbelasting (Vpb)

Vanaf 1 januari 2016 is de Vennootschapsbelasting (Vpb) voor overheden ingevoerd. De Vpb-last wordt verwacht vanuit de grondbedrijfsfunctie.

Financieel overzicht met toelichting

Programma 6.6 Vennootschapsbelasting	Rekening 2024	Begroting 2025 na wijziging	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Bestaand beleid						
Lasten	-37	-25	-16	-16	-16	-16
Baten						
Nieuw beleid						
Lasten						
Baten						
Saldo voor bestemming	-37	-25	-16	-16	-16	-16
Bestaand beleid						
Stortingen						
Onttrekkingen						
Nieuw beleid						
Lasten						
Baten						
Saldo na bestemming	-37	-25	-16	-16	-16	-16

Bedragen x € 1.000

Toelichting

Op basis van de huidige berekeningen zal er naar verwachting in de jaren 2026-2029 nagenoeg geen vennootschapsbelasting worden betaald.

Paragrafen

Paragraaf 1 Lokale heffingen

1.1 Inleiding

Nederland heeft zich gebonden aan het Europees Handvest voor Lokale autonomie. Hierin is bepaald, dat lokale overheden ten minste voor een deel van hun inkomsten dienen te beschikken over een eigen belastinggebied. Dit belastinggebied wordt gevormd door heffingen die een belangrijk onderdeel vormen van de algemene dekkingsmiddelen van de gemeente zoals de onroerendezaakbelasting en de toeristenbelasting. En uitheffingen die een belangrijk onderdeel vormen van de specifieke dekkingsmiddelen van de gemeente zoals de afvalstoffenheffing, rioolheffing en leges.

De “Paragraaf lokale heffingen” bevat de beleidsvoornemens voor de lokale heffingen. Ook staan hier de hoofdlijnen van de diverse belastingen en heffingen met een toelichting op de opbouw van heffingen die maximaal kostendekkend mogen zijn. Daarnaast geven we een duiding van de lokale lastendruk en een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid.

De in deze paragraaf opgenomen opbrengsten betreffen ramingen, vaststelling van de definitieve tarieven vindt plaats in de raadsvergadering van december 2025.

1.2 Beleidskaders

Voor de lokale heffingen zijn onder andere de volgende onderwerpen van belang:

- druk van de lokale belastingen en heffingen;
- kostendekkendheid en
- kwijtscheldingsbeleid.

1.3 Overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen

In dit onderdeel worden de geraamde opbrengsten van de onroerendezaakbelastingen, de toeristenbelasting, de precariobelasting, de afvalstoffenheffing, de rioolheffing en de begraafrechten toegelicht. Daarnaast wordt gekeken naar de kostendekkendheid van de heffingen en leges waarop dit van toepassing is. Dit is opgenomen in verband met de vernieuwing van het Besluit Begroting en Verantwoording.

Kostendekkendheid leges

Sinds 1 januari 2013 streven we naar een kostendekkingsgraad van 99% per leges titel. Uit de tabellen bij onderdeel 1.3.4 blijkt dat dit niet volledig wordt gerealiseerd. Dit heeft onder andere te maken met de tarieven van persoonsdocumenten. Deze tarieven worden vastgesteld door het Rijk.

Toerekening kosten straatreiniging

In 2020 is het Gemeentelijk Riolerings Plan geactualiseerd, dit heet hierna Gemeentelijk Waterplan (GWP) op basis van dit plan is de toerekening van kosten straatreiniging geactualiseerd. Van straatvegen wordt 50% naar riolering en 50% naar de afval doorbelast. De kosten voor verzorgend onderhoud wegen wordt gelijkmatig verdeeld tussen riolering, afval, wegen en groen.

1.3.1 Precariobelasting

Precariobelasting op ondergrondse kabels en leidingen

De precariobelasting op ondergrondse kabels en leidingen van nutsbedrijven is sinds 1 juli 2017 afgeschaft.

Voor gemeenten die op 10 februari 2016 een verordening met tarief hadden vastgesteld voor de precariobelasting op kabels en leidingen gold een overgangstermijn tot 1 januari 2022. Zo konden gemeenten in deze periode de effecten van de inkomstenderving opvangen. Wij voldoen hieraan. Onder de overgangsregeling van 5 jaar kon een gemeente maximaal heffen naar het tarief zoals dat gold op 10 februari 2016, de datum waarop het wetsvoorstel voor afschaffing van de precariobelasting is aangekondigd.

De gemeente Waddinxveen hief deze precariobelasting in volledige vorm tot en met het begrotingsjaar 2021. Sinds 2022 valt in de periode 2022-2026 de reservering cumulatief vrij dalend met 10%. In 2026 valt 10% vrij.

1.3.2 Onroerendezaakbelastingen (OZB) en toeristenbelasting

Het volgende overzicht geeft inzicht in de ontwikkeling van de opbrengsten onroerendezaakbelastingen:

	2025	2026	2027	2028	2029
Woningen eigenaren	5.081	5.094	5.276	5.414	5.494
Niet-woningen gebruikers	2.515	2.509	2.600	2.669	2.709
Niet-woningen eigenaren	3.323	3.297	3.388	3.457	3.497
Totaal	10.929	10.900	11.264	11.540	11.700

Bedragen x € 1.000

De Waddinxveense ondernemersverenigingen werken mee aan het ondernemersfonds. Met ingang van het begrotingsjaar 2023 is er een extra opslag op de OZB niet woningen opgenomen. De opslag bedraagt € 30 per € 100.000 WOZ-waarde.

De opbrengsten Onroerendezaakbelastingen en de gevolgen voor de algemene uitkering wijzigen in 2026 ten opzichte van 2025. De verwachte OZB opbrengst woningen is in 2027 verhoogd naar rato van de groei van het aantal woningen. Daarnaast is voor de jaren 2026 t/m 2029 het tarief met 2,6% geïndexeerd.

Het tarief voor de toeristenbelasting in Waddinxveen wordt met ingang van 2026 geïndexeerd met 2,6%, met ingang van 2026 bedraagt het tarief € 1,06 per persoon per overnachting. We blijven daarmee onder het landelijk gemiddelde van € 3,07 en hebben in de regio het laagste tarief.

1.3.3 Heffingen die onderdeel vormen van de specifieke dekkingsmiddelen

De Gemeente Waddinxveen heeft als uitgangspunt dat de tarieven voor afvalstoffenheffing, rioolheffing en begraafrechten 100% kostendekkend dienen te zijn. Indien deze tarieven al 100% kostendekkend zijn, worden de tarieven niet automatisch gecorrigeerd voor inflatie. Dit is op grond van de Gemeentewet niet toegestaan. De tarieven afvalstoffenheffing en rioolheffing zijn inclusief compensabele BTW op de kosten van derden.

Om schoksgewijze tariefsaanpassing over de jaren te voorkomen zijn voor de heffingen die onderdeel uitmaken van de specifieke dekkingsmiddelen egalisatievoorzieningen in het leven geroepen. Overhead wordt door de vernieuwing van het Besluit begroting en verantwoording (BBV) met ingang van 2017 niet meer doorbelast naar externe producten. Dit mag voor de heffingen nog wel extracomptabel als last worden meegerekend bij de berekening van de kostendekkendheid.

1.3.3.1 Afvalstoffenheffing

We monitoren de effecten van de ingezette activiteiten. Waar nodig sturen wij bij, om de overlast van de afvaldumpingen en de totale hoeveelheid afval te verminderen. In samenwerking met Cyclus en andere deelnemende gemeenten is een demontagehal opgezet, om zo de hoeveelheid grof restafval verder terug te dringen.

We beheren het contract wat wij zijn aangegaan met Cyclus, dat is gevat in onze gezamenlijke dienstverleningsovereenkomst. De kosten van de DVO (dienstverleningsovereenkomst) zullen door o.a. stijgende personeels- en materiaalkosten en een nieuwe CO2-taks stijgen t.o.v. 2025. De extra kosten worden gedekt uit de egaliseringsreserve en de indexatie van het vaste en variabele tarief van de afvalstoffenheffing. De definitieve hoogte van de afvalstoffenheffing wordt in december vastgesteld. Ook de jaarlijkse indexatie wordt dan definitief vastgesteld, met een maximum van 3,2%.

Het volgende overzicht geeft inzicht in de ontwikkeling van de begrote opbrengsten:

	2025	2026	2027	2028	2029
Afvalstoffenheffing	5.780	6.069	6.069	6.069	6.069
Totaal	5.780	6.069	6.069	6.069	6.069

Bedragen x € 1.000

De berekening van de kostendekkendheid van de afvalstoffenheffing ziet er voor 2026 als volgt uit:

Berekening van kostendekkendheid van de afvalstoffenheffing	
Kosten afvalverwerking inclusief omslagrente	-5.285
Inkomsten afvalverwerking exclusief heffingen	300
Netto kosten afvalverwerking	-4.985
Toe te rekenen kosten afvalverwerking:	
Overhead	-176
BTW	-908
Totale kosten afvalverwerking	-6.069
Opbrengst afvalstoffenheffing	6.069
Onttrekking aan de egalisatievoorziening tarieven afvalstoffenheffing	0
Totale opbrengst afvalverwerking	6.069
Dekkingspercentage	100%

Bedragen x € 1.000

Het verwachte verloop van de egalisatievoorziening is als volgt begroot:

	2025	2026	2027	2028	2029
Verwachte stand Egalisatievoorziening afvalstoffenheffing per 31-12	491	491	491	489	487

Bedragen x € 1.000

1.3.3.2 Rioolheffing

In 2020 is het Gemeentelijk waterplan 2021-2025 door de raad vastgesteld. Hierin is de ontwikkeling van het tarief opgenomen.

Het volgende overzicht geeft inzicht in de ontwikkeling van de begrote opbrengsten:	2025	2026	2027	2028	2029
Rioolheffing	3.703	3.858	3.858	3.858	3.858
Totaal	3.703	3.858	3.858	3.858	3.858

Bedragen x € 1.000

De berekening van de kostendekkendheid van de rioolheffing ziet er voor 2026 als volgt uit:

Berekening van kostendekkendheid van de rioolheffing	
Kosten rioleringstaak inclusief omslagrente	-3.063
Inkomsten rioleringstaak exclusief heffingen	3
Netto kosten rioleringstaak	-3.060
Toe te rekenen kosten rioleringstaak:	
Overhead	-393
BTW	-424
Totale kosten rioleringstaak	-3.877
Rioolheffing	3.858
Onttrekking aan de egalisatievoorziening tarieven rioolrechten	19
Totale opbrengst rioolheffing	3.877
Dekkingspercentage	100%

Bedragen x € 1.000

Uit bovenstaande tabel blijkt dat de rioolheffing niet volledig kostendekkend is, het dekkingspercentage is 99,5%. Het verschil wordt onttrokken aan de egalisatievoorziening tarieven rioolrechten.

	2025	2026	2027	2028	2029
Verwachte stand Egalisatievoorziening tarieven rioolrechten per 31-12	2.501	2.481	2.385	2.203	1.942

Bedragen x € 1.000

1.3.3.3 Begraafrechten

In januari 2022 is het beheerplan begraafplaatsen 2022-2026 vastgesteld. De opbrengsten/tarieven van de begraafrechten blijven in 2026 op het niveau van 2025.

Het volgende overzicht geeft inzicht in de ontwikkeling van de begrote opbrengsten:

	2024	2025	2026	2027	2028
Begraafrechten	381	388	388	388	388
Totaal	381	388	388	388	388

Bedragen x € 1.000

De berekening van de kostendekkendheid van de begraafrechten ziet er voor 2026 als volgt uit:

Berekening van kostendekkendheid van de begraafrechten	
Kosten begraafplaats inclusief omslagrente	-378
Inkomsten begraafplaats exclusief heffingen	-
Netto kosten begraafplaats	-378
Toe te rekenen kosten begraafplaats:	
Overhead	-137
Totale kosten begraafplaats	-515
Begraafrechten	388
Onttrekking aan de egalisatievoorziening begraafplaatsen	127
Totale opbrengst begraafplaats	515
Dekkingspercentage	100%

Bedragen x € 1.000

Uit bovenstaande tabel blijkt dat de begraafrechten niet volledig kostendekkend zijn. Het verschil wordt onttrokken aan de egalisatievoorziening begraafplaatsen.

Het verloop van de egalisatievoorziening ziet er als volgt uit:

	2025	2026	2027	2028	2029
Verwachte stand Egalisatievoorziening begraafplaatsen per 31-12	269	142	14	-116	-226

Bedragen x € 1.000

1.3.4 Leges

De begrote kostendekkendheid van de leges is als volgt:

Kostendekkendheid van leges Titel I			
Hoofdstuk	Lasten	Baten	Kostendekking %
Huwelijk	-25.337	24.280	95,83%
Persoonsdocumenten	-609.006	628.563	103,21%
Verstrekingen en Nasporingen	-21.202	18.088	85,31%
Handel en (APV-)vergunningen	-20.135	12.567	62,41%
Telecommunicatie	-49.560	54.500	109,96%
Verkeer en vervoer	-24.428	9.852	40,33%
Rioolaansluiting	- 2.244	2.712	120,85%
Totaal	-751.912	750.562	99,82%

Kostendekkendheid van leges Titel II			
Hoofdstuk	Lasten	Baten	Kostendekking %
Bouwvergunningen	-1.843.909	1.843.909	100,00%
Totaal	-1.843.909	1.843.909	100,00%

Kostendekkendheid van leges Titel III			
Hoofdstuk	Lasten	Baten	Kostendekking %
Horeca	-2.441	2.480	101,60%
Organiseren evenementen of markten	-7.962	5.355	67,26%
Totaal	-10.403	7.835	75,31%

Bedragen X € 1.000

1.4 Kwijtscheldingsbeleid

Voor de beoordeling van een verzoek tot kwijtschelding is de betalingscapaciteit bepalend. Onder betalingscapaciteit wordt verstaan: het positieve verschil tussen het netto-besteedbare inkomen en de door het Rijk genormeerde kosten van bestaan. Het netto-besteedbare inkomen is het inkomen dat resteert na de betaling van de huur (na aftrek van huurtoeslag) en de premie voor de ziektekostenverzekering. De genormeerde kosten van bestaan bedragen volgens het rijk 90% van de bijstandsuitkering. Het staat de gemeente vrij dit percentage te verhogen tot 100%. Daarbij wordt ervan uitgegaan dat van een bijstandsuitkering geen gemeentelijke belastingen betaald kunnen worden. In Waddinxveen hebben we dit, net als in het overgrote deel van de andere gemeenten in Nederland, toegepast.

Als bij de beoordeling van een kwijtscheldingsverzoek blijkt dat belastingplichtige niet beschikt over betalingscapaciteit, wordt kwijtschelding verleend. Kwijtschelding kan worden aangevraagd voor afvalstoffenheffing. Voor kwijtscheldingen hebben we een structureel bedrag van € 170.000 opgenomen.

1.5 Lokale lastendruk

We streven naar de laagste woonlasten in de regio Midden-Holland. We indexeren de opbrengsten onroerendezaakbelastingen woningen en niet woningen voor het jaar 2026 met 2,6%. De opbrengsten rioolheffing zijn voor 2025 en volgende jaren reeds gebaseerd op het Gemeentelijk waterplan 2021 - 2025. Dit is ook van toepassing op de opbrengsten begraafrechten die voor 2026 en volgende jaren gebaseerd zijn op het Beheerplan Begraafplaats Thijmhof 2022 - 2026. De opbrengsten afvalstoffenheffing 2026 worden ten opzichte van 2025 geïndexeerd met maximaal 2,6% met het uitgangspunt van 100% kostendekkendheid.

Onderstaande tabellen geven inzicht in de belastingdruk in 2025 in de gemeente Waddinxveen ten opzichte van omliggende gemeenten in de regio.

Gemeente	Gemiddelde WOZ-waarde	Tarief OZB woningen eigenaren	Tarief afvalstoffenheffing	Tarief rioolheffing
Waddinxveen	417.000	0,0853%	390	238
Bodegraven - Reeuwijk	472.000	0,1242%	407	368
Gouda	356.000	0,0892%	440	562
Zuidplas	458.000	0,1010%	352	217
Krimpenerwaard	415.000	0,0880%	317	275
Gemiddelde	423.600	0,0975%	381	332

Totale belastingdruk bij regiogemeenten in 2024:

Gemeente	Gemeentelijke woonlasten meerpersoons	WOZ-waarde 350.000	WOZ-waarde 400.000	WOZ-waarde 425.000
Waddinxveen	1.039	940	983	1.004
Bodegraven - Reeuwijk	1.435	1.280	1.342	1.373
Gouda	1.380	1.327	1.372	1.394
Zuidplas	1.107	946	997	1.022
Krimpenerwaard	995	927	971	993
Gemiddelde	1.191	1.084	1.133	1.157

Bron: Coelo Atlas van de lokale lasten 2024, Waarderingskamer en Waarstaatjegemeente.nl.

Paragraaf 2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

2.1 Inleiding

Het beleid voor het risicomanagement is geactualiseerd en vastgesteld op 22 januari 2025. In het beleidskader zijn de volgende doelen opgenomen:

1. Kaderstelling raad en formuleren van beleidsuitgangspunten: De raad is verantwoordelijk voor een sluitende begroting. De raad heeft een kaderstellende, budgetterende en controlerende taken. Vanuit deze rollen geeft de raad de kaders met betrekking tot het weerstandsvermogen en het risicomanagement aan en stelt de raad hiervoor het beleid vast waarbinnen de gemeente Waddinxveen dient te opereren.
2. Voldoen aan wet- en regelgeving: Beleid over weerstandsvermogen en risicomanagement wordt via wet- en regelgeving (BBV, Gemeentewet en Financiële verordening) verplicht gesteld. Door het vaststellen van deze nota en een actualisatie hiervan voldoet de gemeente Waddinxveen aan wet- en regelgeving
3. Verhogen van het risicobewustzijn: Risico's meer inzetten als tool voor bestuur en management met als doel het verhogen van het risicobewustzijn.
4. Borgen van aandacht voor het managen van risico's door het nemen van beheersmaatregelen: Het signaleren van de risico's is de eerste stap. Maar vervolgens moeten de maatregelen worden benoemd die genomen worden om de risico's zo veel mogelijk te beheersen. Op deze manier wordt er proactief met risico's omgegaan, in plaats van reactief. Meer terugkijken en leren van het effect van de beheersmaatregelen.
5. Zorgen voor beter bestuur en voor vertrouwen in bestuur: Een goed risicomanagement zorgt ervoor dat de burgers vertrouwen hebben in de gemeente en haar bestuurders, want zij hechten belang aan een goedwerkende gemeente.

2.2 Risico-kaart

Er wordt gebruik gemaakt van een risicokaart voor de beheersing van risico's met een hoge kans op waarschijnlijkheid en groot financieel gevolg.

De risicokaart geeft (in dit geval) de risico's weer naar de klassen voor de kans en het financieel gevolg. De beheersing van de risico's die in de rode en oranje vlakken van de risicokaart vallen, worden nader toegelicht in onder "risico inventarisatie". Risico's die toezien op imago, planning of anderszids zijn niet binnen deze risicokaart opgenomen, maar worden wel periodiek gemonitord en zijn onderdeel van het risicoframework van Gemeente Waddinxveen.

Actieve netto risico's

	Ze er klein	Klein	Aannemelijk	Groot	Ze er groot
Ze er groot	0	0	1	2	0
Groot	0	2	0	2	1
Gemiddeld	2	2	0	0	0
Klein	0	1	0	0	0
Verwaarloosbaar	0	0	0	0	0

Figuur 1: Risicokaart

Zichtbaar is dat er nu 13 financiële risico's zijn geïnventariseerd die méér dan € 50.000 ,- bedragen. Risico's onder de € 50.000 euro worden niet meegenomen bij de berekening van het weerstandsvermogen.

2.3 Risico-inventarisatie

Vanuit het risicomanagement systeem zijn de risico's geactualiseerd en berekend. Conform de geactualiseerde nota Risicomanagement en weerstandsvermogen, worden in onderstaande tabel de risico's benoemd die in de risicokaart in de rode of oranje vlakken zijn gepositioneerd en de grootste financiële risico's voor gemeente Waddinxveen zijn.

Positie	Risico	Kans (in %)	Financieel gevolg (in €)	Gewogen risicobedrag	Programma risico
1	Structurele korting van rijkswege op Gemeentefonds. Alhoewel er over 2023 en 2024 door het kabinet een inhaalslag is gemaakt door eenmalig een vergoeding uit te keren, blijft het de vraag in hoeverre er voor de langere termijn structureel op een hogere bekostiging uit het gemeentefonds kan worden gerekend.	70%	Tussen 2.000.000 en 3.000.000	2.420.519	Participatie in samenhang
	Beheersmaatregelen - Vroegtijdige planning: Gemeente Waddinxveen kan haar begroting en financiële plannen herzien om rekening te houden met de verwachte bezuinigingen indien dit nodig is. Dit sturingmiddel kan helpen om onverwachte tekorten te voorkomen - Kostenbeheersing: Door blijvend op zoek te zijn naar efficiëntieverbeteringen en waar dat kan kostenbesparende maatregelen door te voeren, proberen uitgaven verminderen.				
2	Netcongestie voor aansluiting woningbouwprojecten en maatschappelijke voorzieningen	70%	Tussen 1.500.000 en 3.000.000	1.575.214	Ruimte voor iedereen
	Beheersmaatregel: - Samenwerken met netbeheerders: Door vroegtijdig in gesprek te gaan met netbeheerders, kunnen we als gemeente beter anticiperen op toekomstige capaciteitsproblemen en samen oplossingen vinden, zoals bijvoorbeeld het plaatsen van extra transformatorstations - Flexibele planning: Waddinxveen probeert om bouw- en ontwikkelingsplannen flexibel in te richten, zodat projecten kunnen worden aangepast aan de beschikbaarheid van netcapaciteit.				
3	Open einde regeling Jeugdwet & Wmo. Door het ontbreken van een bestedingsplafond of extra stijging van jeugdzorguitgaven moet gemeente in zorg voorzien waar onvoldoende financiële dekking tegenover staat.	70%	Tussen 1.000.000 en 1.500.000	1.304.588	Zorg voor iedereen
	Beheersmaatregel: - Egalisatiereserve: Gemeente Waddinxveen beschikt over een egalisatiereserve om kortstondig financiële pieken te kunnen opvangen. - Regionaal samenwerken en inkopen: Voor structurele beheersmaatregelen wordt kritisch gekeken naar de kosten van de open einde regelingen, in regionale samenwerking met de GR Jeugd en WMO				
4	Terugbetaling WBI Subsidie Noordkade Gemeente is niet tijdig of met onvoldoende ambtelijke capaciteit begonnen met werkzaamheden, waardoor niet aan de voorwaarden van de subsidie kan worden voldaan	50%	5.000.000	1.885.824	Ruimte voor iedereen
	- Projectmanagement: door periodiek te sturen op belangrijke (subsidie)momenten, kan tijdig worden bijgestuurd daar waar nodig. - Risicobeheersing: We voeren regelmatig controles en monitoring uit om te zorgen dat de wij ons als subsidieontvanger ons houden aan de voorwaarden en doelstellingen van de subsidie - Projectmatig werken & tussentijdse rapportages: Tussentijdse rapportages en financiële verantwoordingen van subsidieontvangers om tijdig problemen te signaleren en aan te pakken.				

5	Afwaardering investeringen Maatschappelijk Vastgoed. Bij het genomen raadsbesluit om een derde verdieping op de voorzieningen Park Vredenburg ontstaat mogelijk een onrendabele top.	70%	1.500.000	1.041.718	Ruimte voor iedereen
	- Projectmanagement: door periodiek te inventariseren welke keuzemomenten er liggen en goed onderzoek te doen naar de (gebruiks)mogelijkheden van het pand, kan er tijdig worden bijgestuurd op passende invulling.				
6	Door conjuncturele ontwikkelingen dalende grondprijzen binnen grondexploitaties	30%	750.000	577.353	Ruimte voor iedereen
	- Projectmanagement: door periodiek te inventariseren welke keuzemomenten er liggen en goed onderzoek te doen en regelmatig risicoanalyses uit te voeren, kunnen reserves worden opgebouwd om financiële tekorten op te vangen. Dit kan helpen om (onverwachte) dalingen in grondprijzen te compenseren - Samenwerking met private partijen: Gemeenten kunnen samenwerken met private ontwikkelaars en investeerders om gezamenlijke projecten te realiseren. Dit kan helpen om de financiële lasten te delen en risico's te verminderen				

2.4 Benodigde weerstandscapaciteit

Financieel gevolg

De ontwikkeling van het aantal risico's en het totaal aan maximaal financieel gevolg is als volgt.

	Begroting 2025-2028	Jaarrekening 2024	Begroting 2026-2029
Aantal geïnventariseerde risico's	52	13	13
Maximaal financieel gevolg alle risico's	20.835	15.853	17.853

Bedragen x € 1.000

Risicosimulatie

Natuurlijk zullen de risico's zich niet allemaal tegelijk voordoen. Van alle risico's is de kans bepaald dat het risico zich zal voordoen. Met een Monte Carlo simulatie is vervolgens bepaald welk bedrag nodig is om de geïnventariseerde risico's af te dekken. Daarbij wordt een zekerheidspercentage van 90% gehanteerd.

	Begroting 2025-2028	Jaarrekening 2024	Begroting 2026-2029
Benodigde weerstandscapaciteit algemeen	4.179	8.691	9.831
Risico's Grondbedrijfsfunctie	2.911	2.998	3.816
Benodigde weerstandscapaciteit totaal	7.090	11.689	13.647

Bedragen x € 1.000

2.5 Beschikbare weerstandscapaciteit

Incidentele en structurele weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit kan worden onderscheiden in incidentele weerstandscapaciteit (vermogen om eenmalige financiële gevolgen van risico's op te vangen) en structurele weerstandscapaciteit (vermogen om structureel de financiële gevolgen van risico's op te vangen). We gebruiken in eerste instantie de incidentele weerstandscapaciteit om zowel incidentele als structurele tegenvallers te dekken. Indien zich gedurende een jaar structurele tegenvallers voordoen, zonder dat daar meevallers tegenover staan, dan worden deze eerst incidenteel afgedekt vanuit de incidentele weerstandscapaciteit. Vervolgens wordt hiervoor bij de samenstelling van de eerstvolgende begroting structurele dekking gezocht binnen de structurele begrotingsruimte. Indien dit niet lukt dan kan de structurele weerstandscapaciteit ingezet worden als dekkingsmiddel.

Incidentele weerstandscapaciteit

De beschikbare incidentele weerstandscapaciteit bestaat uit het geheel aan incidentele middelen van de algemene dienst vermeerderd met het saldo in de incidentele weerstandscapaciteit van het grondbedrijf. Dit wordt hieronder weergegeven. Met ingang van de 1e Burap 2020 wordt er bij de bepaling van de hoogte van de algemene bedrijfsreserve rekening gehouden met toekomstige beslagen tot en met het einde van de begrotingsperiode.

De beschikbare incidentele weerstandscapaciteit is als volgt:

Elementen weerstandscapaciteit	2026	2027	2028	2029
Beschikbare algemene middelen:				
Algemene bedrijfsreserve algemene dienst (saldo per 1/1 jaar t)	21.916	25.989	26.328	27.038
Algemene bedrijfsreserve grondbedrijfsfunctie (saldo per 1/1 jaar t)	4.236	4.236	3.495	3.309
Meerjarig begrotingssaldo 2026-2029	4.073	339	710	-724
	30.225	30.564	30.533	29.623
Geblokkeerd deel (benodigde weerstandscapaciteit):				
Benodigde weerstandscapaciteit algemeen	9.831	9.831	9.831	9.831
Benodigde weerstandscapaciteit grondbedrijfsfunctie	3.816	3.816	3.816	3.816
	13.647	13.647	13.647	13.647
Vrij besteedbaar deel algemene middelen	16.578	16.917	16.886	15.976

Bedragen x € 1.000

In de Nota Risicomanagement en Weerstandsvermogen is opgenomen dat ook stille reserves in de beschikbare weerstandscapaciteit wordt meegenomen. De mogelijke stille reserves zijn onderzocht. De stille reserves betreffen het positieve verschil tussen de directe verkoopwaarde (actuele waarde) en de boekwaarde (waardering). Het kan hierbij gaan om materiële bezittingen en/of financiële bezittingen (deelnemingen). Van een stille reserve in materiële bezittingen kan pas worden uitgegaan als de bijbehorende activa niet duurzaam aan de bedrijfsuitoefening zijn verbonden en dat de activa vrij verhandelbaar zijn. Voor de gemeente doet dat zich alleen voor bij onroerende zaken die in eigendom zijn van de gemeente en niet meer benodigd zijn voor de bedrijfsuitoefening. De stille reserves zijn geactualiseerd met de jaarrekening 2021. Er is 1 kleine stille reserve. Een aantal gebouwen is in het kader van het IHP niet meer voor onderwijs in gebruik en toegevoegd aan de voorraad '(strategisch) vastgoed'. Mogelijk zijn hier stille reserves. Maar gezien de hoge mate van onzekerheid van toekomstig gebruik en bijbehorende waarde, zijn deze niet in de weerstandscapaciteit opgenomen.

Structurele weerstandscapaciteit

De structurele weerstandscapaciteit van onze gemeente wordt toegelicht in de paragraaf Kengetallen.

2.6 Benodigde versus beschikbare weerstandscapaciteit

Om betekenis te geven aan de ratio van het weerstandsvermogen wordt gewerkt met een waarderingstabel. Deze indeling van waardering wordt over het algemeen toegepast door gemeenten. Daarnaast gebruikt de provincie vanuit haar rol als toezichthouder deze waardering tevens in het toetsingskader. Hier sluit de Gemeente Waddinxveen bij aan.

Ratio weerstandsvermogen	Betekenis
Groter dan 2.0	Uitstekend
Tussen 1.4 en 2.0	Ruim voldoende
Tussen 1.0 en 1.4	Voldoende
Tussen 0.8 en 1.0	Matig
Tussen 0.6 en 0.8	Onvoldoende
Kleiner dan 0.6	Ruim onvoldoende

De gemeenteraad van Waddinxveen heeft de norm vastgesteld dat zij streeft naar een ratio van minimaal ruim voldoende (1.4) .

Om te bepalen of het weerstandsvermogen toereikend is, wordt een relatie gelegd tussen de financieel de gekwantificeerde risico's en daarbij benodigde weerstandscapaciteit en de beschikbare weerstandscapaciteit. De uitkomst van die berekening maakt het mogelijk om een ratio voor het weerstandsvermogen te bepalen. Om de ratio van het weerstandsvermogen te beoordelen wordt gebruik gemaakt van nomen die ontwikkeld zijn in samenwerking met de Universiteit Twente en bij meerdere gemeenten worden toegepast.

	Jaarrekening 2024		Begroting 2025-2028		Begroting 2026-2029	
Beschikbare weerstandscapaciteit	25.832		27.908		30.225	
Benodigde weerstandscapaciteit	11.689		7.090		13.647	
Ratio weerstandsvermogen	2,21		3,93		2,21	
Ratio betekenis	Uitstekend		Uitstekend		Uitstekend	

Bedragen x € 1.000

2.7 Kengetallen financiële positie

De kengetallen moeten worden opgenomen in deze paragraaf om de raad in onderlinge samenhang eenvoudig inzicht te verschaffen in de financiële positie van de gemeente en daarmee een bijdrage te leveren aan de (verdere) invulling van de kaderstellende en controlerende rollen van de raad. Ze moeten inzichtelijker maken over hoeveel (financiële) ruimte een gemeente beschikt om structurele en incidentele lasten te kunnen dekken of opvangen. Door de Provincie Zuid-Holland zijn normen gedefinieerd, die in het vervolg als referentie worden gebruikt. De kleuren van de verschillende ratio's per kengetal zijn groen, oranje (volgens website geel) en rood (volgens website oranje). Bij de toelichting op de kengetallen worden de ratio's per kengetal verklaard.

Het verloop van de kengetallen kan als volgt worden samengevat:

Kengetallen	Begroting 2025	Jaarrekening 2024	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Netto schuldquote	69%	41%	77%	80%	100%	122%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle leningen	68%	36%	73%	75%	94%	115%
Solvabiliteitsratio	45%	47%	36%	35%	32%	29%
Grondexploitatie ratio	10	9%	8%	2%	0%	0%
Structurele exploitatieruimte	1,50%	5,30%	0,20%	-8,20%	-8,20%	-16,50%
Belastingcapaciteit	102%	100%	103%	103%	103%	103%

Toelichting:

Netto schuldquote

Kengetal dat een indicatie geeft van de hoogte van de schuld. Daarmee kan een oordeel worden gevormd over de mate waarin de baten, exclusief reservemutaties, van de gemeente toereikend zijn om de schuldverplichtingen te voldoen. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. Het percentage komt tot stand door de aangetrokken gelden minus de uitgezette gelden te delen door de jaarinkomsten. Volgens de website 'staatvan.zuid-holland.nl' is de kleur bij een ratio van < 90% groen, bij 90% - 130% oranje (volgens website geel) en bij > 130% rood (volgens website oranje). De netto schuldquote verslechterd vanaf 2028. De schuldquote is de verhouding tussen schulden en het totaal van de baten.

Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Bij dit kengetal worden de doorgeleende gelden van de financiële activa gecorrigeerd op de netto schuldquote. Verder is de toelichting op de netto schuldquote van toepassing, inclusief referentiewaarden.

Solvabiliteitsratio

Kengetal dat weergeeft in hoeverre het totaal van de activa is gefinancierd vanuit het eigen vermogen. De ratio wordt berekend door het eigen Vermogen (de reserves) te delen door het balanstotaal. Volgens de website 'staatvan.zuid-holland.nl' is de kleur bij een ratio van > 50% groen, bij 20% - 50% oranje (volgens website geel) en bij < 20% rood (volgens website oranje). De solvabiliteit neemt vanaf 2026 af.

Grondexploitatie ratio

Kengetal dat een indicatie geeft van de hoogte van de voorraad bouwgrond en de stand van het onderhanden werk bouwgrondexploitatie. De balanswaarde hiervan minus de voorzieningen voor negatieve grondexploitaties wordt gedeeld door de jaarinkomsten om tot deze ratio te komen. De hoogte van dit kengetal geeft aan wat het terugverdienrisico is op de grondexploitaties ten opzichte van de totale inkomsten van de gemeente. Volgens de website 'staatvan.zuid-holland.nl' is de kleur bij een ratio van < 20% groen, bij 20% - 35% oranje (volgens website geel) en bij > 35% rood (volgens website oranje). Volgens de eerdergenoemde website is de bandbreedte van deze ratio bij de diverse gemeenten groot. Of een gemeente een beheers- of een ontwikkelgemeente is heeft een grote invloed op deze ratio. Ten opzichte van de jaarrekening 2024 is deze ratio gestegen.

Structurele exploitatieruimte

Het financiële kengetal structurele exploitatieruimte geeft aan hoe groot de structurele vrije ruimte binnen de begroting/jaarrekening is, afgezet tegen de inkomsten. Dit kengetal brengt de structurele weerstandscapaciteit of robuustheid van de meerjarenbegroting tot uitdrukking. De structurele exploitatieruimte heeft een positieve invloed op de solvabiliteit als hiermee het eigen vermogen wordt versterkt. Volgens de website 'staatvan.zuid-holland.nl' is de kleur bij een ratio van > 0% groen, 0% oranje (volgens website geel) en bij < 0% rood (volgens website oranje). De ratio neemt vanaf 2027 af.

Belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit geeft inzicht hoe de belastingdruk (jaar t) in de gemeente zich verhoudt ten opzichte van het landelijk gemiddelde (jaar t-1). Volgens de website 'staatvan.zuid-holland.nl' is de kleur bij een ratio van < 95% groen, bij 95% - 105% oranje (volgens website geel) en bij > 105% rood (volgens website oranje). De tarieven zijn bij de gemeente Waddinxveen hoger dan gemiddeld in Nederland.

Financiële kengetallen begroting 2026 – 2029 in samenhang

De gemeente Waddinxveen is een ontwikkelgemeente. Dit betekent dat de financiële begroting jaarlijks sterk kan wisselen.

Dit is van invloed op het verloop van de Netto schuldquote, de Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen, de Solvabiliteit en de Grondexploitatie ratio, die hierdoor een grillig karakter kunnen vertonen

Paragraaf 3 Onderhoud Kapitaal-goederen

3.1. Inleiding

Kapitaalgoederen maken een groot deel uit van het kapitaal van een gemeente. De kapitaalgoederen in eigendom van de gemeente Waddinxveen bestaan uit wegen, bruggen, openbare verlichting, openbaar groen en bomen, speelplaatsen, het rioolstelsel, watergangen, gemeentelijke gebouwen, sportaccommodaties en de begraafplaatsen. De gemeente heeft de taak deze kapitaalgoederen in stand te houden. De kwaliteit en het onderhoud van onze kapitaalgoederen is bepalend voor de (jaarlijkse) lasten. Om het beoogde beheerniveau te waarborgen, stellen we voor de verschillende kapitaalgoederen beheerplannen op.

Bij het in stand houden van de kapitaalgoederen maken we een onderscheid tussen jaarlijks onderhoud, groot onderhoud en vervangingsinvesteringen. De budgetten voor het jaarlijks onderhoud zijn per jaar op een gelijkblijvend niveau opgenomen binnen de exploitatiebegroting van het betreffende programma. Deze paragraaf gaat over het groot onderhoud en de vervangingsinvesteringen.

Groot onderhoud vindt plaats om de levensduur van een kapitaalgoed te verlengen. Om het groot onderhoud zonder fluctuaties te bekostigen treffen we voorzieningen. Jaarlijks wordt een evenredig bedrag gestort in de voorzieningen vanuit de exploitatie. De uitgaven voor groot onderhoud in een bepaald jaar onttrekken we uit de voorzieningen. Als kapitaalgoederen aan het eind van de levensduur zijn, vindt een vervangingsinvestering plaats. De kosten van de vervangingsinvesteringen worden geactiveerd en afgeschreven met ingang van het jaar na realisatie op basis van de levensduur van het nieuwe kapitaalgoed.

3.2 Onderhoud kapitaalgoederen

Binnen de kapitaalgoederen zijn onze beheerdisciplines onderverdeeld in wegen, groen, riolering, gemeentelijke gebouwen, sportaccommodaties en begraafplaatsen. De disciplines wegen, groen en riolering hebben we verwerkt in het Integraal Beheerplan Openbare Ruimte 2026-2030. Voor de disciplines gemeentelijke gebouwen, sportaccommodaties en begraafplaatsen hanteren we een meerjarig onderhoudsplan.

Openbare Ruimte

We beheren en onderhouden onze kapitaalgoederen in de openbare ruimte

We zetten in op kwalitatief goed beheer en onderhoud van onze kapitaalgoederen voor de disciplines wegen, groen, water en riolering. De kwaliteit van onze kapitaalgoederen moet zo goed zijn dat we ze kunnen blijven gebruiken. We beheren en onderhouden de openbare ruimte volgens gedifferentieerde beheerniveaus. Hierbij spelen we in op de wensen van onze partners en voldoen we aan onze zorgplichten.

De beheerniveaus zijn als volgt onderverdeeld:

	Centra	Hoofdwegen	Woonwijken	Bedrijven	Buitengebied
Jaarlijks onderhoud	A	B	B	B	C
Groot onderhoud	A	B	B	B	C
Vervangingsinvesteringen	A	B	B	B	C

Deze beheerniveaus kunnen als volgt worden toegelicht:

Code	Kwaliteit	Technische staat	Verzorging
A	Hoog	Weinig op aan te merken	Schoon
B	Basis	Lichte schade, een en ander op aan te merken	Matig schoon, niet storend
C	Laag	Duidelijke schade, veel op aan te merken	Vuil, storend

We geven uitvoering aan het Integraal beheerplan Openbare Ruimte 2026-2030

In het IBOR 2026-2030 staan de beheersmaatregelen beschreven. In het projectenboek staat de planning van onze integrale projecten. Integrale projecten zijn projecten waar verharding, groen en riolering zo veel mogelijk op hetzelfde moment worden opgeknapt. We delen deze planning met onze partners. Zo kunnen we werkzaamheden afstemmen en waar mogelijk combineren. Ook kiezen we bij onze integrale projecten een passend participatietraject met betrokkenen. Als het mogelijk is, verwerken we de wensen in de nieuwe inrichting.

De volgende beheerplannen zijn in programma 4 opgenomen:

Omschrijving beheerplan	Vastgesteld door de raad	Frequentie actualisatie	Volgende actualisatie	Financiële vertaling in de begroting	Achterstallig onderhoud
Beheerplan Wegen	Ja	Eén keer per 5 jaar	2025	ja	nee
Beheerplan Water	verlopen	Eén keer per 5 jaar	2026	ja	nog niet in beeld
Beheerplan Openbare verlichting	Ja	Eén keer per 5 jaar	2025	ja	nee
Beheerplan spelen	Ja	Eén keer per 5 jaar	2025	ja	nee
Beheerplan civiel technische kunstwerken	nee	Eén keer per 5 jaar	2025	ja	nee
Beheerplan Groen	Ja	Eén keer per 5 jaar	2025	ja	nee
Gemeentelijk Water Plan (riolering)	Ja	Eén keer per 5 jaar	2025	ja	nee
Beheerplan begraafplaatsen	Ja	Eén keer per 5 jaar	2026	ja	nee
Beheerplan Buitensportaccommodaties	nee	Eén keer per 5 jaar	2026	ja	nee

Wegen

Beleidskader

Onder de beheerdiscipline wegen vallen de disciplines wegen, civieltechnische kunstwerken, openbare verlichting en verkeersregelinstallaties. We beheren en onderhouden deze disciplines op basis van de principes van Omgevingsprogramma duurzame leefomgeving. Daarnaast hanteren we de richtlijnen van onze Leidraad Inrichting Openbare Ruimte (LIOR) en de richtlijnen die worden opgesteld door het CROW. Ook het politiekeurmerk Veilig Wonen is een richtlijn die we voor openbare verlichting hanteren. Het beheer van deze disciplines is verder geconcretiseerd en vastgelegd in het Integrale Beheerplan Openbare Ruimte 2026-2030.

Wegen	2025	2026	2027	2028	2029
(Vervangings)Investerings	1.810	6.900	2.155	2.847	2.707
Groot onderhoud	3.221	1.257	1.257	1.257	1.257
Totaal	5.031	8.157	3.412	3.104	3.104

Bedragen x € 1.000

Groen

Beleidskader

We beheren en onderhouden deze discipline volgens de principes van Omgevingsprogramma duurzame leefomgeving. Daarnaast hanteren we de richtlijnen van onze Leidraad Inrichting Openbare Ruimte (LIOR) en de actuele richtlijnen uit het Handboek Bomen van het Norminstituut Bomen. Het beheer van deze disciplines is verder geconcretiseerd en vastgelegd in het Integrale Beheerplan Openbare Ruimte 2026-2030.

Spelen

Beleidskader

We beheren en onderhouden de speel, beweeg en ontmoetingsplekken volgens de principes van "samen beslissen". Ook hanteren we voor onze speeltoestellen de eisen van het Warenbesluit Attractie- en speeltoestellen. Voor spelen geldt dat veiligheid leidend is en niet de beeldkwaliteit.

Water

Beleidskader

We beheren en onderhouden de watergangen volgens de afspraken die gemaakt zijn met de Hoogheemraadschappen en volgens de principes van Omgevingsprogramma duurzame leefomgeving. Het beheer van ons oppervlakte watersysteem is verder geconcretiseerd en vastgelegd in het Integrale Beheerplan Openbare Ruimte 2026-2030. Daarnaast hanteren we de richtlijnen van onze Leidraad Inrichting Openbare Ruimte (LIOR).

Groen en Water	2025	2026	2027	2028	2029
(Vervangings)Investerings	1.838	1.448	805	844	844
Groot onderhoud	348	145	145	145	145
Totaal	2.186	1.593	950	989	989

Bedragen x € 1.000

Riolering

Beleidskader

Voor het beheer en onderhoud van de riolering sturen we op twee aspecten, namelijk de technische staat en de afvoercapaciteit. We beheren en onderhouden de riolering op basis van het Gemeentelijk Waterplan (GWP). In het GWP is voor 2026-2030 vastgelegd hoe we onze zorgplichten voor afval-, hemel- en grondwater invullen. In dit plan is ook op hoofdlijnen beschreven hoe we ons rioolstelsel in stand houden. Het beheer van ons rioolstelsel is verder geconcretiseerd en vastgelegd in het Integrale Beheerplan Openbare Ruimte 2026-2030. Daarnaast hanteren we de richtlijnen van onze Leidraad Inrichting Openbare Ruimte (LIOR).

Riolering	2025	2026	2027	2028	2029
(Vervangings)Investerings	2.865	2.795	1.908	1.908	1.908
Groot onderhoud	0	0	0	0	0
Totaal	5.430	2.333	1.908	1.908	1.908

Bedragen x € 1.000

Begraafplaatsen

Beleidskader

Het Beheerplan Begraafplaatsen 2022-2026 is opgesteld om een meerjarenperspectief op het beheer en onderhoud van de twee begraafplaatsen te hebben. Daarbij houden we rekening met de groei van ons inwonersaantal, het sterftecijfer en landelijke trends. Het beheerplan bevat de kosten die nodig zijn om te voldoen aan de Wet op de Lijkbezorging.

Door de begraafplaats in kwalitatief goede staat te houden, dragen we bij aan het welzijn van onze samenleving. Voor de begraafplaats geldt daarom het beheerniveau 'hoog' (A).

Begraafplaatsen	2025	2026	2027	2028	2029
(Vervangings)Investerings	34	242	0	0	0
Groot onderhoud	213	53	53	53	53
Totaal	247	295	53	53	53

Bedragen x € 1.000

Gemeentelijke Gebouwen

We beheren en onderhouden gemeentelijke gebouwen op het beheerniveau 'sober en doelmatig'

Voor het beheer en onderhoud van onze gebouwen wordt eens in de vier jaar een Meerjarig Onderhoudsplan (MJOP) opgesteld. Hiervoor worden de gebouwen geïnspecteerd en de gegevens ingevoerd in het onderhoudsprogramma. We houden het beheerniveau 'sober en doelmatig' uit de NEN2767 aan.

Sportaccommodaties

We beheren en onderhouden de buitensportaccommodaties.

Dit doen we op basis van een beheerplan buitensport. Het beheerplan buitensport wordt in 2026 geactualiseerd. Voor buitensport geldt een minimale cultuurtechnische en sporttechnische kwaliteit.

Financieel overzicht kapitaalgoederen

Financieel overzicht kapitaalgoederen	Begroting Onderhoudsbudget Voorziening Kapitaallasten	2026	2027	2028	2029
Wegen	Onderhoudsbudget	€ 1.566	€ 1.870	€ 1.870	€ 1.870
	Voorziening	€ 1.347	€ 1.257	€ 1.257	€ 1.257
	Investering	€ 4.193	€ 1.382	€ 2.043	€ 1.902
Water	Onderhoudsbudget	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
	Voorziening	€ 145	€ 145	€ 145	€ 145
	Investering	€ 375	€ 100	€ 80	€ 80
Openbare verlichting	Onderhoudsbudget	zit in wegen	zit in wegen	zit in wegen	zit in wegen
	Voorziening	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
	Investering	€ 2.575	€ 642	€ 672	€ 672
Spelen	Onderhoudsbudget	€ 338	€ 338	€ 338	€ 338
	Voorziening	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
	Investering	€ 110	€ 139	€ 139	€ 139
Kunstwerken	Onderhoudsbudget	zit in wegen	zit in wegen	zit in wegen	zit in wegen
	Voorziening	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
	Investering	€ 132	€ 132	€ 132	€ 132
Groen	Onderhoudsbudget	€ 1.659	€ 1.659	€ 1.659	€ 1.659
	Voorziening	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
	Investering	€ 963	€ 566	€ 625	€ 625
Gemeentelijk Water Plan (riolering)	Onderhoudsbudget	€ 610	€ 610	€ 610	€ 610
	Voorziening	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
	Investering	€ 2.795	€ 1.908	€ 1.908	€ 1.908

Bedragen x € 1.000

Overzicht kengetallen

Overzicht kengetallen																																																					
<table> <tr> <th>Wegen</th><th>eenheid</th><th>aantal</th></tr> <tr> <td>Asfalt verharding</td><td>m²</td><td>379.900</td></tr> <tr> <td>Elementen</td><td>m²</td><td>1.141.900</td></tr> <tr> <td>Halfverharding</td><td>m²</td><td>19.600</td></tr> <tr> <td>Onverhard</td><td>m²</td><td>9.500</td></tr> <tr> <td>totaal</td><td>m²</td><td>1.550.900</td></tr> <tr> <td>steigers</td><td>st</td><td>10</td></tr> <tr> <td>keermuren</td><td>st</td><td>-</td></tr> <tr> <td>keermuren</td><td>m¹</td><td>194</td></tr> <tr> <td>tunnels</td><td>st</td><td>5</td></tr> <tr> <td>geluidscherm</td><td>m¹</td><td>120</td></tr> <tr> <td>palen</td><td>st</td><td>2.212</td></tr> </table>	Wegen	eenheid	aantal	Asfalt verharding	m ²	379.900	Elementen	m ²	1.141.900	Halfverharding	m ²	19.600	Onverhard	m ²	9.500	totaal	m²	1.550.900	steigers	st	10	keermuren	st	-	keermuren	m ¹	194	tunnels	st	5	geluidscherm	m ¹	120	palen	st	2.212	<table> <tr> <th>Spelen</th><th>eenheid</th><th>aantal</th></tr> <tr> <td>Speeltoestellen gemiddeld</td><td>st</td><td>544</td></tr> <tr> <td>Jongeren Ontmoetings Plaats</td><td>st</td><td>5</td></tr> <tr> <td>Jeu de boules-baan</td><td>st</td><td>4</td></tr> </table>		Spelen	eenheid	aantal	Speeltoestellen gemiddeld	st	544	Jongeren Ontmoetings Plaats	st	5	Jeu de boules-baan	st	4			
Wegen	eenheid	aantal																																																			
Asfalt verharding	m ²	379.900																																																			
Elementen	m ²	1.141.900																																																			
Halfverharding	m ²	19.600																																																			
Onverhard	m ²	9.500																																																			
totaal	m²	1.550.900																																																			
steigers	st	10																																																			
keermuren	st	-																																																			
keermuren	m ¹	194																																																			
tunnels	st	5																																																			
geluidscherm	m ¹	120																																																			
palen	st	2.212																																																			
Spelen	eenheid	aantal																																																			
Speeltoestellen gemiddeld	st	544																																																			
Jongeren Ontmoetings Plaats	st	5																																																			
Jeu de boules-baan	st	4																																																			
<table> <tr> <th>Water</th><th>eenheid</th><th>aantal</th></tr> <tr> <td>vijver</td><td>m²</td><td>169.200</td></tr> <tr> <td>watergangen</td><td>m¹</td><td>3.272</td></tr> <tr> <td>n.v.o.</td><td>m²</td><td>123.000</td></tr> <tr> <td>rietland</td><td>m²</td><td>1.480</td></tr> <tr> <td>beschoeiing (licht)</td><td>m¹</td><td>36.940</td></tr> <tr> <td>beschoeiing (zwaar)</td><td>m¹</td><td>2.063</td></tr> <tr> <td>onbeschoeide oever</td><td>m¹</td><td>49.269</td></tr> </table>	Water	eenheid	aantal	vijver	m ²	169.200	watergangen	m ¹	3.272	n.v.o.	m ²	123.000	rietland	m ²	1.480	beschoeiing (licht)	m ¹	36.940	beschoeiing (zwaar)	m ¹	2.063	onbeschoeide oever	m ¹	49.269	<table> <tr> <th>Ondergrond</th><th>eenheid</th><th>aantal</th></tr> <tr> <td>zand</td><td>m²</td><td>1.325</td></tr> <tr> <td>houtsnippen</td><td>m²</td><td>2.200</td></tr> <tr> <td>elementen</td><td>m²</td><td>2.210</td></tr> <tr> <td>rubber</td><td>m²</td><td>1.208</td></tr> <tr> <td>gienvloer</td><td>m²</td><td>10.084</td></tr> <tr> <td>kunstgras</td><td>m²</td><td>2.466</td></tr> <tr> <td>gras</td><td>m²</td><td>-</td></tr> <tr> <td>totaal</td><td>m²</td><td>19.493</td></tr> </table>		Ondergrond	eenheid	aantal	zand	m ²	1.325	houtsnippen	m ²	2.200	elementen	m ²	2.210	rubber	m ²	1.208	gienvloer	m ²	10.084	kunstgras	m ²	2.466	gras	m ²	-	totaal	m²	19.493
Water	eenheid	aantal																																																			
vijver	m ²	169.200																																																			
watergangen	m ¹	3.272																																																			
n.v.o.	m ²	123.000																																																			
rietland	m ²	1.480																																																			
beschoeiing (licht)	m ¹	36.940																																																			
beschoeiing (zwaar)	m ¹	2.063																																																			
onbeschoeide oever	m ¹	49.269																																																			
Ondergrond	eenheid	aantal																																																			
zand	m ²	1.325																																																			
houtsnippen	m ²	2.200																																																			
elementen	m ²	2.210																																																			
rubber	m ²	1.208																																																			
gienvloer	m ²	10.084																																																			
kunstgras	m ²	2.466																																																			
gras	m ²	-																																																			
totaal	m²	19.493																																																			
<table> <tr> <th>Openbare verlichting</th><th>eenheid</th><th>aantal</th></tr> <tr> <td>armatuur</td><td>st</td><td>6.367</td></tr> <tr> <td>masten</td><td>st</td><td>6.322</td></tr> </table>	Openbare verlichting	eenheid	aantal	armatuur	st	6.367	masten	st	6.322	<table> <tr> <th>Kunstwerken</th><th>eenheid</th><th>aantal</th></tr> <tr> <td>beton</td><td>st</td><td>46</td></tr> <tr> <td>staal/composiet</td><td>st</td><td>49</td></tr> <tr> <td>hout</td><td>st</td><td>25</td></tr> <tr> <td>hout/staal</td><td>st</td><td>15</td></tr> <tr> <td>beton/staal</td><td>st</td><td>3</td></tr> <tr> <td>totaal</td><td>st</td><td>138</td></tr> </table>		Kunstwerken	eenheid	aantal	beton	st	46	staal/composiet	st	49	hout	st	25	hout/staal	st	15	beton/staal	st	3	totaal	st	138																					
Openbare verlichting	eenheid	aantal																																																			
armatuur	st	6.367																																																			
masten	st	6.322																																																			
Kunstwerken	eenheid	aantal																																																			
beton	st	46																																																			
staal/composiet	st	49																																																			
hout	st	25																																																			
hout/staal	st	15																																																			
beton/staal	st	3																																																			
totaal	st	138																																																			

3.3 Verloop voorzieningen

Voorziening onderhoud openbare ruimte

Om de uitgaven voor het groot onderhoud, opgenomen in het Integrale beheerplan openbare ruimte, te egaliseren is de Voorziening onderhoud openbare ruimte ingesteld. Het betreft hier jaaroverstijgende projecten die vaak niet binnen één begrotingsjaar gerealiseerd worden. Hierdoor is het noodzakelijk de middelen mee te nemen naar het volgende jaar. Het verloop van deze voorziening is als volgt:

Voorziening onderhoud openbare ruimte	2025	2026	2027	2028	2029
Beginsaldo	1.511	1.200	1.282	1.364	1.447
Storting	1.639	1.489	1.489	1.489	1.489
Onttrekking	-1.951	-1.407	-1.407	-1.407	-1.407
Eindsaldo	1.200	1.282	1.364	1.447	1.529

Bedragen x € 1.000

Voorziening onderhoud gemeentelijke gebouwen

Om de uitgaven voor het groot onderhoud opgenomen in het MJOP (meerjarenonderhoudsplan) te egaliseren is de Voorziening onderhoud gemeentelijke gebouwen ingesteld. Het verloop van deze voorziening is als volgt:

Voorziening onderhoud gemeentelijke gebouwen	2025	2026	2027	2028	2029
Beginsaldo	362	386	112	193	590
Storting	295	540	540	540	540
Onttrekking	-270	-814	-459	-143	-326
Eindsaldo	386	112	193	590	804

Bedragen x € 1.000

Paragraaf 4 Financiering

4.1. Inleiding

In deze paragraaf wordt ingegaan op het rentebeleid op basis van de Notities Grondexploitaties 2019 en Rente 2017 van de commissie BBV (Besluit Begroting en Verantwoording). Het hierbij behorende rentebeleid voor de gemeente Waddinxveen is vastgelegd in de Financiële verordening gemeente Waddinxveen 2023 die op 31 mei 2023 door de raad is vastgesteld. Met ingang van 2017 komt in de gemeente Waddinxveen alleen nog maar het saldo rentelasten dat samenhangt met het vreemd vermogen tot uitdrukking in de exploitatie aangevuld met de rentevergoeding over de reserve bovenwijkse voorzieningen. Een goed beeld met betrekking tot de ontwikkeling van de financieringsbehoefte is hierbij noodzakelijk. Dit beeld wordt niet verkregen uit de ontwikkeling van de baten en lasten en het verloop van de financieringspositie zoals opgenomen in deze begroting, maar uit de ontwikkeling van de uitgaande en inkomende kasstromen in meerjarenperspectief. Daarom hebben we informatie over de ontwikkeling van de financieringsbehoefte toegevoegd aan deze paragraaf.

4.2. Renteomslag 2026-2029

De renteomslag kan voor de begrotingsjaren 2026 – 2029 als volgt worden samengevat:

	2025	2026	2027	2028
Rentelasten kort- en langlopende geldleningen	-2.270	-2.169	-2.402	-2.351
Rentebaten kort- en langlopende vorderingen	-	-	-	-
Saldo rentelasten en baten	-2.270	-2.169	-2.402	-2.351
Doorberekende rente aan grondexploitatie	61	95	-126	3
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente	-2.209	-2.074	-2.528	-2.348
Rente over eigen vermogen	-41	-12	-40	-48
Rente over voorzieningen	-	-	-	-
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente	-2.250	-2.086	-2.568	-2.396
De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	2.915	3.130	3.187	3.178
Renteresultaat op het taakveld Treasury	665	1.044	621	782

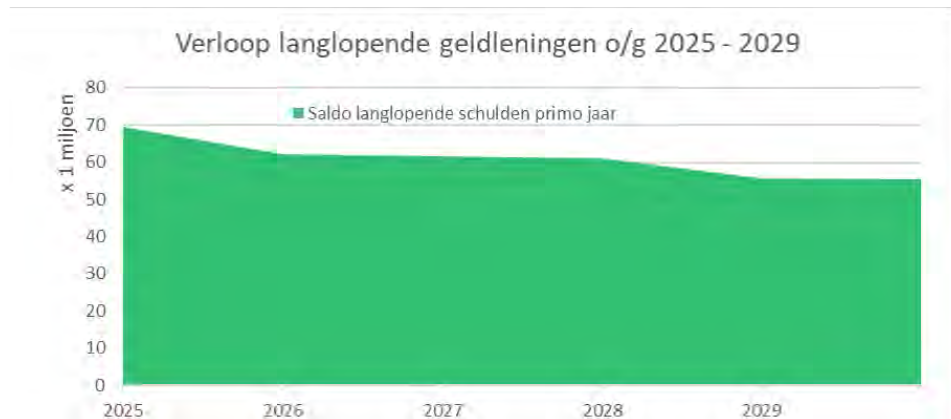
Bedragen x € 1.000

Saldo rentelasten en baten

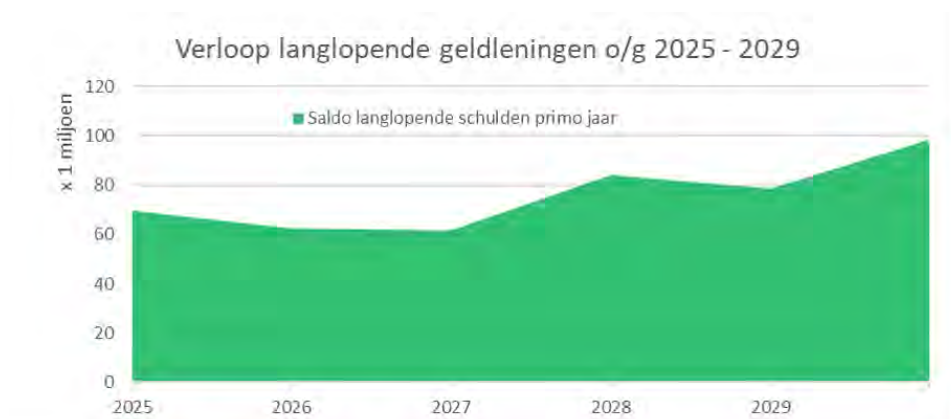
Bij het opstellen van deze begroting 2026-2029 heeft er een actualisatie plaatsgevonden van de liquiditeitsprognose op basis van het investeringsvolume en de ontwikkelingen van de grondexploitatieprojecten. Op basis van deze cijfers, rekening houdend met het achterblijven van de uitvoering van het investeringsprogramma, luidt de verwachting dat in de loop van 2027 nieuwe financieringsmiddelen aangetrokken dienen te worden. Vanwege het grote volume aan investeringen –en in de uitvoering daarvan- is op dit moment lastig in te schatten wanneer daadwerkelijk financiering nodig zal zijn. Voorzichtigheidshalve –en gelet op de ervaringen uit het verleden- is er rekening gehouden met het achterblijven van de investeringen.

In samenhang hiermee ziet de ontwikkeling van de langlopende geldleningen er als volgt uit:

Bovenstaande ontwikkeling van de langlopende geldleningen is gebaseerd op de huidige bestaande leningenportefeuille. Het schuldrestant van € 55 miljoen eind 2029 bestaat uit 9 langlopende vastrentende fixe-geldleningen en 1 langlopende geldlening met jaarlijkse aflossing bij de BNG bank. Daarvan is € 47 miljoen het restant van de herfinanciering van € 64 miljoen uit 2015. De huidige leningenportefeuille is een zogenaamde 'dakpanconstructie' (looptijd geldleningen afgestemd op liquiditeitsbehoefte in meerjarenperspectief) waardoor het renterisico 'gespreid' is in de tijd.

In de eerste grafiek lopen de langlopende schulden af omdat deze is gebaseerd op de bestaande leningenportefeuille. In de tweede grafiek ziet u het verwachte verloop van de bestaande geldleningen inclusief aan te trekken langlopende leningen op basis van het netto financieringstekort. De berekening van het financieringstekort kunt u terugvinden in de uiteenzetting van de financiële positie. Er is rekening gehouden met de rentelasten van de nog aan te trekken langlopende leningen tegen een rentepercentage van 3,31%. We hebben uit voorzichtigheid geen rekening gehouden met het saldo baten/lasten cumulatief vanaf 2025.

Doorberekende rente aan grondexploitatie

De rente aan een grondexploitatie actief grondbeleid wordt toegerekend over de boekwaarde van de actieve grondexploitaties per 1 januari van het betreffende boekjaar. Er wordt gekozen voor een stabiel rentepercentage in de meerjarenprognose actief grondbeleid. Bij een afwijking van 0,5% van dit rentepercentage moet volgens de Notitie Grondexploitaties 2019 het percentage worden bijgesteld. Het doorberekende rentepercentage aan actief grondbeleid is met ingang van 2021 berekend op 1,50%.

Rente over eigen vermogen

Sinds 2017 komt in de gemeente Waddinxveen in principe alleen nog maar het saldo rentelasten dat samenhangt met het vreemd vermogen tot uitdrukking in de exploitatie. De enige uitzondering vormt de Reserve Bovenwijkse voorzieningen, waarbij wél een rentevergoeding plaatsvindt.

Doorberekende rente aan taakvelden

De aan de taakvelden (programma's en overzicht Overhead), als onderdeel van de kapitaallasten (Staat van vaste activa) toe te rekenen rente is de sluitpost van de renteomslag. Er mag in de renteomslag sprake zijn van een renteresultaat maar dit is maximaal een afwijking van 0,5% van de aan de taakvelden toegerekende rente. Dit saldo blijft achter op Onderdeel 6.3 Treasury inclusief aandelen en dividend van deze begroting. Met deze maximale afwijking van 0,5% wordt de mogelijkheid geboden om de toegerekende rente aan de taakvelden op basis van de Staat van activa in de (meerjaren)begroting te stabiliseren. De rente van de vaste activa is net als in 2025 gehandhaafd op een structureel percentage van 1,50% voor de jaren 2026 – 2029. Omdat het werkelijke rentepercentage sterk afhankelijk is van het werkelijke investeringsvolume, wordt voor de begroting het percentage van 1,5% aangehouden. Bij het opstellen van de jaarrekeningen wordt het percentage getoetst en zo nodig aangepast.

4.3. Wet financiering decentrale overheden (Wet fido)

In de Wet financiering decentrale overheden (Wet fido) zijn de kaders gesteld voor een verantwoorde, prudente en professionele inrichting en uitvoering van de treasuryfunctie van decentrale overheden. De Wet fido heeft een gezonde financiering van openbare lichamen, waaronder gemeenten, als centrale bedrijfseconomische doelstelling.

Naast het beheersen van de financieringsrisico's kent de Wet fido ook een macro-budgettaire doelstelling. Dit betreft de beheersing van de grenswaarde van het zogenoemde EMU-tekort van 3% van het Bruto Binnenlands Product (BBP).

4.4. Wet Houdbare overheidsfinanciën

De wet houdbare overheidsfinanciën (Wet hof) regelt in essentie twee zaken die voortvloeien uit Europese verplichtingen. De eerste is dat het nationale systeem van begrotingsvoorbereiding en de toepassing van vaste uitgavenkaders wettelijk worden vastgelegd. Ten tweede worden gemeenten gebonden aan een maximaal begrotingstekort (macronorm) op kasbasis. Gemeenten mogen een tekort hebben van 0,3%.

4.5. Risicobeheer

Voor het risicobeheer worden als risico's onderscheiden het renterisico van de korte termijnfinanciering, het renterisico voor de lange termijnfinanciering en het kredietrisico voor uitgezette gelden. In de Wet fido zijn voor het beperken en beheersen van de genoemde risico's concrete normen opgenomen, te weten de kasgeldlimiet en de renterisiconorm. Deze worden in het vervolg verder uitgewerkt.

Kasgeldlimiet

Voor het bepalen van de liquiditeitspositie – dit is de mate waarin op korte termijn (ten hoogste 12 maanden) aan de opeisbare verplichtingen kan worden voldaan – is de kasgeldlimiet van belang. Dit is het bedrag dat maximaal als kasgeld mag worden opgenomen. Een belangrijk uitgangspunt van de Wet fido is het vermijden van grote fluctuaties in de rentelasten. Vooral bij kortlopende financiering geldt dat het renterisico aanzienlijk kan zijn, aangezien fluctuaties in de korte rente direct een relatief grote invloed op de rentelasten hebben. De Wet fido stelt daarom grenzen aan de omvang van korte financieringen. Voor 2026 - 2029 zien de verwachtingen voor de kasgeldlimiet er als volgt uit:

Kasgeldlimiet	Bedragen per jaar			
	2026	2027	2028	2029
Omvang begroting per 1 januari (=grondslag)	148.341	152.191	139.240	122.123
(1) Toegestane kasgeldlimiet				
- in procenten van de grondslag	8,5 %	8,5 %	8,5 %	8,5 %
- in bedrag	12.609	12.936	11.835	10.380
(2) Omvang vlottende korte schuld				
Opgenomen gelden < 1 jaar	19.677	19.677	19.677	19.677
Schuld in rekening-courant	0	0	0	0
Gestorte gelden door derden < 1 jaar	0	0	0	0
Overige geldleningen niet zijnde vaste schuld	0	0	0	0
(3) Vlottende middelen				
Contante gelden in kas	329	329	329	329
Tegoeden in rekening-courant	0	0	0	0
Overige uitstaande gelden < 1 jaar	35.394	35.394	35.394	35.394
Toets kasgeldlimiet				
(4) Totaal netto vlottende schuld (2) – (3)	-16.046	-16.046	-16.046	-16.046
Toegestane kasgeldlimiet (1)	12.609	12.936	11.835	10.380
Ruimte (+) / Overschrijding (-); (1) – (4)	28.655	28.982	27.881	26.426

Bedragen x € 1.000

Renterisiconorm

De rentegevoeligheid – het renterisico – kan worden gedefinieerd als de mate waarin het saldo van de rentelasten en rentebaten verandert door wijzigingen in het rentepercentage op leningen en uitzettingen met een rente typische looptijd van een jaar of langer. Om de gevolgen van een stijgende kapitaalmarktrente op de rentelasten van de gemeente te beperken stelt de Wet fido een limiet aan dat deel van de vaste schuld waarover het rentepercentage in een zeker jaar moet worden aangepast aan de dan geldende markttarieven.

Dergelijke aanpassingen doen zich voor bij herfinanciering en renteherziening. De renterisiconorm volgens de Wet fido heeft als uitgangspunt om voldoende spreiding in de (rente-)looptijden van lange leningen aan te brengen. Zoals eerder beschreven is de huidige leningenportefeuille een zogenaamde 'dakpanconstructie' waardoor het renterisico 'gespreid' is in de tijd.

Voor de begroting 2026 – 2029 is de renterisiconorm voor Waddinxveen als volgt:

1. Renteherziening op vaste schuld o/g	0	0	0	0
2. Te betalen aflossingen	375	375	5.375	375
3. Renterisico op vaste schuld (1 + 2)	375	375	5.375	375
4. Renterisiconorm (zie onderstaande berekening)	29.668	29.668	29.668	29.668
5a. Ruimte onder renterisiconorm (4 > 3)	29.293	29.293	24.293	29.293
5b. Overschrijding renterisiconorm (3 > 4)				

Bedragen x € 1.000

Berekening renterisiconorm 2025 (bedragen x € 1.000):

- 4a Begrotingstotaal (lasten) jaar 2026 > 148.341
- 4b Percentage regeling > 20%
- 4 Renterisiconorm op basis van 29.668 ($4a \times 4b/100$)

De renterisiconorm kan worden gezien als een nuttig instrument bij het beheersen van lange termijn renterisico's. Dit betekent niet dat deze norm alle renterisico's van de organisatie bestrijkt. Bijvoorbeeld de risico's op nieuw af te sluiten leningen voor zover deze niet worden aangegaan om andere leningen af te lossen, maken geen deel uit van de berekening van de renterisiconorm. De renterisiconorm wordt in de begrotingsperiode 2026-2029 niet overschreden.

Paragraaf 5 Bedrijfsvoering

5.1 Wat is bedrijfsvoering?

Bedrijfsvoering is alles wat nodig is om het werk mogelijk te maken. Denk aan medewerkers, ICT, financiën en inkoop. We willen dat alles betrouwbaar en veilig is. En dat we klaar zijn voor de toekomst. Zo helpen we inwoners, bedrijven en onze organisatie zo goed mogelijk.

5.2 We zorgen dat onze organisatie past bij de groei van Waddinxveen

De gemeente Waddinxveen groeit naar ongeveer 43.000 inwoners in 2035. Een toenemend aantal inwoners en uitbreiding van de bebouwde omgeving leiden tot meer werk voor de gemeentelijke organisatie. Diverse maatschappelijke en technologische ontwikkelingen vragen een veranderende inzet van de ambtelijke organisatie. Informatie-uitwisseling gaat steeds sneller. En actuele vraagstukken volgen elkaar in snel tempo op en worden minder voorspelbaar. De opgaven waarvoor gemeenten staan, worden steeds ingewikkelder. Als gevolg van bijvoorbeeld de verantwoordelijkheden die gemeenten hebben gekregen rondom de energietransitie, duurzaamheid, maar ook opvang van vluchtelingen.

Bij de programmabegroting 2025-2028 is besloten dat de formatie meegroeit met de toename van het aantal inwoners. Bij een toename van 1.000 inwoners groeit de structurele formatie met 7,8 fte. In de 2e kaderbrief 2026-2029 is het voorstel dat in 2026 en 2027 de streefformatie naar rato van de stijging van het aantal inwoners groeit (met 7,8 fte per 1.000 inwoners). We verwachten in 2025 met 538 inwoners te groeien. Dit betekent voor 2026 een stijging van de structurele formatie met 4,2 fte.

5.3 We zorgen dat we over voldoende talentvolle medewerkers beschikken

Aantrekkelijke werkgever

Het is belangrijk dat de gemeente talentvolle medewerkers in dienst heeft. Zo kan de gemeente goede service bieden aan inwoners en bedrijven. En haar doelen realiseren. De arbeidsmarkt is krap. En het blijft uitdagend om goede mensen te vinden. Daarom zijn we in 2025 gestart met de arbeidsmarktcampagne Gouwe Krachten. Deze campagne zet Waddinxveen als werkgever zowel offline als online op de kaart. In 2026 blijven we de gemeente Waddinxveen onder de aandacht brengen om aantrekkelijk te blijven voor nieuwe medewerkers. Omdat uit onderzoek is gebleken dat een belangrijk deel van de medewerkers uit de regio komt, leggen we in onze campagne extra nadruk op Waddinxveen en omstreken.

Talent ontwikkelen

We willen dat medewerkers langere tijd bij ons blijven werken. Daarom zorgen we dat medewerkers hun talenten kunnen ontwikkelen en inzetten. Bijvoorbeeld door het volgen van cursussen of trainingen. Of door medewerkers de kans te geven om een interne klus op te pakken. Medewerkers die vanuit talenten werken en zich verder ontwikkelen, dragen positief bij aan de ambities van de gemeente.

Duurzaam inzetbaar

We zorgen dat medewerkers nu en in de toekomst fysiek, mentaal, sociaal gezond en waardevol werk kunnen blijven doen. Werk dat past bij hun mogelijkheden en ambities. Dit voorkomt uitval door ziekte en dat medewerkers weggaan bij de gemeente.

Goed werkgeverschap en functiehuis

De arbeidsmarkt is krap en verdere organisatieontwikkeling vraagt om een toekomstbestendig personeelsbeleid en goed werkgeverschap. In 2025 is daarom een onderhoudsronde uitgevoerd door organisatieadviesbureau Leeuwendaal om te bekijken of een aantal functies juist zijn ingedeeld in ons functiehuis. Deze ronde geeft inzicht in de mate waarin het huidige functiehuis aansluit op de actuele en toekomstige opgaven en waar (indien van toepassing) aanpassingen nodig zijn om aantrekkelijk en concurrerend te blijven als werkgever. De uitkomsten kunnen mogelijk leiden tot een voorstel voor aanpassing van indeling en/of waardering. Indien er financiële consequenties uit voortvloeien wordt dit in 2026 incidenteel opgevangen binnen de huidige begroting salarislasten. Bij het opstellen van de Kaderbrief 2027 en Begroting 2027 wordt dit verwerkt als integrale herijking van de salarislasten (Staat B).

5.4 We zijn open en transparant

De Wet open overheid (Woo) vervangt sinds 1 mei 2022 de Wet openbaarheid van bestuur (Wob). Een transparante overheid maakt de informatie waarover zij beschikt zo veel mogelijk actief openbaar. Dat vinden wij belangrijk. Daarom maakt dit deel uit van het collegeprogramma 2022-2026. En volgens artikel 3.5 Openbaarheidsparagraaf van de Woo zijn we ook verplicht om:

- in de jaarlijkse begroting de aanpak voor de uitvoering van deze wet te delen;
- in de jaarlijkse verantwoording verslag te doen van deze aanpak.

Actieve openbaarmaking

We voldoen aan de planning van de actieve openbaarmaking van de Woo. Het Rijk heeft voor 2026 een voorlopige planning opgesteld. We volgen deze planning en maken meer documenten actief openbaar. Dit betekent dat we informatie uit eigen beweging publiceren en voor iedereen toegankelijk maken. Ook is het belangrijk dat de openbaar gemaakte informatie goed vindbaar is en toegankelijk voor een breed publiek. De volgende documenten maken wij in 2026 actief openbaar:

- Documenten die de raad heeft gekregen;
- Documenten en verslagen van vergaderingen van de raad;
- Agenda's en besluiten van het college;
- Adviezen,
- Jaarplannen en jaarverslagen;
- Woo-verzoeken en besluiten;
- Klachtoordelen,
- Overzicht van gegeven subsidies.

Het is nog niet bij ieder onderdeel duidelijk wat er gepubliceerd moet worden. Om deze reden onderzoeken we bovenstaande categorieën. En volgen hierbij de adviezen van het Rijk. Bij de categorie adviezen gaat het bijvoorbeeld om adviezen van Participatie Adviesraad Sociaal Domein (PAR) en de Straatnamencommissie.

5.5 We werken onze controle- en financiële functies inhoudelijk breder uit

Blijvende aandacht en monitoring aanbevelingen

In 2026 geeft het college voor het vierde jaar een rechtmatigheidsverklaring af aan de raad. We monitoren de aanbevelingen van toezichthouders, de accountant, de Verbijzonderde Interne Controle en de Functionaris Gegevensbescherming. En laten ons hierbij ondersteunen door het recent aangeschafte verbrede Governance, Risk & Compliance (vGRC) pakket.

Financiële verordening

Door het actualiseren van de financiële verordening in 2025 hebben we ervoor gezorgd dat de laatste wetswijzigingen hierin zijn opgenomen. En dat de planning & control cyclus (p&c cyclus) beter aansluit op de bestuurlijke informatie. We blijven onderzoeken hoe we de p&c cyclus kunnen verbeteren. Zo is de raad nog beter in staat om te sturen op de resultaten van de gemeente.

Sturen op Indicatoren

In 2026 werken we samen met de gemeenteraad aan de uitkomsten van het rapport van de Groene Hart Rekenkamer. In dit rapport staan aanbevelingen over het sturen op indicatoren.

Risicomanagement

Risicomanagement krijgt een belangrijkere plek in de organisatie bij het nemen van besluiten. Hierdoor kunnen we tijdig acties of maatregelen nemen om risico's te verminderen. We hebben in 2025 de nota Risicomanagement vastgesteld. In 2026 gaan we aan de slag met acties uit deze nota.

Fraude Risico Analyse

In 2026 voeren we een Fraude Risico Analyse uit. We onderzoeken waar de organisatie kwetsbaar is. En komen met concrete acties om fraude, misbruik en oneigenlijk gebruik te voorkomen. Op deze manier houden we het risico op fraude zo laag mogelijk.

213a Onderzoek – Vastgoedadministratie

In artikel 213a van de Gemeentewet staat dat gemeenten op vaste momenten een onderzoek dienen uit te voeren. In dit onderzoek beoordelen we de doelmatigheid en doeltreffendheid van het door het college gevoerde bestuur.

In 2026 voeren we in opdracht van het college een onafhankelijk onderzoek uit naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van de vastgoedadministratie. We richten ons hierbij op de administratie van 2024 en 2025. We onderzoeken hierbij ook gebouwen die we verhuren om in te sporten. En verhuurde gebouwen die voor meerdere functies worden gebruikt. We bekijken verschillende interne en externe documenten. Bijvoorbeeld van de Kamer van Koophandel en de Belastingssamenwerking Gouwe Rijnland

5.6 We werken nog slimmer en meer digitaal

We verbeteren onze processen en gebruiken daarbij goede programma's en betrouwbare gegevens. Medewerkers kunnen altijd en overal werken. Met Microsoft 365 gaan we slimmer (samen)werken. En we werken ook meer data gedreven en met een verstandig gebruik van kunstmatige intelligentie.

5.7 We vinden de bescherming van persoonsgegevens en de veiligheid van alle informatie belangrijk

Persoonsgegevens

We verbeteren de bescherming van persoonsgegevens. Per proces nemen we aanvullende maatregelen, als dat nodig is. Medewerkers maken we duidelijk waarom privacy belangrijk is en wat ze moeten doen. Op onze website laten we zien welke persoonsgegevens we gebruiken en waarom.

Informatie

We controleren ons netwerk altijd op dreigingen en vreemde gegevens en gebeurtenissen. Medewerkers maken we duidelijk waarom informatiebeveiliging belangrijk is en wat ze moeten doen. We houden ons aan de regels van de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO). Deze en andere maatregelen leggen we uit aan organisaties die ons controleren.

5.8 We verbeteren en verduurzamen onze inkoop- en contractbeheer

Inkoop- en contractbeheer

We leggen dossiers beter vast. Dit doen we door contractbeheer en contractmanagement beter te laten aansluiten op onze financiële processen. Hierdoor kopen we doelmatig en rechtmatig in. We maken het inkoopbeleid actueel. De groei van de gemeente maakt dat we onze inkoop verder professionaliseren.

Duurzaam inkopen

We kopen duurzaam en sociaal in. We houden ons hierbij aan de regels van Social Return on Investment (SROI). En nemen deze regels op in onze aanbestedingsdocumenten. Dit betekent dat we bij werken en diensten boven een bepaald bedrag de ondernemer vragen voor een deel van dit bedrag een sociale bijdrage te leveren. Bijvoorbeeld door het creëren van werk voor een bepaalde doelgroep of door van gebruikte materialen nieuwe producten te maken.

5.9 Doelstellingen en inspanningen

Onderwerp	Toelichting	Doelstelling 2025
Personeel		
Verzuim	We zetten blijvend in op het verminderen van verzuim. Onder andere door (preventief) hulp te bieden bij psychosociale klachten en aandacht te hebben voor vitaliteit.	5,3%, (Verzuimnorm 2024, Personeelsmonitor A&O Fonds Gemeenten)
Informatie		
Beschikbaarheid van computers, programma's en netwerk	Voor veel van onze doelen en werkzaamheden is het noodzakelijk dat we computers, programma's en het netwerk steeds kunnen gebruiken.	De computers, programma's en het netwerk zijn voor 99,5% beschikbaar. Met uitzondering van vooraf gepland onderhoud.
Juridisch advies		
Zorgvuldig juridische proces	We handelen zorgvuldig, zoals de samenleving van ons verwacht en zorgen daarmee ook dat extra kosten worden voorkomen.	De kwaliteit van de genomen besluiten is zodanig dat in alle juridische procedures (bezwaar, beroep, hoger beroep) maximaal 20% gegrond wordt verklaard.
Verminderen bezwaarprocedures	Wij dringen het aantal bezwaarschriften terug door de kwaliteit van de primaire besluitvorming op inhoud te verbeteren en door het houden van informele gesprekken.	In minimaal 20% van de ingekomen bezwaarschriften voeren we informele gesprekken, waarbij we in minimaal 30% het geschil oplossen en de bezwaarprocedure stopt.

Paragraaf 6 Verbonden partijen

6.1 Inleiding

De gemeente is verantwoordelijk voor de taken die zij door verbonden partijen laat uitvoeren. Het is daarom van belang de bijdrage van verbonden partijen aan de realisatie van de programma's en daarmee gepaard gaande risico's te kunnen beoordelen. In de programma's is beschreven hoe de verbonden partijen bijdragen aan de realisatie van de programma's. Om te kunnen sturen op hoe verbonden partijen bijdragen aan de realisatie van de programma's is ook de financiële positie van belang. In deze paragraaf is per verbonden partij vermeld op welke wijze de gemeente financieel en bestuurlijk is verbonden. Ook is opgenomen of er sprake is van risico's voor de gemeente waarvoor geen maatregelen bij de verbonden partij zijn getroffen, maar die wel van materiële betekenis zijn voor de financiële positie.

De 'Leidraad sturing en grip op verbonden partijen 2017' schetst de wijze waarop raad, college en ambtelijke organisatie – ieder vanuit hun eigen rol en verantwoordelijkheid – zorgen voor sturing en grip.

Gegevens per verbonden partij

Gemeenschappelijke regelingen	Soort regeling/rechtsvorm	Financieel belang (omvang deelnemers-bijdrage)	Bestuurlijk belang (vertegenwoordiging en stemverhouding in AB)	Eigen vermogen aan begin en einde begrotingsjaar	Vreemd vermogen aan begin en einde begrotingsjaar	Verwachte omvang financiële resultaat	Omvang risico's (i.r.t. weerstandvermogen)
Veiligheidsregio Hollands Midden (Leiden)	College - Openbaar lichaam	€ 2.360.113	1 collegelid 1 van 19 stemmen	01-01-2026: € 7.051.000 31-12-2026: € 6.455.203	01-01-2026: € 3.863.000 31-12-2026: € 86.847.000	€ 0	Het benodigde weerstandvermogen bedraagt in 2026 € 1.575.000. De beschikbare weerstandscapaciteit bedraagt € 1.575.000. Huidige weerstandvermogen is 1 en daarmee toereikend.
HECHT (voorheen Regionale Dienst Openbare Gezondheidszorg) (Leiden)	Gemengd - Openbaar lichaam	€ 2.797.000	1 collegelid 2 stemmen	01-01-2026: € 837.000 31-12-2026: € 2.114.000	01-01-2026: € 51.472.000 31-12-2026: € 60.397.000	€ 0	Het weerstandvermogen van Hecht wordt bepaald door de omvang van de reserves. Het weerstandvermogen bedraagt in 2025 € 2.115.000. De risico's zijn bepaald op € 5.850.000. Huidige weerstandvermogen is 36% en daarmee niet toereikend.
Regio Midden-Holland (Gouda)	Gemengd - Openbaar lichaam	€ 191.259	2 collegeleden 2 van de 10 stemmen	01-01-2026: € 457.000 31-12-2026: € 457.000	01-01-2026: € 1.090.000 31-12-2026: € 1.090.000	€ 0	De Regio Midden-Holland beschikt over een weerstandscapaciteit van € 100.000, volgens de hierover in het Algemeen Bestuur gemaakte afspraak. De gekwantificeerde risico's dienen op de weerstandscapaciteit in mindering te worden gebracht. Hoewel de risico's in de risicoparagraaf niet zijn gekwantificeerd, lijkt dat deel van de weerstandscapaciteit dat gevormd wordt door de algemene reserves, vooralsnog niet toereikend te zijn. Bij het optreden van negatieve gevolgen van risico's zullen aanvullende maatregelen genomen moeten worden.

Gemeenschappelijke regelingen	Soort regeling/ rechtsvorm	Financieel belang (omvang deelnemers- bijdrage)	Bestuurlijk belang (vertegenwoordiging en stemverhouding in AB)	Eigen vermogen aan begin en einde begrotingsjaar	Vreemd vermogen aan begin en einde begrotingsjaar	Verwachte omvang financiële resultaat	Omvang risico's (i.r.t. weerstandsvermogen)
Omgevingsdienst Midden-Holland (Gouda)	College - Openbaar lichaam	€ 2.825.137	2 collegeleden Stemverhouding 16/183e	01-01-2026: € 2.828.000 31-12-2026: € 2.385.000	01-01-2026: € 8.799.000 31-12-2026: € 8.557.000	€ 0	Het Algemeen Bestuur van ODMH wenst een weerstandsvermogen van 90% te hebben (verdeeld over 13% voor BWT en 31% voor milieu en overheadrisico's van in totaal 56%). De risico's bedragen € 1.625.571 en de weerstandscapaciteit is € 1.400.653. Het weerstandsvermogen is 86,1% en vooralsnog niet toereikend.
Werkvoorzieningsschap Promen (Gouda)	College - Openbaar lichaam	€ 1.921.000	1 collegelid	01-01-2026: € 3.491.000 31-12-2026: € 3.353.000	01-01-2026: € 6.468.000 31-12-2026: € 6.259.000	€ 0	De weerstandscapaciteit bedraagt in 2024 € 1.790.000. De bedrijfsrisico's zijn gekwantificeerd op € 1.900.000. Het weerstandsvermogen is, i.v.m. Begroting 2025, verbeterd van 51% naar 94%.
Streekarchief Midden-Holland (Gouda)	Gemengd - Openbaar lichaam	€ 227.486	2 collegeleden 2 van de 10 stemmen	01-01-2026: € 306.923 31-12-2026: € 293.530	01-01-2026: € 324.498 31-12-2026: € 327.518	€ 0	De risico's zijn gekwantificeerd op € 214.000. Het gewenste weerstandsvermogen is 90% en bedraagt € 192.600. De weerstandscapaciteit is € 131.083. De berekende aanwezige weerstandscapaciteit is, i.v.m. Begroting 2025, verbeterd van 62,5% naar 68,1% van het gewenste weerstandsvermogen.
Grondbank RZG Zuidplas (Den Haag)	College - Openbaar lichaam	€ 0	2 collegeleden 10 leden, 2 leden per deelnemende gemeente	01-01-2026: € 0 31-12-2026: € 0	01-01-2026: € 0 31-12-2026: € 0	€ 0	Het weerstandsvermogen van de Grondbank is nihil. In artikel 27 van de gemeenschappelijke regeling is de risicoverdeling van de deelnemers aan de Grondbank geregeld, waaronder 5% voor Waddinxveen.
Groenalliantie Midden-Holland en omstreken (Gouda)	Gemengd - Openbaar lichaam	€ 248.200	2 collegeleden 2 van de 10 stemmen	01-01-2026: € 10.372.000 31-12-2026: € 8.324.000	01-01-2026: € 2.527.000 31-12-2026: € 2.330.000	€ 0	De gekwantificeerde risico bedragen € 1.300.000. De weerstandscapaciteit van Groenalliantie is € 1.500.000. De ratio van het weerstandsvermogen is 1.2 en is daarmee voldoende.
Belastingsamenwerking Gouwe Rijnland (Leiden)	College - Openbaar lichaam	€ 660.430	1 collegelid 3,77% van het stemrecht	01-01-2026: € 846.000 31-12-2026: € 846.000	01-01-2026: € 11.519.000 31-12-2026: € 11.404.000	€ 0	Het totaal aan gekwantificeerde risico's bedraagt € 200.000. De weerstandscapaciteit is € 846.000. Niet alle risico's zijn gekwantificeerd, waardoor op grond van artikel 32 lid 4 van de Gemeenschappelijke Regeling Belastingsamenwerking Gouwe Rijnland de deelnemers verplicht zijn er zorg voor te dragen dat de BSGR te allen tijde beschikt over voldoende middelen om aan al zijn verplichtingen jegens derden te kunnen voldoen. Dit betekent dat de deelnemers zelf maatregelen moeten treffen om eventuele risico's af te dekken.

Vennootschappen	Rechtsvorm	Financieel belang (omvang deelnemersbijdrage)	Bestuurlijk belang (vertegenwoordiging en stemverhouding in AB)	Eigen vermogen aan begin en einde begrotingsjaar	Vreemd vermogen aan begin en einde begrotingsjaar	Verwachte omvang financiële resultaat	Risico's (i.r.t. weerstandvermogen)
GR Jeugd en WMO Midden Holland (GR JW)	College Openbaar lichaam	€ 1.995.000	Volgt	01-01-2026: € 6.447.000 31-12-2026: € 7.000.000	01-01-2026: € 500.000 31-12-2026: € 500.000		De weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen en mogelijkheden om niet begrote kosten, die onverwachts en substantieel zijn, op te kunnen vangen. De reserve MO/VO/BW en de (nog te vormen) algemene reserve vormen tezamen de weerstandscapaciteit. Het weerstandvermogen kan worden opgebouwd vanuit eventuele positieve resultaten in de toekomst of een aanvullende gemeentelijke bijdrage. Hierover heeft nog geen besluitvorming plaatsgevonden. Zolang de GR JW geen algemene reserve heeft, moeten onverwachte tegenvallers door de deelnemende gemeenten worden opgevangen op basis van de afgesproken verdeelsleutels.
BNG Bank	N.V.	N.v.t.	1 collegelid in de AVA. 17.823 aandelen.	01-01-2024: € 4.412 mln. 31-12-2024: € 4.468 mln. (Bron: JR 2024)	01-01-2024: € 110.819 mln. 31-12-2024: € 123.164 mln. (Bron: JR 2024)	€ 294 mln. (Bron: JR 2024)	De bank heeft een laag risicoprofiel, hetgeen ook blijkt uit de ratings.
Oasen	N.V.	N.v.t.	1 collegelid in de AVA 27 van de 748 aandelen	EV 01-01-2024: € 128.149.000 EV 31-12-2024: € 136.041.000 (Bron: JR 2024)	VV 01-01-2024: € 244.614.000 VV 31-12-2024: € 263.326.000 (Bron: JR 2024)	7,9 mln. (Bron: JR 2024)	Vanaf 2022 is Oasen gaan werken volgens het, in december 2021 vastgestelde, integraal risico- management beleid. Het integraal risicomanagement beleid is gebaseerd op het RAVC (Risk Appetite Value Chain) vier kwadrantenmodel. Hiermee beschikt Oasen over een raamwerk dat past bij de organisatie. Eén keer per jaar wordt aan de auditcommissie en RvC gerapporteerd over de opzet en werking van het risicomanagementsysteem waarbij eveneens wordt aangegeven of er verbeteringen zijn doorgevoerd.
Cyclus	N.V.	N.v.t.	1 collegelid in de AVA 5,5% van de aandelen	01-01-2026: € 13.741.000 31-12-2026: € 14.382.000	01-01-2026: € 24.106.000 31-12-2026: € 26.790.000	€ 1.280.000	Het College geeft Cyclus NV opdracht om het afval op te halen. Het College spreekt af dat Cyclus NV in Waddinxveen afval ophaalt. Voor 2026 spreken we, conform de Dienstverleningsovereenkomst (DVO), met Cyclus nieuwe prijzen af voor het werk dat Cyclus doet. De kosten worden gedekt door de afvalstoffenheffing.

Triangel	C.V./B.V.	N.v.t.	1 collegelid en 1 directielid in de AVA 50 % van de aandelen	CV begin: € 5.600.000 CV Einde: € 5.600.000 BV begin: € 122.999 BV einde: € 122.999	CV begin: € 196.800 CV Einde: € 196.800 BV begin: € 0 BV einde: € 0	Verwacht resultaat totale deelneming circa € 8 mln.	De GEM CV heeft zelf een uitgebreide risicoparagraaf. Daarnaast zijn in de gemeentelijke grondexploitatie gekwantificeerde risico's opgenomen.
Stichtingen en Verenigingen	Rechtsvorm	Financieel belang (omvang deelnemersbijdrage)	Bestuurlijk belang (vertegenwoordiging en stemverhouding in AB)			Verwachte omvang financiële resultaat	Risico's (i.r.t. weerstandsvermogen)
Stichting Greenport regio Boskoop	Stichting	N.v.t.	1 collegelid 1 stem per lid	01-01-2024: € 24.079 31-12-2024: € 24.976 (Bron: JR 2024)	01-01-2024: € 206.389 31-12-2024: € 265.230 (Bron: JR 2024)	€ 897,00	Er zijn geen risico's. De stichting is als het ware een overlegorgaan.

Paragraaf 7 Grondbeleid

7.1 Inleiding

In deze paragraaf geven we een financieel totaalbeeld van de portefeuille van de Grondbedrijfsfunctie (GBf). Dit doen we op basis van de per 31 december 2024 geactualiseerde grondexploitaties en recente beoordelingen van de lopende facilitaire projecten. De effecten van deze actualisaties hebben een directe invloed op de Algemene middelen, de voorzieningen en de weerstandscapaciteit. In deze paragraaf grondbeleid wordt een verdere toelichting gegeven op de mutaties.

7.2 Visie en uitvoering grondbeleid in relatie tot doelstellingen uit programma's

Het grondbeleid van de gemeente is geen doel op zich, maar een middel om ruimtelijke doelstellingen te bereiken. In de Structuurvisie Waddinxveen 2030, beleidsnota's en bestemmingsplannen is vastgelegd hoe we ruimtelijk ontwikkelen. Vanuit risicobeheersing doen we dit zoveel mogelijk vanuit facilitair grondbeleid, we geven de ruimte om andere partijen te laten ontwikkelen binnen de gestelde kaders. Echter de gemeente heeft de mogelijkheid om actief grondbeleid te voeren als dat vanuit een strategisch belang gewenst is. Daarnaast voert de gemeente grondbeleid uit via een deelname in Verbonden partijen.

Facilitaire projecten.

Zoals hiervoor is aangegeven streven wij in principe de vastgestelde doelstellingen na, door middel van facilitair grondbeleid. We geven bij facilitaire projecten de ruimte aan andere partijen om te ontwikkelen binnen de gestelde kaders. De aankoop en uitgifte van gronden wordt bij facilitair grondbeleid uitgevoerd voor rekening en risico door andere partijen. De invloed van de gemeente Waddinxveen loopt dan niet via het grondeigendom, maar via bestemmingsplannen, overeenkomsten en/of een exploitatieplan.

In de volgende tabel, tabel 1, zijn facilitaire projecten aangegeven die bij opmaak van deze paragraaf en jaarrekening 2024 in ontwikkeling zijn in de gemeente Waddinxveen. Deze facilitaire projecten lopen veelal door in 2025 en verder.

Tabel 1 Facilitaire projecten in ontwikkeling

R.6810.4.810 Locatie Postkantoor (Kerkweg Oost 161)	R.2805.4.810 Zuidelijke Rondweg achter Akkeroord	R.3809.4.810 Noordkade - facilitair	R.3816.4.810 Henegouwerweg 119 a/b,120	R.4807.4.810 Moskee Heutlaan 94a
R.6812.4.811 Glaspapel+ 2e fase	R.2811.4.810 Tweede Bloksweg 54b WAGRO	R.3810.4.810 Abr. Kroesweg 2	R.3818.4.810 Zuidelijke Dwarsweg 13c	R.4808.4.810 Tiny houses hoek van rijnlaan
R.6820.4.810 Noordeinde 65	R.3804.4.810 Zesde Tochtweg 2a	R.3811.4.810 Tweede Bloksweg 44	R.4801.4.810 Dorpstraat 72	R.4809.4.810 Bouwplan Akkeroord
R.6824.4.810 GEM C.V. Triangel res.	R.3805.4.810 Businesspark Vredenburg fase 2	R.3813.4.810 Plasweg 134-136	R.4803.4.810 Noordkade	R.4810.4.810 6e tochtweg 4b
R.9803.4.810 Noordeinde 74,122a en 134	R.3807.4.810 Plasweg Hoevezone	R.3814.4.810 Plasweg 20 en 20a/ Park Polderstaete	R.4804.4.810 Heggewinde 22a	R.4811.4.810 Energieopslag achter 2e Bloksweg
R.2801.4.810 Bredeweg achter 15,16,17	R.3808.4.810 Hoek Bredeweg - Piet Stuurmansweg	R.3815.4.810 Onderweg 34	R.4806.4.810 Wilhelminakade 78	R.4812.4.810 Kromme esse 4b

Facilitair project R.3809 Noordkade & R.3805 Businesspark Vredenburg fase 2

Het project de Noordkade betreft een combinatie van een actief en een facilitair project binnen de gemeente Waddinxveen. Het huidige verouderde bedrijventerrein beoogd de gemeente te (laten) transformeren naar woningbouw. Hiervoor is het noodzakelijk dat de huidige bedrijvigheid wordt verplaatst zodat de gronden vrijkomen voor deze herontwikkeling. Om dit te faciliteren heeft de gemeente een overeenkomst gesloten met de ontwikkelaar van businesspark Vredenburg fase 2. Deze overeenkomst houdt in dat de gemeente gronden koopt van deze ontwikkelaar welke door de grondeigenaren van de Noordkade kunnen worden verworven van de gemeente om zo de bedrijfsactiviteiten te verplaatsen van de Noordkade naar businesspark Vredenburg.

Actieve gemeentelijke projecten.

Naast de bovengenoemde facilitaire projecten zijn ook projecten in ontwikkeling genomen die onder 100% regierol van de gemeente Waddinxveen worden ontwikkeld. Hierbij hebben wij een actieve rol waarbij we voor eigen rekening en risico ruimtelijke plannen ontwikkelen. Actief grondbeleid wordt alleen gevoerd indien dit van strategisch belang is voor de gemeente, in een dergelijk geval verwerven en ontwikkelen wij zelf de benodigde gronden.

Per 1 januari 2025 bestaan de volgende gemeentelijke actieve grondexploitaties: het Centrum, het Sleutelkwartier, Coenecoop III, 't Suyt fase II, De Dreef, Peter Zuidlaan, Park Triangel en Noordkade

Verbonden partijen.

Naast facilitaire projecten en gemeentelijke grondexploitaties maken we binnen het GBf deel uit van een tweetal verbonden partijen. Verbonden partijen zijn organisaties waarin de gemeente een bestuurlijk en/of een financieel belang heeft.

De twee verbonden partijen zijn:

1. GEM CV Park Triangel en
2. Grondbank RZG Zuidplas

Nota kostenverhaal.

De Nota kostenverhaal is in samenhang met de invoering van de nieuwe Omgevingswet herzien. De oplevering en vaststelling van de herziende nota kostenverhaal heeft in de eerste helft van 2025 plaatsgevonden.

7.3 Prognose resultaten Grondbedrijfsfunctie

Portefeuillerisico

Voor de beheersing van de portefeuille van de Grondbedrijfsfunctie (GBf) is het noodzakelijk een inschatting te maken van risico's die zich enerzijds in de verschillende portefeuilleonderdelen kunnen voordoen en anderzijds in de portefeuille als totaal. De risico's worden op het niveau van de gehele portefeuille alsmede op het niveau per onderdeel in beeld gebracht.

De belangrijkste risico's vloeien voort uit de woningbouwprogrammering versus de woningbehoefte-raming op langere termijn. De gemeente heeft een forse woningbouwprogrammering ten opzichte van de woningbehoefteraming die door de provincie Zuid-Holland is opgesteld. In de Regionale Agenda Wonen en de bijbehorende woningbouwprogrammering worden hier regionaal afspraken over gemaakt. De huidige projecten zijn allemaal afgestemd met de regio.

Prognoses per portefeuilleonderdeel

Bij het opstellen van de begroting en de jaarstukken worden de grondexploitatiebegrotingen geactualiseerd en de projecten facilitair grondbeleid tegen het licht gehouden, ook worden de resultaten en risico's bij de verbonden partijen beoordeeld. Hier wordt beoordeeld of de resultaten in financieel opzicht en qua voortgang moeten worden bijgesteld.

In deze paragraaf wordt de stand van zaken en de mutaties, voorzieningen en risico's per onderdeel beschreven.

Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit geeft aan in welke mate we in staat zijn om nadelige gevolgen van niet-afgedekte risico's op te vangen. Ook is van belang te weten welke grootte de Algemene Bedrijfsreserve Grondbedrijfsfunctie (ABG) moet hebben om de risico's in de portefeuille te dekken. Hierbij wordt onderscheid gemaakt in beschikbare weerstandscapaciteit en benodigde weerstandscapaciteit.

De benodigde weerstandscapaciteit is het totaal van de financiële vertaling van alle project-specifieke en generieke (conjuncturele) risico's die in beeld zijn gebracht.

De beschikbare weerstandscapaciteit, de Algemene Bedrijfsreserve Grondbedrijfsfunctie, geeft aan in hoeverre de benodigde weerstandscapaciteit (risico's) hieruit gedekt kan worden.

In de volgende tabel is de weerstandscapaciteit van specifiek de GBf weergegeven. De stand van de ABG minus de risico's geeft het weerstandsvermogen weer.

Tabel 2 Stand weerstandscapaciteit

	Begroting 2025-2028	Jaarrekening 2024	Begroting 2026-2029
Algemene Bedrijfsreserve Grondbedrijfsfunctie	608		608
4.741	3.309	3.607	2.911
Weerstandscapaciteit	-2.303	1.743	-507

Bedragen x € 1.000

Weerstandsvermogen

Ná vaststelling van de begroting 2026 - 2029 door de gemeenteraad bedraagt de geprognosticeerde beschikbare weerstandscapaciteit (het saldo van de Algemene Bedrijfsreserve Grondbedrijfsfunctie (ABG) ná aftrek van eventuele generieke en project specifieke risico's) per 1 januari 2029 circa € 0,5 miljoen negatief. De ontwikkeling van het totale weerstandsvermogen, waar het ABG-onderdeel van uit maakt, blijft de komende jaren voldoende om de ingeschatte risico's te kunnen afdekken. Zie hiervoor paragraaf 2 van deze begroting.

Actief Grondbeleid

Parameters

Jaarlijks worden de grondexploitaties bij jaarrekening en begroting geactualiseerd. Dit betekent dat de grondexploitaties marktconform worden gemaakt zodat we in staat zijn de te verwachten investeringen te kunnen plegen.

Ook wordt opnieuw gekeken naar de te verwachten opbrengsten als tegenhanger van de te verwachten investeringen. Om de investeringen en opbrengsten in de toekomstige jaren vanaf 1-1-2025 op peil te houden worden deze bedragen geïndexeerd (Tabel 3 Parameters per 1-1-2025 Investerings). De toe te passen indexatie betreft een percentage welke "parameters" worden genoemd. De toe te passen parameters zijn indexcijfers voor kosten- en opbrengststijging, rentekosten en -opbrengsten en de verplicht te hanteren discontovoet (voorschrift Commissie Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV)).

Ten aanzien van de te verwachten investeringen is met name gekeken naar de nog te investeren budgetten van eventueel te verwerven gronden, plan- en overige kosten vanaf 1-1-2025. Ook is beoordeeld of de beschikbare budgetten voor de te verwachten civieltechnische kosten voldoende aanwezig zijn om de te verwachten werken te kunnen uitvoeren.

Met betrekking tot de opbrengsten zijn in de rekentechnische uitgangspunten 2025 de te hanteren grondprijzen opgenomen die zijn verwerkt in de actualisatie van de gemeentelijke grondexploitaties per 1-1-2025. Dit percentage wordt de komende jaren in de actualisatie structureel op 2% voorzien (Zie tabel 4 Parameters per 1-1-2025 Grondopbrengsten).

Bij actualisatie van de gemeentelijke grondexploitaties wordt rekening gehouden met de volgende parameters:

Tabel 3 Parameters per 1-1-2025 Investerings

	Totaal beeld parameters	2025	2026	2027 en verder
1	Verwerving, civiele kosten en plankosten	2,50%	2,50%	2,00%
2	Rente over de te verwachten kosten en opbrengsten (o.b.v. BBV richtlijnen)	1,50%	1,50%	1,50%
3	Opbrengsten woningbouw en bedrijventerreinen	4,00%	3,00%	2,00%
4	Discontovoet ten behoeve van netto contant maken van de eindwaarde per 1-1-2025 conform BBV- regelgeving	2,00%	2,00%	2,00%

Tabel 4 Parameters per 1-1-2025 Grondopbrengsten

	Opbrengstensoort	2025	2026	2027 en verder
1.1	Woningbouw vrije sector	4%	3%	2%
1.2	Woningbouw sociaal	0%	0%	0%
2	Bedrijven	2%	2%	2%

De te hanteren parameters zijn begin 2025 vastgelegd in het document “Rekentechische uitgangspunten ten behoeve van actualisatie Grondexploitaties gemeente Waddinxveen per 1-1-2025” en verwerkt in alle gemeentelijk te actualiseren grondexploitatiebegrotingen per 1-1-2025.

Voor een nadere analyse, onderbouwing en detaillering van bovengenoemde parameters en te hanteren grondprijzen per 1-1-2025 verwijzen wij naar de “NT01.v01 20250331 1815 Advies parameters Waddinxveen 2025”.

Mutaties

Algemeen

Het doorberekende rentepercentage voor actief grondbeleid is 1,50% zoals ook in tabel 3 hiervoor is opgenomen. Dit percentage is gerelateerd aan het percentage van de vreemd vermogen portefeuille.

De gehanteerde jaarlijkse kostenindexatie is aangepast naar 2,5% voor 2025 en 2026. Vanaf 2027 en verder wordt stabiele kostenindexatie gehanteerd van 2% per jaar. Vanwege de instabiele marktomstandigheden worden deze indexen scherper in de gaten gehouden.

In Q2 van 2024 is de woningbouwimpuls (WBI) subsidie ter hoogte € 1,75 mln. van toegekend aan het overkoepelend project “Centrumgebied Waddinxveen”. Het overkoepelende project bestaat uit nog te realiseren ontwikkelingen binnen de GREXEN Centrum, Sleutelkwartier en Op Dreef. De subsidie is verdeeld over deze drie GREXEN op basis van woningaantal. Hiermee gaan de verliesvoorzieningen voor de projecten Centrum en Sleutelkwartier naar beneden en is tevens het resultaat van de grondexploitatie Op Dreef verbeterd. Bij de subsidie hoort ook een prestatie die geleverd moet worden. Dit betekent dat de woningen die zijn ingediend ook gerealiseerd moeten worden binnen 10 jaar (vanaf 1-1-2024). Mocht dit niet het geval zijn dan zal de subsidie naar rato moeten worden terugbetaald.

Centrum

In het centrum worden er de komende jaren nog twee deellocaties uitgegeven: het appartementencomplex fase 1b en fase 2.

De contractvorming rondom fase 1b – Waddix is rond en de gronden worden naar verwachting in 2025 uitgegeven.

Voor fase 2. De komende periode wordt er verder gesproken met de ontwikkelaar. Voor nu is het beoogde uitgifte jaar 2027.

Het totaal financieel resultaat van de grondexploitatiebegroting Centrum betreft circa € 5.183.000 (eindwaarde per 31-12-2027) negatief/ nadelig. Bij de administratieve afsluiting (2027) van de grondexploitatie dient de bijdrage aan de Reserve bovenwijkse voorzieningen, groot circa € 742.000, alsnog via een resultaatbestemming plaats te vinden. Gezien het feit dat er sprake is van een negatief resultaat, komt deze bijdrage aan de Reserve bovenwijkse voorzieningen ten laste van de algemene reserve.

Coenecoop III

De ontwikkeling nadert de afronding. Momenteel zijn er nog 2 kavels niet overgedragen. Deze zullen in 2025 naar verwachting worden geleverd. Vervolgens zullen de laatste inrichtingskosten worden gemaakt en kan de Ontwikkeling worden afgerond. Het totaal financiële resultaat van de grondexploitatie Coenecoop III bedraagt € 513.000 (eindwaarde per 31-12-2025) positief. Bij beëindiging en financieel administratief afsluiten van de grondexploitatie vindt de bijdrage aan de Reserve bovenwijkse voorzieningen, groot circa € 283.000 ten laste van dit financieel resultaat, alsnog via een resultaatbestemming plaats.

't Suyt Fase II

Daarnaast wordt op dit moment het projectmatige deel van het programma getendeerd. De uitgifte van het projectmatige programma wordt verwacht in 2025 en 2026. De opbrengsten zijn geactualiseerd naar prijspeil 1-1-2025. De looptijd van de exploitatie loopt tot eind 2028.

Het financieel resultaat van de grondexploitatie van project 't Suyt fase 2 bedraagt circa € 5.379.000,- positief (eindwaarde per 31 december 2028). Bij beëindiging en financieel administratief afsluiten van de grondexploitatie vindt de bijdrage aan de Reserve bovenwijkse voorzieningen, groot circa € 896.000 ten laste van dit financieel resultaat, alsnog via een resultaatbestemming plaats.

De Dreef

In juni 2021 is de grondexploitatie voor De Dreef vastgesteld. In augustus 2023 is besloten om de gronden later uit te geven en de huidige gebouwen van het Coenecoop College en de sporthal door te exploiteren. Dit heeft als gevolg dat de einddatum van de grex is bijgesteld naar 31-12-2030. Het financieel effect van deze uitloop is beperkt. In 2025 wordt het project weer verder opgepakt en zal er verdere uitwerking plaatsvinden.

Het financieel resultaat van de grondexploitatie van project De Dreef bedraagt circa € 1.137.000,- positief

(eindwaarde per 31 december 2030). Bij beëindiging en financieel administratief afsluiten van de grondexploitatie vindt de bijdrage aan de Reserve bovenwijkse voorzieningen, groot circa € 452.000 ten laste van dit financieel resultaat alsnog via een resultaatbestemming plaats.

Gemeentelijk deel Park Triangel

Bij een voorspoedige voortgang zou de afronding van de gehele bouwlocatie kunnen plaatsvinden in het jaar 2028. Het resultaat van Park Triangel is op eindwaarde nu bepaald op een bedrag van € 15.445.000. Hierbij is uitgegaan van een financiële en administratieve afronding ultimo 2028.

Sleutelkwartier

Binnen de exploitatie wordt voorzien in de bouw van circa 186 woningen. De grondexploitatie omvat vijf deelprojecten, met per locatie een overzicht van de actuele stand.

- Locatie 3 Oude gemeentehuis: Het bestemmingsplan is onherroepelijk en de gronden zijn overgedragen. In 2024 is gestart met de bouw van de woningen dit zal naar verwachting medio 2025 worden afgerond.
- Locatie 4 Kerkweg oost 222: In 2022 is gestart met de bouw van de woningen. De bouw van de woningen is afgerond.
- Locatie 6 Beukenhof: In 2023 is gestart met tender van de locatie en deze is in de eerste helft van 2024 afgerond. Naar verwachting worden de gronden medio 2025 uitgegeven en kan er gestart worden met de bouw van de woningen.
- Locatie 7/8/9 Passage: Het bestemmingsplan is vastgesteld. De gronden worden naar verwachting in 2026 en 2027 uitgegeven.

Zoals aangegeven is de WBI-subsidie opgenomen in de GREX. Het aandeel voor Sleutelkwartier betreft ca. € 671.000.

Het financieel resultaat van de grondexploitatie van project Sleutelkwartier bedraagt circa € 7.431.000 negatief (op eindwaarde per 31 december 2028). Bij administratieve afsluiting (2028) van de grondexploitatie dient de bijdrage aan de Reserve bovenwijkse voorzieningen, groot circa € 107.000, alsnog via een resultaatbestemming plaats te vinden. Gezien het feit dat er sprake is van een negatief resultaat, komt deze bijdrage aan de Reserve bovenwijkse voorzieningen ten laste van de ABG

Peter Zuidlaan

In 2022 is de grondexploitatie voor Peter Zuidlaan vastgesteld. In 2024 zijn de gronden voor beide kavels verkocht.

Het financieel resultaat van de grondexploitatie van project Peter Zuidlaan bedraagt circa € 229.000 positief (eindwaarde per 31 december 2026). Bij beëindiging en financieel administratief afsluiten van de grondexploitatie vindt de bijdrage aan de Reserve bovenwijkse voorzieningen, groot circa € 29.000 ten laste van dit financieel resultaat, alsnog via een resultaatbestemming plaats.

Noordkade - actief

In april 2024 is bekend geworden dat de WBI subsidieaanvraag is gehonoreerd door het ministerie. Dit betreft alleen de eerste fase van de herontwikkeling van Noordkade. Dit betekent dat een subsidiebedrag van ca. 5 mln. is verkregen om de ontwikkeling van Noordkade fase 1 mogelijk te maken.

Deze grondexploitatie beslaat het actieve deel van Noordkade fase 1. Hierin zijn ruim 200 woningen voorzien.

Het financieel resultaat van de grondexploitatie van project Noordkade actief bedraagt circa € 190.000 negatief (eindwaarde per 31 december 2034).

Overzicht boekwaarde, exclusief winstneming actieve grondexploitaties

Tabel 4 Boekwaarde per 31-12-2024

Project	Boekwaarde excl. Winstneming t/m 31-12-2024	V/N	Winstneming totaal t/m 2024*)	Boekwaarde ná winstneming t/m 31-12-2024	V/N
Centrum	10.086	N	0	10.086	N
Sleutelkwartier	5.398	N	0	5.398	N
Coenecoop III	207	V	453	247	N
Triangel gemeente	13.391	V	13.579	188	N
't Suyt fase II	7.146	N	11	7.157	N
De Dreef	59	N	6	65	N
Peter Zuidlaan	1.367	V	98	1.269	V
Noordkade actief	1.076	V	0	1.076	V
Totaal	6.648	N	14.147	20.795	N

*) afgerond

Bedragen x € 1.000

Hierna treft u de tabel 5 aan waarbij de grex per 1-1-2025 (jaarrekening 2024) wordt vergeleken met de gegevens van de grex bij opmaak begroting 2025-2028.

Tabel 5 Contante waarde en Eindwaarde (Bedragen x € 1.000)

Project	Begroting 2026-2029				
	Saldo contante waarde per 01-01-2025	V/N	Resultaat op eindwaarde	V/N	Einddatum
Centrum	4.883	N	5.182	N	2027
Sleutelkwartier	6.863	N	7.428	N	2028
Coenecoop III	503	V	513	V	2024
Triangel gemeente	14.268	V	15.445	V	2028
't Suyt fase II	4.971	V	5.381	V	2027
De Dreef	1.010	V	1.137	V	2030
Peter Zuidlaan	220	V	229	V	2026
Noordkade – actief	156	N	190	N	2034
Totaal	9.070	V	9.905	V	

Bedragen x € 1.000

Let op dat bij de eindwaarde van de grondexploitaties de tussentijdse winstnemingen niet gecorrigeerd zijn. Vanzelfsprekend maken de tussentijdse winstnemingen de winst aan het einde van de grondexploitatie kleiner.

Voorzieningen en risico's

Vanuit het BBV bestaat de verplichting om voorzieningen te treffen voor grondexploitaties met een geprognostiseerd verlies. Bij de projecten van de gemeente Waddinxveen geldt dit voor de grondexploitatie Centrum (circa € 5,2 mln.), voor Sleutelkwartier (circa € 7,4 mln.) en voor Noordkade actief (circa € 0,2 mln.). De verliesvoorziening betreft € 12,8 mln. op eindwaarde bij de actualisatie begroting 2026-2029. Bij de projecten actief grondbeleid maken we onderscheid in generieke (conjuncturele) risico's en project specifieke risico's. Het totale risicoprofiel van alle grondexploitaties tezamen betreft ca. € 3,8 mln.

Cijfermatige samenvatting voorzieningen en risico's

In dit hoofdstuk laten wij de totalen zien voor de voorzieningen en de risico's. Eventuele mutaties zijn eerder in de paragraaf toegelicht.

Voorzieningen

Tabel 6 Voorzieningenoverzicht (Bedragen x € 1.000)

Portefeuilleonderdeel	Begroting 2026 - 2029*)
Actief Grondbeleid voorzieningen	17.475
Actief Grondbeleid risico's	3.816

*) afgerond

Paragraaf 8 Duurzaamheid (klimaatactie en biodiversiteit)

8.1 Concrete maatregelen, met aandacht voor haalbaarheid en betaalbaarheid

We lezen het dagelijks in de krant: de groeiende wereldbevolking en het snel toenemende verbruik van grondstoffen stellen ons voor enorme uitdagingen. Deze uitdagingen ontstaan doordat economische groei, verdeling van welvaart en de toenemende druk op onze ecosystemen niet in balans zijn. We leven op 'te grote voet'. De ontwikkeling van de mensheid is de afgelopen eeuw ten koste gegaan van natuur en milieu. Ook Waddinxveen wil bijdragen aan de omslag naar een samenleving die beter in balans is.

We doen dit door over te gaan op andere vormen van energie en warmte (de energietransitie, waaronder de warmtetransitie). En aan een overgang naar hergebruik van grondstoffen (circulaire economie). We doen dit ook door rekening te houden met de verandering van ons klimaat (klimaatadaptatie) en onze natuur te herstellen (biodiversiteitsherstel). Dit noemen we de 4 transities.

Op 26 januari 2022 heeft de raad het document "Koers naar Duurzaam Waddinxveen – (her)verbinden met de natuur" vastgesteld. In dit document bespreken we de opgave waar we in Waddinxveen voor staan. We beginnen hoog-over en vertalen het naar onze eigen gemeente. Het koersdocument is de basis voor het Collegeprogramma 2022 – 2026 en hoe het uitwerkt in de Programmabegroting.

De missie voor de duurzaamheidskoers is: Waddinxveen wordt uiterlijk in 2050 een circulaire en groene gemeente met schone energie waarbij we gelijktijdig blijven doorwerken aan het behoud en versterken van een goede sociale basis. In 2030 zijn we op de helft van deze opgave en overgang.

8.2 Hoe gaan we met de duurzaamheidstransitie om?

De 4 transities zijn 1

Een transitie is een blijvende verandering van de maatschappij. De vier transities op het gebied van warmte en energie, klimaatadaptatie, biodiversiteit en grondstoffengebruik zijn ingrijpend voor iedereen. De vier transities zijn één grote overgang. De veranderingen zijn niet alleen technisch. Ze gaan vooral over veranderingen in de samenleving. Zo draait het bij energie niet alleen om de vervanging van aardgas voor schone energie. De opwekking van energie door nieuwe bronnen, zoals zon en wind, neemt meer ruimte in beslag dan nu. De nieuwe bronnen zitten op daken van huizen, bedrijven, in weilanden of groenstroken. Zo krijgen inwoners direct te maken met de energievoorziening. Maatschappelijke overgangen zijn nauwelijks stuurbaar, maar wel beïnvloedbaar. We kijken of we de gewenste richting op gaan en of we die waar nodig kunnen versterken. Dat kan met subsidies, verordeningen, vergunningen, bestemmingsplannen, inkoop- en aanbestedingsbeleid of aanvullend beleid.

Als we voor één van de transities aan de slag gaan, kijken we ook naar de mogelijkheden voor de andere transities. We nemen hier de mogelijkheden voor inwoners en bedrijven mee. Zo kunnen we bij een reconstructie van een straat of een buurtaanpak voor schone energie, ook meteen in gesprek met de inwoners over de tegels in hun eigen tuin.

Iedereen moet kunnen meedoen

De gevolgen zijn niet voor iedereen gelijk. Sommige inwoners of buurten zijn meer kwetsbaar of hebben minder voordeel bij kansen. We willen deze overgang op een rechtvaardige wijze, haalbaar en betaalbaar, laten plaatsvinden. Zo kan iedereen meedoen.

Natuurlijke momenten benutten

We gebruiken bij al ons handelen de duurzaamheidsopgaven als basis. En we zorgen voor bewuste besluitvorming door in college- en raadsvoorstellen de effecten van het voorstel op de duurzaamheidskoers te benoemen. De duurzaamheidsopgaven verwerken we in onze werkprocessen van gebiedsontwikkeling en gebiedsreconstructie.

Voor inwoners, bedrijven en de gemeente zijn er natuurlijke momenten waarvan we gebruik kunnen maken om een verandering te realiseren. Dat zijn momenten waarop we iets nieuws aanschaffen, verhuizen, onze woning onderhouden, enzovoort. Deze momenten kunnen en moeten we benutten.

Groeiende beweging als sleutel

De vier transities raken iedereen. We moeten allemaal ons gedrag aanpassen. We hebben iedereen nodig. Een maatschappelijke verandering begint altijd bij diegenen die het willen en die ervoor openstaan. En start vaak al lang voordat we het een transitie noemen. In het klimaatakkoord (2019) heeft de gemeente de regierol gekregen bij de energietransitie om het proces op gang te brengen en te houden. Maar er wordt ook bewust ingezet op participatie. We geven inwoners een stem en wegen hun mening mee. We moeten inwoners informeren, maar ook inspireren, stimuleren en bovenal: helpen bij en zichtbaar maken van wat inwoners en bedrijven nu al kunnen doen. We willen een beweging in gang zetten waarbij meer inwoners en ondernemers gaan meedoen en zij ook elkaar gaan helpen. Om alle inwoners betrokken te krijgen bij de transities werken we de in de duurzaamheidskoers aangehaalde aanpak 'bouwen aan de beweging' verder uit. Transities gaan niet vanzelf en kennen veel onzekerheden. We ontwikkelen stapsgewijs een instrument om de voortgang te volgen (monitoring). We blijven in gesprek met de gemeenteraad of wij en de samenleving verder komen in de transities. Periodiek beoordelen we of de gekozen rol nog het beste past.

8.3 Prioriteiten tot 2030; focus deze raadsperiode

Alle wettelijke en (inter)nationale doelen hebben 2050 als eindpunt. Het jaar 2030 ligt dichterbij en wordt voor veel (inter)nationale acties als genoemd als jaar waarin een tussendoel bepaald is. De belangrijkste prioriteiten tot 2030 zijn als volgt. Het zijn ook de onderwerpen waarop we ons focussen tot 2026. In de programma's is opgenomen wat we hiervoor gaan doen.

Circulaire economie

- Kennisontwikkeling en kennis delen
- Circulaire gebiedsontwikkeling en circulair bouwen
- Circulaire verdienmodellen op en tussen bedrijventerreinen in Waddinxveen en in de regio
- Circulair leven

Energietransitie

- Verduurzamen van de glastuinbouw
- Opwekken van schone energie
- Stimuleren van schone mobiliteit
- Energiebesparing realiseren
- Aardgas vrij maken van woningen

Klimaatadaptatie

- Bepalen en oplossen van de meest kwetsbare situaties in de openbare ruimte en bij individuele inwoners en ondernemers/bedrijventerreinen
- Onttegen en vergroenen van woningen en daken
- Beleid maken voor Klimaatadaptief bouwen en deze toepassen

Biodiversiteit

- Onttegen en vergroenen van woningen en daken
- Verbinden van stukjes natuur (inclusief tuinen) tot grotere natuureenheden
- (Beleid voor en toepassen van) Natuur inclusief bouwen
- Bomen planten; bomen leggen CO2 vast, houden water vast, helpen hittestress te voorkomen en zuiveren de lucht

Overall

- Door participatie en communicatie de transities op gang krijgen
- Ervoor zorgen dat er meer koplopers en ambassadeurs voor duurzaamheid komen.

8.4 Wat doen we voor de 4 transities

We doen overkoepelend een aantal werkzaamheden voor de vier transities.

We borgen en verbeteren continu een aantal interventies die al zijn ingezet

We gebruiken bij al ons handelen de duurzaamheidsopgaven als basis. En we zorgen voor bewuste besluitvorming door in college- en raadsvoorstellen de effecten van het voorstel op de duurzaamheidskoers te benoemen. De duurzaamheidsopgaven verwerken we in onze werkprocessen van gebiedsontwikkeling en gebiedsreconstructie.

We bouwen verder aan de beweging

De 4 transities zijn niet alleen technische transities, maar bovenal sociale transities. Om alle inwoners te betrekken bij de transities werken we de in de duurzaamheidskoers aangehaalde aanpak 'bouwen aan de beweging' verder uit. We verwerken dat in de diverse initiatieven genoemd in Programma 3 en 4. Zo moet het aantal actief betrokken inwoners bij de 4 transities blijven groeien.

We monitoren integraal de voortgang en organiseren

Transities gaan niet vanzelf en kennen veel onzekerheden. We ontwikkelen stapsgewijs een instrument om de voortgang te volgen (monitoring). We blijven in gesprek met de gemeenteraad of wij en de samenleving verder komen in de transities. Periodiek beoordelen we of de gekozen rol nog het beste past.

In de verschillende programma's voeren we werkzaamheden uit

We helpen inwoners die de transities niet kunnen betalen (programma 1)

We verduurzamen ons vastgoed (programma 2)

We gaan verder met de energietransitie (programma 3)

We gaan verder met klimaatadaptatie en biodiversiteit (programma 3 en 4)

We zetten de circulaire economie in beweging bij inwoners en ondernemers (programma 3)

Financiële begroting

Staat van baten en lasten

	Lasten						Baten						Saldo					
	Rekening 2024	Begroting 2025 (na wijziging)	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Rekening 2024	Begroting 2025 (na wijziging)	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Rekening 2024	Begroting 2025 (na wijziging)	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
<i>Programma's</i>																		
1 Juiste zorg voor iedereen	-36.921	-40.356	-42.372	-42.744	-42.076	-42.615	9.271	8.920	8.336	8.296	8.444	8.444	-27.650	-31.436	-34.036	-34.449	-33.632	-34.171
2 Ruimte voor iedereen	-14.598	-16.277	-18.952	-21.446	-23.424	-22.526	3.968	3.710	3.279	2.907	2.881	2.881	-10.630	-12.567	-15.672	-18.539	-20.543	-19.645
3 Groeiende gemeente	-32.636	-29.405	-39.868	-43.495	-28.901	-14.060	24.709	23.206	33.923	38.377	24.653	8.112	-7.927	-6.199	-5.945	-5.117	-4.249	-5.948
4 Aantrekkelijke gemeente	-16.341	-18.043	-17.938	-18.228	-18.506	-18.867	11.314	10.834	11.017	11.094	11.184	11.243	-5.027	-7.209	-6.921	-7.134	-7.321	-7.624
5 Slagvaardige gemeente	-10.995	-13.066	-9.120	-9.123	-9.083	-9.188	5.767	4.110	1.124	1.195	1.147	1.147	-5.227	-8.956	-7.996	-7.928	-7.937	-8.041
Totaal van de programma's	-111.490	-117.148	-128.249	-135.036	-121.990	-107.257	55.030	50.780	57.678	61.869	48.308	31.826	-56.461	-66.367	-70.571	-73.167	-73.681	-75.430
<i>Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien</i>																		
6.1 Lokale heffingen	-542	-553	-612	-603	-603	-602	10.182	10.984	10.952	11.315	11.591	11.752	9.640	10.431	10.339	10.713	10.989	11.149
6.2 Algemene uitkering	0	-53	0	0	0	0	65.227	68.349	69.891	71.493	71.043	72.427	65.227	68.296	69.891	71.493	71.043	72.427
6.3 Treasury, aandelen en dividend	-1.709	-1.419	702	1.052	655	826	1.698	1.514	46	46	46	46	-10	95	748	1.098	701	872
6.4 Overige algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	-611	-332	-487	-789	-910	-1.058	30	1	0	0	0	0	-581	-331	-487	-789	-910	-1.058
6.5 Overhead	-14.151	-13.712	-13.859	-14.233	-14.233	-13.943	370	-47	0	0	0	0	-13.781	-13.759	-13.859	-14.233	-14.233	-13.943
6.6 Vennootschapsbelasting	-37	-25	-16	-16	-16	-16	0	0	0	0	0	0	-37	-25	-16	-16	-16	-16
	-17.049	-16.095	-14.273	-14.590	-15.107	-14.794	77.508	80.801	80.889	82.855	82.681	84.225	60.458	64.706	66.616	68.265	67.574	69.431
Totaal (vóór winstbestemming)	-128.540	-133.243	-142.522	-149.626	-137.097	-122.050	132.538	131.582	138.567	144.724	130.989	116.051	3.998	-1.662	-3.955	-4.902	-6.108	-5.999
<i>Mutaties in reserves:</i>																		
	stortingen						onttrekkingen						Saldo					
1 Juiste zorg voor iedereen	-52	-100	0	0	0	0	126	589	1.136	396	0	0	74	489	1.136	396	0	0
2 Ruimte voor iedereen	-2.543	-11.365	-652	-25	-25	-25	1.476	14.023	4.507	5.899	7.185	4.183	-1.067	2.658	3.855	5.874	7.160	4.158
3 Groeiende gemeente	-7.232	-3.340	-4.828	-1.829	-2.118	-48	8.497	3.710	3.813	1.004	334	148	1.265	370	-1.015	-825	-1.784	101
4 Aantrekkelijke gemeente	-230	0	0	0	0	0	273	346	223	167	7	10	43	346	223	167	7	10
5 Slagvaardige gemeente	0	0	0	0	0	0	63	1.516	0	0	0	0	63	1.516	0	0	0	0
6.4 Ov alg dekkingsmiddelen en onvoorzien	-26	-95	0	0	0	0	32	451	95	0	0	0	7	356	95	0	0	0
Totaal mutaties in reserves	-10.082	-14.900	-5.480	-1.854	-2.143	-73	10.467	20.634	9.774	7.467	7.527	4.341	384	5.734	4.294	5.612	5.383	4.269
Saldo na winstbestemming	-138.622	-148.143	-148.002	-151.480	-139.240	-122.123	143.004	152.216	148.341	152.191	138.516	120.392	4.382	4.073	339	710	-725	-1.731

Bedragen x € 1.000; negatief = nadelig

Toelichting op het overzicht van baten en lasten

1. Inleiding

Volgens ons collegeprogramma 2022 – 2026 is een structureel en reëel evenwichtig sluitende (meerjaren) begroting het voornaamste uitgangspunt voor het financieel beleid.

Voor het jaar 2026 wordt een sluitende begroting gepresenteerd. De meerjarenraming 2027-2029 kent voor 2027 een positief begrotingssaldo en voor 2028 en 2029 een negatief begrotingssaldo. De begroting 2028 en 2029 kan, zoals beschreven in de 2e Kaderbrief 2026-2029 sluitend gemaakt worden dooreen OZB verhoging en de inzet van (geraamde) overschotten uit de jaren 2025 tot en met 2027 via de algemene reserve. Daarmee ligt er een begroting waarbij de nieuwe raad en het nieuwe college voldoende tijd hebben om zijn eigen beleid te ontwikkelen en verdere keuzes te maken om Waddinxveen een blijvende, financieel stabiele toekomst te bieden.

Stelpost Jeugd

Om invulling te geven aan de taakstelling op het Sociaal Domein uit de Programmabegroting 2025-2028 is een plan uitgewerkt. De ambities uit dit plan zijn opgenomen in Programma 1, maar voor het complete overzicht wordt verwezen naar het Plan van Aanpak Sociaal Domein bij dat als bijlage bij deze programmabegroting is gevoegd onder document nummer 313528.

Onze gemeente blijft voor het jaar 2026 op basis van deze begroting ongewijzigd onder 'repressief toezicht' van de financieel toezichthouder, de Provincie Zuid-Holland. Bij deze vorm van toezicht is geen goedkeuring van raadsbesluiten met financiële gevolgen door de provincie nodig.

2. Begrotingsuitgangspunten 2026 - 2029

Begroting 2027 – 2029 tegen constante prijzen

De begroting 2026 – 2029 is evenals voorgaande jaren opgesteld op basis van constante prijzen voor de jaren 2027 - 2029. Dit betekent dat we alleen voor het begrotingsjaar 2026 de structurele gevolgen van loon- en prijsontwikkeling verwerken. Dit naar de inzichten tijdens de samenstelling van deze begroting. In tegenstelling tot eerdere jaren hebben we in deze begroting wel voor alle jaren rekening gehouden met groei, op basis van de laatst bekende woningbouwprognose.

Algemene uitkering

De ramingen van de baten algemene uitkering hebben we gebaseerd op de Meicirculaire 2025 en de woningbouwprognose van juni 2025. Dit inclusief onze verwachting van het aantal woningen en inwoners. Over de gevolgen van deze circulaire voor de begrotingsjaren 2025 – 2029 hebben we de raad in een memo bij de 2e kaderbrief 2026-2029 geïnformeerd.

Met de toezichthouder is afgesproken dat de laatst gerealiseerde ruimte onder het BCF (BTW Compensatie Fonds)-plafond als structurele baat mag worden meegenomen in de begroting en meerjarenraming. Deze gerealiseerde ruimte is bekendgemaakt in de Meicirculaire 2025 en is dus de definitieve afrekening van de ruimte onder het BCF-plafond van het jaar 2024. In de begroting is een bedrag van € 530.000 opgenomen. Dit bedrag is als structurele baat verwerkt in de raming van de algemene uitkering.

Inflatoire ontwikkelingen 2025

Volgens het collegeprogramma nemen we jaarlijks in de begroting realistisch onderbouwde ramingen op voor loon- en prijsontwikkeling en groei van de gemeente. In de ramingen voor 2026 is, conform de gegevens uit de meicirculaire 2025, rekening gehouden met een indexatie van 2,6%. Op onderdeel waar de werkelijke indexatie bij het opstellen van de begroting al bekend was, is de werkelijke indexatie aangehouden.

Subsidies

De subsidieplafonds per subsidieregeling zijn geïndexeerd met 5,9% voor 2026. De begrotingspostsubsidies zijn met 2,6% geïndexeerd.

Verbonden partijen

De ramingen voor de verbonden partijen, waaronder gemeenschappelijke regelingen, hebben we gebaseerd op de begrotingen 2026 – 2029 van deze partijen.

Hierbij is voor een aantal gemeenschappelijke regelingen in het samenwerkingsgebied Hollands-Midden een financiële kaderstelling voor de prijs- en loonontwikkeling 2025 als uitgangspunt vastgesteld. Met de "Financiële kaderstelling gemeenschappelijke regelingen (FKGR)" beschikken de gemeenten in de regio Hollands-Midden sinds 2010 over een gedragen instrument om met alle gemeenschappelijke regelingen waarin zij deelnemen, uniforme afspraken te maken over indexering en algemene taakstelling voor de op te stellen begrotingen. Dit betreft de volgende gemeenschappelijke regelingen:

- Veiligheidsregio Hollands-Midden (VRHM);
- Regio Midden-Holland;
- Omgevingsdienst Midden-Holland (ODMH);
- Regionale Dienst Openbare Gezondheidszorg (RDOG) en
- Belastingssamenwerking Gouwe-Rijnland (BSGR).

De begrotingen 2026 – 2029 van de verbonden partijen zijn in de raad van 11 juni 2025 voorzien van zienswijzen. Deze begrotingen zijn vervolgens door de besturen van de verbonden partijen vastgesteld.

Lokale heffingen

De opbrengsten Onroerendezaakbelastingen, toeristenbelasting, afvalstoffenheffing zijn in deze begroting geïndexeerd met 2,6%. Vaststelling van de definitieve tarieven vindt plaats in de raadsvergadering van december 2025.

Groei en formatie

In de begroting 2026-2029 is rekening gehouden met een groei van de formatie naar rato van de verwachte groei van het aantal inwoners.

Kostenverdeling ambtelijke inzet

In de voorliggende begroting is de verdeling van de uren van de ambtelijke organisatie over de verschillende (beleids)producten opnieuw opgesteld. Dit heeft effect op zowel de vaststelling van de tarieven per aandachtsgebied als de verdeling van de lasten over de programma's.

Bij de berekening is uitgegaan van 1500 productieve uren per medewerker bij een fulltime dienstverband. Tevens is rekening gehouden met de toerekening van de uren aan de diverse projecten, zoals de grondexploitaties en de investeringsprojecten.

Onvoorzien

In het kader van de ombuigingen in de begroting 2020 – 2023 is deze stelpost met ingang van 2020 gesteld op € 1 per jaar voor de gehele gemeente.

3. Toelichting saldi 2026 - 2029

In onderstaande tabel geven we inzicht in de aanpassingen ten opzichte van de saldi zoals opgenomen in de Programmabegroting 2026 – 2029 na wijziging:

Toelichting saldi 2026 - 2029	2026		2027		2028		2029	
Vertreksaldi Programmabegroting 2026 - 2029 tot en met 2e Bestuursrapportage 2025	-1.340	N	-582	N	-1.157	N	-1.079	N
<i>Kaderbrief</i>								
- Lange lijn – uitvoering structureel	-232	N	-893	N	-868	N	-868	N
- Lange lijn – volumegroei structureel	-1.193	N	-2.878	N	-4.352	N	-5.669	N
- Lange lijn – investeringen structureel	18	V	-281	N	-828	N	-3.139	N
- Lange lijn – uitvoering incidenteel	-111	N	-138	N	-50	N	-111	N
- Lange lijn – investeringen incidenteel	-120	N	-188	N	-188	N	-5	N
<i>Aanpassingen Kaderbrief</i>								
- Lange lijn – uitvoering structureel	0		627	V	627	V	627	V
- Actualisatie volumegroei	962	V	1.402	V	2.076	V	2.992	V
- Aanpassingen groei FTE's	0		0		695	V	1.104	V
- Pressure cooker	75	V	179	V	400	V	453	V
- Aanpassen rentelasten	300	V	300	V	300	V	300	V
<i>Kapitaallasten inclusief renteomslag + financieringstekort</i>								
- Kapitaallasten	61	V	451	V	276	V	501	V
<i>Grondbedrijf - Rente</i>								
- Actualisatie MPG inclusief renteaanpassing	53	V	138	V	35	V	163	V
<i>Kostenverdeelstaat</i>								
- Verdeling kostenverdeelstaat	169	V	169	V	169	V	169	V
<i>Kostendeekkende tarieven</i>								
- Afval	79	V	79	V	80	V	81	V
- Riool	-7	N	-2	N	5	V	84	V
- Begraafplaatsen	55	V	56	V	59	V	39	V
- Bouwleges	-39	N	-40	N	-40	N	-40	N
<i>Sociaal Domein</i>								
- Aanpassen budgetten	-160	N	-308	N	-146	N	-106	N
- Volumegroei budgetten	-924	N	-924	N	-924	N	-924	N
- Indexatie budgetten	-993	N	-993	N	-993	N	-993	N
<i>Overigen</i>								
- CAO gemeenten	-670	N	-670	N	-670	N	-670	N
- Meicirculaire 2025	1.757	V	2.491	V	2.163	V	2.673	V
- Aanpassingen reserve stortingen+onttrekkingen	-17	N	-66	N	-109	N	-273	N
- Actualisatie indexatie inclusief aframen stelpost	2.378	V	2.534	V	2.438	V	2.548	V
- Verbonden partijen actualisatie	-145	N	-138	N	-107	N	-5	N
- Correctie BUIG	385	V	385	V	385	V	385	V
- Stelpost realistisch ramen								
- Overig	-2	N	0		-1	N	32	V
Saldi Programmabegroting 2026 - 2029	339	V	710	V	-725	N	-1.731	N

Bedragen x € 1.000

Waarvan:

	2026		2027		2028		2029	
Saldi incidentele lasten en baten	99	V	-196	N	-610	N	-171	N

Bedragen x € 1.000

De incidentele baten en lasten zijn gespecificeerd in de toelichting op de staat van incidentele baten en lasten van deze begroting.

	2026		2027		2028		2029	
Saldi structurele lasten en baten	240	V	906	V	-115	N	-1.560	N

Bedragen x € 1.000

Saldi Programmabegroting 2026 – 2029 bestaand beleid

Vertrekpunt voor de samenstelling van deze begroting is de Programmabegroting 2025 – 2028. Deze is aangevuld met de besluitvorming met financiële gevolgen van de raad tot en met de raadsvergadering van 9 juli 2025.

De 1e Bestuursrapportage 2025 is op 9 juli vastgesteld door de raad en de 2e Bestuursrapportage 2025 op 12 november 2025. De gevolgen voor de jaren 2026 – 2029 hebben we in deze begroting verwerkt.

In deze begroting hebben we de kapitaallasten (afschrijving en rente) samenhangend met het meerjareninvesteringsprogramma (zie Bijlage 2 van deze begroting) en de rentelasten samenhangend met de financieringsbehoefte bijgesteld naar de laatste inzichten.

	2026		2027		2028		2029	
Saldi Programmabegroting 2026 - 2029 bestaand beleid	339	V	710	V	-725	N	-1.731	N

Bedragen x € 1.000

Saldi Programmabegroting 2026 – 2029 inclusief nieuw beleid

In de programmabegroting 2026-2029 is geen nieuw beleid opgenomen. De saldi inclusief nieuw beleid zijn daarom gelijk aan de saldi bestaand beleid.

	2026		2027		2028		2029	
Saldi Programmabegroting 2026 - 2029	339	V	710	V	-725	N	-1.731	N

Bedragen x € 1.000

EMU-saldo

		2025	2026	2027	2028	2029
1	Exploitatiesaldo voor toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserve	-1.662	-3.955	-4.902	-6.108	-5.999
2	Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	6.720	7.782	9.582	9.852	11.597
3	Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie minus de vrijval van de voorzieningen ten bate van de exploitatie	2.053	2.317	-2.942	-5.240	2.091
4	Investerings in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	-19.203	-39.890	-15.746	-18.269	-18.890
5	Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering zijn gebracht bij post 4	0	0	0	0	0
6	Baten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs), voor zover niet op exploitatie verantwoord	0	0	0	0	0
7	Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw- en woonrijpmaken en dergelijke	-10.874	-21.052	-16.994	-6.468	-2.857
8	Baten bouwgrondexploitatie: Baten voor zover transacties niet op exploitatie verantwoord	15.777	20.520	26.120	8.957	3.768
9	Lasten op balanspost Voorzieningen voor zover deze transacties met derden betreffen	-1.998	-2.576	-2.221	-1.905	-2.088
10	Lasten in verband met transacties met derden die niet via de exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves worden gebracht en die nog niet vallen onder één van de andere genoemde posten	0	0	0	0	0
11	Boekwinst bij verkoop van effecten	0	0	0	0	0
	Berekend EMU-saldo	-9.188	-36.854	-7.103	-19.181	-12.379

Bedragen x € 1.000

Staat van incidentele baten en lasten

	Lasten					Baten					Saldo				
	Begroting 2025 (na wijz.)	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2025 (na wijz.)	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2025 (na wijz.)	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
<i>Programma's</i>															
1 Juiste zorg voor iedereen	34	282	134	0	0	-12	0	0	0	0	22	282	134	0	0
2 Ruimte voor iedereen	1.453	2.449	2.819	4.719	1.802	-642	-384	0	0	0	811	2.064	2.819	4.719	1.802
3 Groeiende gemeente	21.752	30.966	34.976	20.486	5.400	-20.313	-31.224	-35.407	-21.935	-5.394	1.439	-258	-431	-1.448	6
4 Aantrekkelijke gemeente	220	163	163	0	0	-434	0	0	0	0	-214	163	163	0	0
5 Slagvaardige gemeente	4.553	8	3	0	105	-3.134	0	0	0	0	1.419	8	3	0	105
6 Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	209	112	-87	126	12	22	10	0	0	0	231	122	-87	126	12
Totaal van de programma's	28.221	33.979	38.007	25.331	7.319	-24.513	-31.598	-35.407	-21.935	-5.394	3.708	2.381	2.600	3.396	1.925
Mutaties in reserves:	stortingen					onttrekkingen					saldo				
1 Juiste zorg voor iedereen	100	0	0	0	0	-204	-1.136	-396	0	0	-104	-1.136	-396	0	0
2 Ruimte voor iedereen	11.365	652	0	0	0	-12.354	-2.834	-2.819	-4.719	-1.802	-989	-2.182	-2.819	-4.719	-1.802
3 Groeiende gemeente	3.340	4.828	1.829	2.118	48	-3.650	-3.731	-856	-186	0	-310	1.097	973	1.933	48
4 Aantrekkelijke gemeente	0	0	0	0	0	-230	-163	-163	0	0	-230	-163	-163	0	0
5 Slagvaardige gemeente	0	0	0	0	0	-1.516	0	0	0	0	-1.516	0	0	0	0
6 Algemene dekkingsmiddelen	95	0	0	0	0	-451	-95	0	0	0	-356	-95	0	0	0
Totaal mutaties in reserves	14.900	5.480	1.829	2.118	48	-18.405	-7.959	-4.233	-4.905	-1.802	-3.505	-2.479	-2.404	-2.786	-1.754
Saldo na winstbestemming	43.121	39.458	39.837	27.449	7.367	-42.919	-39.557	-39.640	-26.839	-7.196	202	99	-196	-610	-171

Bedragen x € 1.000; negatief = nadelig

Toelichting op het overzicht van incidentele baten en lasten

Programma 1 Juiste zorg voor iedereen

Projectleider Hervormingsagenda jeugd (€ 100.000)

Aangezien er in 2025 geen projectleider is aangesteld zijn de kosten doorgeschoven naar 2026 en worden ten laste gebracht van de reserve Budgetoverhevelingen.

Wadwijzer € 182.060)

In de Kaderbrief 2026 is er ten behoeve van voorbereiding en onderzoek van huisvesting Wadwijzer een bedrag beschikbaar gesteld van € 182.060. Dit bedrag wordt ten laste van de reserve Maatschappelijke voorzieningen gebracht.

Onttrekkingen Egalisatiereserve Sociaal Domein (€ 854.000 -/-)

Er is een Plan van Aanpak Sociaal Domein samengesteld met hierin nieuwe inzichten en een maatregelenpakket met planning en capaciteitsvraag. Dit plan vormt de aanleiding om bij de begroting 2026 - 2029 de taakstelling verder bij te stellen. Concreet betekent dit meerjarig dat in 2026 de taakstelling van € 524.000 niet gehaald wordt, in 2027 € 262.000 van de taakstelling ingevuld kan worden en vanaf 2028 structureel € 524.000 bezuinigd kan worden. De randvoorwaarde bij het halen van deze planning is voldoende formatieve bezetting binnen de organisatie. Om de kosten van inhuur Sociaal Team en het niet halen van de taakstelling hervormingsagenda jeugd te kunnen dekken wordt beschikt over de Egalisatiereserve Sociaal Domein. In 2026 wordt hiervoor een bedrag van € 854.000 ten laste van de reserve gebracht.

Programma 2 Ruimte voor iedereen

SPUK Breed 2023-2026

Vanuit het Rijk is de Brede SPUK-regeling beschikbaar gesteld voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis (Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA)) voor de jaren 2023 tot en met 2026. De bijdrage op dit programma bedraagt € 243.000 (rijksbijdrage € 243.000).

Vorming afschrijvingsreserves

In 2026 wordt een afschrijvingsreserve gevormd voor renovatie sporthal De Duikelaar (€ 627.000).

Maatschappelijke voorzieningen

Ten behoeve van de voorbereiding en uitwerking van diverse maatschappelijke sport- en cultuurvoorzieningen is in de begroting 2026 een bedrag opgenomen van € 2.062.000. Dit bedrag loopt op tot € 4.681.000 in 2028 en bedraagt in 2029 nog € 1.802.000. Deze bedragen worden ten laste van de reserve Maatschappelijke voorzieningen gebracht.

Voorbereiding zorgplicht bibliotheekvoorziening

De middelen die ter voorbereiding op de wettelijke zorgplicht bibliotheekvoorzieningen zijn ontvangen als decentrale uitkering (€ 100.000) zijn via de reserve Budgetoverhevelingen overgeheveld naar 2026.

Regionale Samenwerkingsovereenkomst ISK

Voor de regionale samenwerkingsovereenkomst is in 2026-2028 € 38.000 beschikbaar. Dit bedrag wordt gedekt door de reserve Opvang vluchtelingen.

Programma 3 Groeiende gemeente

Grondexploitaties

In dit programma zitten diverse grondexploitaties. Grondexploitaties zijn per definitie incidenteel.

Ontwikkelvisie Sleutelkwartier

Voor de uitwerking van de scenariostudie naar een ontwikkelvisie per deellocatie Sleutelkwartier is in 2026 een bedrag opgenomen van € 326.000.

Projecten Duurzaamheid

Voor diverse projecten in het kader van duurzaamheid is in de begroting 2026 € 481.000 opgenomen. Voor een bedrag van € 301.000 betreft dit overhevelingen die ten laste van de reserve Budgetoverhevelingen worden gebracht.

Verkeersprojecten

In de begroting 2026 is voor diverse verkeersveiligheidsprojecten € 298.000 opgenomen. In 2027 en 2028 is hiervoor respectievelijk € 349.000 en € 238.000 opgenomen.

Maatschappelijke voorzieningen

Ten behoeve van de voorbereiding en uitwerking van diverse maatschappelijke voorzieningen is in de begroting 2026 en 2027 een bedrag opgenomen van € 89.000. Deze bedragen worden ten laste van de reserve Maatschappelijke voorzieningen gebracht.

Aanvragen nieuwe DSO

Voor de uitvoering van de taken van Bouwen Wonen en Toezicht is specialistisch kennis nodig. Per 1-1- 2024 is de nieuwe Omgevingswet geïmplementeerd en worden alle aanvragen via de nieuwe DSO ingediend. Hiervoor worden trainees opgeleid met het doel om deze kennis te behouden binnen Waddinxveen. De inhuur van specialistische kennis en het opleiden daarvan is veel duurder vanwege schaarste op de markt. Voor de dekking van deze kosten (€ 65.000 in 2026) wordt een onttrekking uit de egalisatiereserve vergunningen bouw gedaan.

Implementatie Omgevingswet

In 2026 is een bedrag van € 181.000 begroot voor de lasten van implementatie van de Omgevingswet. Deze worden gedekt vanuit de reserve invoering Omgevingswet.

Vorming afschrijvingsreserves

In 2026 wordt er tlv de reserve bovenwijkse voorzieningen een afschrijvingsreserve ingesteld t.b.v. investering rotonde Zuidelijke Rondweg Beijerinklaan (€ 3.000.000).

Reserve bovenwijkse voorzieningen

Aan de reserve bovenwijkse voorzieningen vindt jaarlijks een rentevergoeding plaats op basis van de boekwaarde van de reserve. In 2026 bedraagt deze toevoeging € 41.000.

*Programma 4 Aantrekkelijke gemeente***Maatschappelijke voorzieningen**

Ten behoeve van de voorbereiding en uitwerking van diverse maatschappelijke voorzieningen is in de begroting 2026 en 2027 een bedrag opgenomen van € 163.000. Deze bedragen worden ten laste van de reserve Maatschappelijke voorzieningen gebracht.

*Programma 5 Slagvaardige gemeente***Dienstverlening**

Voor de verdere doorontwikkeling van dienstverlening is een budget van € 8.000 beschikbaar in 2026.

*Programma 6 Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien***Budgetoverhevelingen**

Voor de overheveling van een budget van werving en selectie (€ 50.000) en kantoorkosten (€ 45.000) wordt een beschikking gedaan over de reserve Budgetoverhevelingen.

Uiteenzetting van de financiële positie

Totaaloverzicht

De financiële positie in meerjarenperspectief blijkt uit de verwachte balanscijfers voor de jaren 2025 tot en met 2029. Ter vergelijking zijn de balanscijfers van de jaarrekening 2024 vermeld.

	2024	2025	2026	2027	2028	2029
ACTIVA						
Vaste activa						
- Immateriële vaste activa	142	132	122	111	101	91
- Materiële vaste activa	145.469	158.286	183.698	182.186	189.858	199.723
- Financiële vaste activa	6.574	6.560	6.560	7.160	7.160	7.160
Vlottende activa						
Voorraden						
- Onderhanden werk	11.786	6.994	11.127	2.630	-3.605	-1.432
- Overige grond- en hulpstoffen	0	0	0	0	0	0
Overige/overlopende activa	35.723	35.723	35.723	35.723	35.723	35.723
Totaal activa	199.694	207.695	237.229	227.810	229.237	241.265
PASSIVA						
Vaste passiva						
Eigen vermogen/Reserves	94.517	88.783	84.489	78.877	73.493	69.225
Saldo baten/lasten (vanaf 2025 cumulatief)	0	4.073	4.412	5.122	4.398	2.667
Voorzieningen	15.668	26.302	26.043	20.881	13.735	13.738
Vaste schulden langer of gelijk aan 1 jaar	69.833	62.461	61.666	61.291	55.916	55.541
Vlottende passiva						
Netto vlottende schulden korter dan 1 jaar	4.501	4.501	4.501	4.501	4.501	4.501
Overige/overlopende passiva	15.176	15.176	15.176	15.176	15.176	15.176
Totaal passiva	199.694	201.296	196.287	185.847	167.219	160.848
Saldo financieringstekort	0	6.399	40.942	41.963	62.017	80.417

Bedragen x € 1.000

De uitgangspunten, die bij het samenstellen van deze begroting zijn gehanteerd, hebben we in het onderdeel Toelichting op overzicht van baten en lasten van deze begroting vermeld.

De verwachte ontwikkelingen in de financiële positie lichten we hierna op hoofdlijnen toe.

Vaste activa

In het verloop van de post vaste activa zijn de investeringen volgens het Meerjareninvesteringsprogramma 2026 – 2029 opgenomen. De veranderingen zijn het saldo van de jaarlijkse vermeerderingen wegens investeringen en de verminderingen wegens afschrijvingen. Deze veranderingen worden hierna op hoofdlijnen toegelicht.

Immateriële vaste activa

Omschrijving	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Bijdrage in activa van derden	142	132	122	111	101	91
Kosten van onderzoek en ontwikkeling actief	0	0	0	0	0	0
Totaal	142	132	122	111	101	91

Bedragen x € 1.000

De bijdrage aan tennis- en padelvereniging De Gouwe Smash wordt in 30 jaar afgeschreven.

Materiële vaste activa

Volgens het Besluit Begrotingen Verantwoording worden de materiële vaste activa onderscheiden naar investeringen met een economisch nut en investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut. Investerings hebben een economisch nut als ze verhandelbaar zijn en/of kunnen bijdragen aan het genereren van middelen.

De samenstelling van de materiële vaste activa en het meerjarig verloop wordt hierna op hoofdlijnen toegelicht.

Omschrijving	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Gronden en terreinen	12.247	13.994	15.999	15.657	15.798	16.423
Woonruimten	0	0	0	0	0	0
Bedrijfsgebouwen	56.231	57.893	64.503	61.548	56.230	51.026
Grond-, weg- en waterbouwk. werken economisch nut	37.203	39.578	45.944	46.851	54.557	64.102
Grond-, weg- en waterbouwk. werken maatschappelijk nut	29.762	32.976	39.191	40.483	47.174	53.235
Vervoermiddelen	1.019	746	1.619	1.726	1.651	1.871
Machines, installaties c.a.	9.006	13.099	16.442	15.921	14.447	13.066
Totaal	145.468	158.286	183.698	182.186	189.858	199.723

Bedragen x € 1.000

Nieuwe investeringen

De nieuwe investeringen voor de begrotingsjaren 2026 – 2029 hebben we inzichtelijk gemaakt in Bijlage 2 -Meerjareninvesteringsprogramma 2026 – 2029.

Afschrijvingen

De afschrijvingen zijn in de periode 2026 – 2029 circa € 7,8 miljoen in 2026 oplopend naar circa € 11,6 miljoen in 2029.

Financiële vaste activa

Omschrijving	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Deelnemingen en gemeenschappelijke regelingen	5.115	5.115	5.115	5.715	5.715	5.715
Kapitaalverstrekking aan overige verbonden partijen	53	53	53	53	53	53
Overige langlopende geldleningen	1.407	1.392	1.392	1.392	1.392	1.392
Totaal	6.575	6.560	6.560	7.160	7.160	7.160

Bedragen x € 1.000

Deelnemingen en gemeenschappelijke regelingen

In de vergadering van 17 februari 2010 heeft de raad, voor de realisatie van de nieuwbouwwijk Triangel, ingestemd met de oprichting van GEM Beheer B.V., een gemeentelijke participatie B.V. (de Commanditair B.V.) en GEM Triangel C.V. en de inbreng van een bedrag van respectievelijk € 9.000, € 18.000 en € 5 miljoen als eigen vermogen (werkelijke inbreng € 4,9 miljoen). Daarnaast is er sprake van de gemeentelijke deelname in het aandelenkapitaal van Cyclus N.V. en de N.V. Bank Nederlandse Gemeenten.

Overige langlopende geldleningen

Hieronder zijn de zogenaamde starters- en blijversleningen opgenomen en een lening aan de Islamitische Stichting Waddinxveen. Deze lening wordt in 10 jaar afgelost.

Vlottende activa

Voorraden

Onder de voorraden worden alleen nog de bouwgronden in exploitatie opgenomen.

De ontwikkeling van de bouwgronden in exploitatie tot en met 2028 zijn gebaseerd op de bijgestelde grondexploitaties volgens het Meerjarenprogramma Grondbedrijfsfunctie (MPG) 2024 – 2028. Dit MPG is toegelicht als onderdeel van de Paragraaf 7 – Grondbeleid van deze begroting.

De samenstelling van de voorraden en het verloop van de boekwaarden ziet er als volgt uit:

Omschrijving	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Onderhanden werk						
- Bouwgronden in exploitatie	11.786	6.994	11.127	2.630	-3.605	-1.432
Overige grond- en hulpstoffen	0	0	0	0	0	0
Totaal	11.786	6.994	11.127	2.630	-3.605	-1.432

Bedragen x € 1.000

Overlopende activa/nog te ontvangen bedragen

Voor de overige overlopende activa is een gemiddelde genomen over de afgelopen 3 jaren.

Omschrijving	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Overige overlopende activa	35.723	35.723	35.723	35.723	35.723	35.723
Totaal	35.723	35.723	35.723	35.723	35.723	35.723

Bedragen x € 1.000

Vaste passiva

Eigen vermogen/Reserves

Zoals vastgelegd in de Financiële verordening 2023 gemeente Waddinxveen wordt alleen rente aan de Reserve bovenwijkse voorzieningen toegevoegd.

De reserves maken onderdeel uit van het eigen vermogen van de gemeente.

Volgens het BBV worden de reserves onderscheiden in:

- de algemene reserve en
- bestemmingsreserves.

De algemene reserve is een reserve zonder bestemming en daardoor in beginsel vrij aanwendbaar door de raad.

De bestemmingsreserves zijn reserves waaraan door raad in een specifiek besluit een bepaalde bestemming is gegeven. De aanwending van bestemmingsreserves is wel in die zin vrijblijvend, dat de raad een besluit kan nemen over een andere aanwending c.q. bestemming. Bestemmingsreserves met een bijzonder karakter zijn hierbij de afschrijvingsreserves en de egalisatiereserves.

Het saldo van de reserves, inclusief het rekeningsaldo 2024, bedraagt per ultimo 2024 € 90,1 miljoen. In meerjarenperspectief worden de mutaties in de reserves, exclusief de geraamde begrotingssaldi, als volgt weergegeven:

Omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
Beginsaldo	90.135	88.783	84.489	78.877	73.493
+/- Bijdragen t.l.v. programma's c.a.	19.282	5.480	1.854	2.143	73
-/- Bijdragen t.g.v. programma's c.a.	-20.634	-9.774	-7.467	-7.527	-4.341
Eindsaldo	88.783	84.489	78.877	73.493	69.225

Bedragen x € 1.000

Het eindsaldo bestaat uit:

Omschrijving	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Algemene reserves algemene dienst	21.091	21.916	21.290	21.290	21.290	21.290
Algemene reserve grondbedrijfsfunctie	4.741	4.237	4.237	3.495	3.309	3.309
Totaal algemene reserves	25.832	26.153	25.526	24.784	24.598	24.598
Bestemmingsreserves:						
- Egalisatiereserves	2.968	1.178	324	62	62	62
- Afschrijvingsreserves	40.135	37.755	39.724	36.662	34.211	31.843
- Overige bestemmingsreserves	21.199	23.697	18.914	17.368	14.622	12.721
Totaal	90.134	88.783	84.489	78.877	73.493	69.225

Bedragen x € 1.000

De bijdragen aan de programma's zijn op hoofdlijnen toegelicht in de financiële toelichting in de programma's en algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien. In Bijlage 5 is het verloop van alle reserves van 2026 tot en met 2029 inzichtelijk gemaakt, inclusief een toelichting per reserve op de doelstelling, de voeding, de looptijd en het plafond.

Saldo baten en lasten

De begrotingssaldi 2025 – 2029 zijn voor 2025 toegelicht in de 2e Bestuursrapportage 2025 en voor 2026 – 2029 in het onderdeel Toelichting op overzicht van baten en lasten in deze begroting.

Voorzieningen

Het beleid met betrekking tot de voorzieningen is vastgelegd in de Financiële verordening gemeente Waddinxveen.

De voorzieningen maken door hun aard onderdeel uit van het vreemd vermogen van de gemeente. In de nota worden de voorzieningen verdeeld in:

- Wachtgeld- en pensioenvoorzieningen (voorzieningen voor verplichtingen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten);
- Onderhoudsvoorzieningen (voorzieningen die strekken tot gelijkmatige verdeling van lasten bij beheerplannen);
- Egalisatievoorzieningen (voorzieningen die zorgen voor een gelijkmatige tarievenopbouw);
- Verliesvoorzieningen (voorzieningen voor verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten) en
- Arbeidsgerelateerde voorzieningen.

Rentetoevoegingen aan voorzieningen worden niet gedaan.

In meerjarenperspectief worden de mutaties in de voorzieningen als volgt weergegeven.

Omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
Beginsaldo	15.668	26.302	26.043	20.881	13.735
+/+ Stortingen	13.217	2.464	2.464	2.464	2.464
-/- Onttrekkingen	-2.583	-2.723	-7.627	-9.609	-2.461
Eindsaldo	26.302	26.043	20.881	13.735	13.738

Bedragen x € 1.000

De stortingen hebben voornamelijk betrekking op:

- het Meerjarenonderhoudsplan (MJOP) gemeentelijk vastgoed 2020 – 2023 en
- het Integraal beheerplan openbare ruimte (IBOR) 2021 – 2024.

De onttrekkingen hebben voornamelijk betrekking op:

- het Meerjarenonderhoudsplan (MJOP) gemeentelijk vastgoed 2020 – 2023;
- het Integraal beheerplan openbare ruimte (IBOR) 2021 – 2024;
- de egalisatievoorzieningen tarieven rioolrechten, afvalstoffenheffing en begraafplaatsen.

Het eindsaldo bestaat uit:

Omschrijving	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Wachtgeld- en pensioenvoorzieningen	3.251	3.515	3.594	3.674	3.753	3.833
Onderhoudsvoorzieningen	2.017	1.730	1.538	1.702	2.181	2.477
Verliesvoorzieningen	6.896	17.475	17.475	12.293	4.903	4.903
Egalisatievoorzieningen	3.039	3.117	2.970	2.746	2.432	2.059
Arbeidsgerelateerde kosten	466	466	466	466	466	466
Totaal	15.668	26.302	26.043	20.881	13.735	13.738

Bedragen x € 1.000

In Bijlage 6 is het verloop van alle voorzieningen van 2026 tot en met 2029 zichtbaar gemaakt, inclusief een toelichting per voorziening.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd langer of gelijk aan 1 jaar

De vaste geldleningen zijn aangetrokken voor het financieren van de gemeentelijke investeringen. Voor een nadere toelichting hierop wordt verwezen naar de Paragraaf 4 – Financiering in deze begroting. Het verloop van de bestaande vaste schulden (exclusief waarborgsommen) is als volgt:

Omschrijving	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Onderhandse geldleningen	69.635	62.264	61.469	61.094	55.719	55.344
Waarborgsommen	197	197	197	197	197	197
Totaal	69.832	62.461	61.666	61.291	55.916	55.541

Bedragen x € 1.000

Van de mutaties in de lopende geldleningen kan het volgende overzicht worden gegeven:

Omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
Beginsaldo	69.832	62.461	61.666	61.291	55.916
Aangetrokken	0	0	0	0	0
Aflossingen	-7.371	-795	-375	-5.375	-375
Eindsaldo	62.461	61.666	61.291	55.916	55.541

Bedragen x € 1.000

De rentelasten van het financieringstekort zijn verwerkt in deze begroting. Voor een nadere toelichting hierop wordt verwezen naar de Paragraaf 4 – Financiering in deze begroting.

Vlottende passiva

Vlottende schulden/Overlopende passiva

Voor de vlottende schulden/overlopende passiva is een gemiddelde genomen over de afgelopen 3 jaren.

Omschrijving	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Netto vlottende schulden korter dan 1 jaar	4.501	4.501	4.501	4.501	4.501	4.501
Overige overlopende passiva	15.176	15.176	15.176	15.176	15.176	15.176
Totaal	19.677	19.677	19.677	19.677	19.677	19.677

Bedragen x € 1.000

Verleende garanties en waarborgen

Bij het samenstellen van deze begroting waren voor de volgende instellingen geldleningen gewaarborgd:

Geldnemer	Oorspronkelijk bedrag	Verwacht saldo eind 2026
Particulieren	275	230
Woningbouwcorporaties	270.526	133.203
Lokale verenigingen, clubs en stichtingen	754	254
Instawell B.V.	2.150	1.995
CV Triangel	7.500	0
Totaal begroting 2026-2029 - saldo eind 2026	281.205	135.682
Totaal begroting 2025-2028 - saldo eind 2025	278.931	145.255

Bedragen x € 1.000

Van het oorspronkelijke bedrag aan geldleningen van € 278,931 miljoen is € 258,278 miljoen gewaarborgd door de Stichting Waarborgfonds Sociale Woningbouw. Hiervan is via de verdeelsleutel op basis waarvan leningen geborgd zijn na 1 augustus 2021 een toename van € 32,4 miljoen.

De leningen aan particulieren zijn gedeeltelijk gewaarborgd door de Stichting Waarborgfonds Eigen Woningen (Nationale Hypotheekgarantie). De gemeente heeft bij deze gewaarborgde geldleningen de tertiaire achtervangfunctie. Van de leningen aan lokale verenigingen, clubs en stichtingen heeft de gemeente de secundaire achtervangfunctie.

Bijlagen

Bijlage 1: Samenvatting nieuw beleid 2026-2029

Er is geen nieuw beleid opgenomen in de Programmabegroting 2026-2029.

Bijlage 2: Meerjareninvesteringsprogramma 2026-2029

Progr.nr.	Omschrijving	2026	2027	2028	2029
	<i>Vastgoed</i>				
V.0004.1.521.1	Voorbereidingskrediet nieuw zwembad	31.860			
V.0121.1.520.2	Grondkosten Sportzaal Parklaan	443.047			
V.0122.1.610.2	Grondkosten Kinderdagverblijf Parklaan	174.723			
V.0123.1.610.2	Grondkosten Buurtcentrum Parklaan	174.723			
NIEUW	<i>t Suyt clubgebouw hockey</i>			319.132	744.642
NIEUW	<i>t Suyt 2 hockeyvelden</i>			592.416	1.382.304
NIEUW	<i>t Suyt omzetten 2 velden naar kunstgras</i>	2.098.140			
NIEUW	Sporthal Noord			3.151.800	7.354.200
NIEUW	Nieuw zwembad			32.096.206	
NIEUW	Verlenging doelgroepenbad			854.988	
NIEUW	Huisvesting Wadwijzer	928.476	1.872.444		
	<i>Onderwijsvoorzieningen</i>				
NIEUW	Verduurzamingsopgave TheoThijssenschool	517.587			
NIEUW	Verduurzamingsopgave Rehobothschool	1.447.289			
NIEUW	Verduurzamingsopgave Bethelschool	1.669.038			
NIEUW	Verduurzamingsopgave Kleurrijk	1.093.313			
NIEUW	Verduurzamingsopgave KC de Kas	2.241.419			
	<i>Beheerplan openbare ruimte</i>				
R.1505.1.520	<i>Beheerplan openbare ruimte - buitensport: Spelen</i>	234.000	234.000	234.000	234.000
2	Subtotaal	11.053.615	2.106.444	37.248.542	9.715.146
	<i>Verkeersvoorzieningen</i>				
NIEUW	Bijdrage fietsinfrastructuur Chopinlaan		160.000		
NIEUW	3e tranche Reg.Stimulering Verkeersveiligheidsmaatregelen (50% eigen bijdrage)	120.000	188.000	188.000	
		-60.000	-94.000	-94.000	
3	Subtotaal	60.000	254.000	94.000	0
	<i>Beheerplan openbare ruimte</i>				
R.6501.1.210	Verhardingen	756.147	756.147	1.902.147	1.902.147
R.6503.1.210	Civieltechnische kunstwerken	44.000	44.000	44.000	44.000
R.1501.1.210	Civieltechnische kunstwerken	88.000	88.000	88.000	88.000
R.6502.1.210	Openbare verlichting	512.000	312.000	495.000	495.000
R.2503.1.210	Vervangen OV door LED	177.460	177.460	177.460	177.460
R.6506.1.570	Beheerplan openbare ruimte - groen	139.000	139.000	139.000	139.000
R.1503.1.570	Beheerplan openbare ruimte - groen	196.000	196.000	196.000	196.000
R.1504.1.570	Beheerplan openbare ruimte - groen	284.353	284.353	304.353	304.353
R.6516.1.570	Beschoeiing			80.000	80.000
R.2505.1.570	<i>Uitvoering motie bomen</i>	20.000	20.000	125.000	125.000
NIEUW	IBOR investeringen	1.300.217	1.300.217	1.300.217	1.300.217
	<i>Gemeentelijk rioleringsplan</i>				
R.6507.1.720	Vervanging onderhoud riool jaarlijks 250 meter	1.021.374	1.021.374	1.021.374	1.021.374
R.6508.1.720	Vervanging hemelwaterriool jaarlijks 370 meter	816.836	816.836	816.836	816.836
R.6510.1.720	<i>Pompunits putten ad hoc</i>	70.258	70.258	70.258	70.258
4	Subtotaal	5.425.645	5.225.645	6.759.645	6.759.645
	<i>Overige</i>				
G.3001.1.001	iPads nieuwe gemeenteraad	30.000			
5	Subtotaal	30.000	0	0	0
	<i>Overige</i>				
B.6003.1.004.9	Informatiebeleidsplan	200.000	200.000	200.000	250.000
NIEUW	Aandeelhouderschap Publiek Lokaal Warmtebedrijf		600.000		
	<i>Vastgoed</i>				
V.0056.1.004.8	Vervangingsinvestering Beukenhof 1			140.000	
	<i>Tractie</i>				
	Vervanging tractiemiddelen	769.000	664.000	305.000	591.000
6	Subtotaal	969.000	1.464.000	645.000	841.000
	Totaal investeringen	17.538.260	9.050.089	44.747.187	17.315.791

	Reeds eerder beschikbaar gestelde investeringskredieten				
Progr.nr.	Omschrijving	2026	2027	2028	2029
	<i>Onderwijsvoorzieningen</i>				
M.2010.1.420	Theo Thijssen, uitbreiding bouwkosten	977.387			
M.2011.1.420	Theo Thijssen, uitbreiding installaties	210.000			
M.3011.1.420	Gebouw Park Vredenburg	1.867.422			
M.3012.1.420	Installaties Park Vredenburg	950.092			
M.3014.1.420	Plein+fietsenstalling Park Vredenburg	128.260			
M.3015.1.420	Projectkosten gebouw Park Vredenburg	195.391			
M.3016.1.420	Projectkosten installaties Park Vredenburg	108.181			
M.3025.1.420	Project Parklaan/Park Vredenburg	34.089			
M.3027.1.420	Verbouwing Parklaan 7 Dick Bruna	781.176			
M.3028.1.420	Verbouwing bestaande school Parklaan	195.294			
M.4002.1.420	Gebouw 3e verdieping Park Vredenburg	599.764			
M.4003.1.420	Installaties 3e verdieping Park Vredenburg	305.143			
M.4004.1.420	Vorbereiding 3e verdieping Park Vredenburg	68.276			
M.4005.1.420	Gebouw extra ruimte Park Vredenburg	89.965			
M.4006.1.420	Installaties extra ruimte Park Vredenburg	45.772			
M.5003.1.420	Uitbreiding KC KAS	1.400.000			
	<i>Vastgoed</i>				
V.0121.1.520.1	Vorbereiding Sportzaal Parklaan	98.433			
V.0121.1.520.3	Gebouw Sportzaal Parklaan	1.057.493	1.257.179	419.060	
V.0121.1.520.4	Installaties Sportzaal Parklaan	349.216	392.868	130.957	
V.0121.1.520.5	Plein Sportzaal Parklaan	7.260	8.168	2.722	
V.0121.1.520.6	Inrichting Sportzaal Parklaan	137.769	154.989	51.663	
V.0121.1.520.7	Project BBK Sportzaal Parklaan	43.363	56.951	18.984	
V.0121.1.520.8	NB Project gebouw Sportzaal Parklaan	202.493	227.804	75.935	
V.0121.1.520.9	NB Project installaties Sportzaal Parklaan	63.279	71.189	23.729	
V.0122.1.610.1	Vorbereiding Kinderdagverblijf Parklaan	81.236	91.391	30.464	
V.0122.1.610.3	Gebouw Kinderdagverblijf Parklaan	324.946	365.564	121.855	
V.0122.1.610.4	Installaties Kinderdagverblijf Parklaan	101.545	114.239	38.080	
V.0122.1.610.5	Plein Kinderdagverblijf Parklaan	19.360	21.780	7.260	
V.0122.1.610.6	Project VBK Kinderdagverblijf Parklaan	14.694	16.531	5.511	
V.0122.1.610.7	NB Project gebouw Kinderdagverblijf Parklaan	58.778	66.125	22.041	
V.0122.1.610.8	NB Project installaties Kinderdagverblijf Parklaan	18.368	20.664	6.888	
V.0123.1.610.1	Vorbereiding Buurtcentrum Parklaan	84.602	95.178	31.726	
V.0123.1.610.3	Gebouw Buurtcentrum Parklaan	338.409	380.710	126.904	
V.0123.1.610.4	Installaties Buurtcentrum Parklaan	105.753	118.972	39.657	
V.0123.1.610.5	Plein Buurtcentrum Parklaan	7.260	8.168	2.722	
V.0123.1.610.6	Inrichting Buurtcentrum Parklaan	31.487	35.423	11.808	
V.0123.1.610.7	Project voorbereiding Buurtcentrum Parklaan	14.946	16.814	5.604	
V.0123.1.610.8	NB Project gebouw Buurtcentrum Parklaan	59.782	67.255	22.419	
V.0123.1.610.9	NB Project installaties Buurtcentrum Parklaan	18.682	21.017	7.006	
	<i>Verkeersvoorzieningen</i>				
R.7013.1.570	Vredenburgzone	850.000	1.000.000	650.000	380.246
				-1.200.000	
R.8016.1.210	N207/Verlengde Beethovenlaan	200.000	3.500.000	1.124.526	1.113.585
R.9017.1.210	Rotonde Zuidelijke Rondweg-Beijerinklaan	2.885.000			
R.4005.1.210	Snelfietsroute (subsidie 50%)	410.000	315.000	365.000	80.445
R.5008.1.210	Impuls Verkeersveiligheid	51.145			
	Behoud identiteit Plasweg (subsidie)	303.750	81.000		
		-125.000	-50.000		

Progr.nr.	Omschrijving	2026	2027	2028	2029
	<i>Beheerplan openbare ruimte</i>				
R.2501.1.750	Beheerplan begraven	208.437			
R.2502.1.750	Beheerplan begraven	33.255			
R.2615.1.210	Omvorming OV naar LED	41.961			
R.3607.1.210	Reconstructie Machterderf-Gijsberterf	32.296			
R.3609.1.210	Reconstructie Roosje Voshoeve	219.296			
R.3609.1.570	Reconstructie Roosje Voshoeve	12.558			
R.4613.1.210	Reconstructie parallelweg Noordeinde			140.426	
R.5011.1.210	Toegangsweg AZC-locatie	125.000			
R.5012.1.210	Aanpassen Parklaan bij scholen	167.426			
R.5611.1.210	Behoud identiteit Plasweg	2.613.000	696.800		
R.5611.1.570	Behoud identiteit Plasweg	620.250	165.400		
R.5614.1.210	Vorbereiding Coenecoop	54.718			
R.5614.1.570	Vorbereiding Coenecoop	4.831			
R.5617.1.570	Aanleg pumtrack	133.000			
R.5619.1.570	Vervangen speeltoestellen	9.665			
R.5620.1.210	Omvorming LED overige wijken	1.062.591			
R.5621.1.210	Machtelderf	994.342			
R.5621.1.570	Machtelderf	161.367			
	<i>Gemeentelijk rioleringsplan</i>				
R.3609.1.720	Reconstructie Roosje Voshoeve	39.393			
R.5614.1.720	Vorbereiding Coenecoop	26.679			
R.5621.1.720	Machtelderf	560.259			
R.5627.1.720	Relinen vrijval riool	260.334			
	<i>Overige</i>				
M.1019.1.530	Renovatie De Naald	125.912			
	Totaal investeringen	23.276.831	9.317.179	2.282.947	1.574.276
	TOTAAL	40.815.091	18.367.268	47.030.134	18.890.067

Bijlage 3: Overzicht reserves 2026-2029

Nr.	Omschrijving	Saldo einde R 2025	Vermeerde- ringen	Verminde- ringen	Saldo einde B 2026	Vermeerde- ringen	Verminde- ringen	Saldo einde B 2027	Vermeerde- ringen	Verminde- ringen	Saldo einde B 2028	Vermeerde- ringen	Verminde- ringen	Saldo einde B 2029
	Reserves algemene dienst													
	2.1. Algemene reserves													
X.001	Algemene bedrijfsreserve algemene dienst	21.916.427	0	-626.815	21.289.612	0	0	21.289.612	0	0	21.289.612	0	0	21.289.612
X.003	Algemene bedrijfsreserve grondbedrijfsfunctie	4.236.531	0	0	4.236.531	0	-741.979	3.494.552	0	-185.868	3.308.684	0	0	3.308.684
	Algemene reserves	26.152.958	0	-626.815	25.526.143	0	-741.979	24.784.164	0	-185.868	24.598.296	0	0	24.598.296
	Bestemmingsreserves													
	2.2. (Tariefs)egalisereserves													
X.004	Egalisereserve Sociaal domein	1.178.178	0	-854.000	324.178	0	-262.000	62.178	0	0	62.178	0	0	62.178
X.006	Egalisereserve bouwvergunningen	759.713	0	-65.000	694.713	0	0	694.713	0	0	694.713	0	0	694.713
	(Tariefs)egalisereserves	1.937.891	0	-919.000	1.018.891	0	-262.000	756.891	0	0	756.891	0	0	756.891
	2.3. Afschrijvingsreserves													
	Afschrijvingsreserve Maatschappelijke Voorzieningen	13.656.835	626.815	-646.199	13.637.451	0	-1.974.772	11.662.679	0	-1.842.825	9.819.854	0	-1.837.233	7.982.621
	Afschrijvingsreserve Onderwijsvoorzieningen	10.624.675	0	-862.785	9.761.890	0	-934.260	8.827.630	0	-452.514	8.375.116	0	-372.931	8.002.185
	Afschrijvingsreserve Bovenwijkse Voorzieningen	11.736.377	3.000.000	-81.508	14.654.869	0	-148.175	14.506.694	0	-148.175	14.358.519	0	-148.175	14.210.344
	Afschrijvingsreserve Voorzieningen Openbare Ruimte	977.550	0	-2.450	975.100	0	-4.900	970.200	0	-7.350	962.850	0	-9.800	953.050
	Afschrijvingsreserve Voorzieningen Openbare Ruimte	36.995.438	3.626.815	-1.592.942	39.029.311	0	-3.062.107	35.967.204	0	-2.450.864	33.516.340	0	-2.368.139	31.148.201
	2.4. Overige bestemmingsreserves													
X.011	Accommodatiebeleid	28.954	0	-7.150	21.704	0	-7.150	14.554	0	-7.150	7.404	0	-7.150	254
X.012	Reserve schoolgebouwen Triangel	386.582	0	0	386.582	0	0	386.582	0	0	386.582	0	0	386.582
X.013	Huisvesting basisonderwijs	392.803	0	0	392.803	0	0	392.803	0	0	392.803	0	0	392.803
X.014	Buurtsportcoaches	110.585	0	-14.084	96.501	0	-14.084	82.417	0	-14.084	68.333	0	-14.084	54.249
X.016	Fractiefonds	31.777	0	0	31.777	0	0	31.777	0	0	31.777	0	0	31.777
X.017	Bovenwijkse voorzieningen (gemeentelijk aandeel)	2.441.699	1.827.838	-3.000.000	1.269.537	1.829.423	0	3.098.960	2.118.496	0	5.217.456	47.663	0	5.265.119
X.018	Organisatieontwikkeling	519.532	0	0	519.532	0	0	519.532	0	0	519.532	0	0	519.532
X.019	Investeren in vernieuwen	60.117	0	0	60.117	0	0	60.117	0	0	60.117	0	0	60.117
X.020	Invoering Omgevingswet	463.150	0	-181.350	281.800	0	0	281.800	0	0	281.800	0	0	281.800
X.024	Afbouw precariobelasting ondergrondse kabels en leidingen	58.000	0	-58.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
X.049	Koplopergemeente cliëntondersteuning	6.125	0	0	6.125	0	0	6.125	0	0	6.125	0	0	6.125
X.050	Groot onderhoud Cultuurhuys De Kroon	223.804	25.000	0	248.804	25.000	0	273.804	25.000	0	298.804	25.000	0	323.804
X.053	Uitvoering Klimaatakkoord	304.586	0	0	304.586	0	0	304.586	0	0	304.586	0	0	304.586
X.055	Uitvoeringslasten TOZO	139.384	0	0	139.384	0	0	139.384	0	0	139.384	0	0	139.384
X.068	Fysieke leefomgeving	486.751	0	0	486.751	0	0	486.751	0	0	486.751	0	0	486.751
X.071	Lokale Maatregelen BBG (Beter Bereikbaar Gouwe)	25.000	0	0	25.000	0	0	25.000	0	0	25.000	0	0	25.000
X.075	Maatschappelijke voorzieningen	11.740.275	0	-2.645.365	9.094.910	0	-3.316.220	5.778.690	0	-4.830.797	947.893	0	-1.951.837	-1.003.944
X.076	POK-gelden	186.701	0	0	186.701	0	0	186.701	0	0	186.701	0	0	186.701
X.077	Energietoeslag	293.500	0	0	293.500	0	0	293.500	0	0	293.500	0	0	293.500
X.078	Wet Inburgering	207.492	0	0	207.492	0	0	207.492	0	0	207.492	0	0	207.492
X.080	Betaalbare woningen	772.000	0	0	772.000	0	0	772.000	0	0	772.000	0	0	772.000
X.091	Opvang vluchtelingen en andere doelgroepen	4.101.974	0	-38.111	4.063.863	0	-38.111	4.025.752	0	-38.111	3.987.641	0	0	3.987.641
X.092	Achterstallig onderhoud Coenecoop College	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
X.093	Budgetoverhevelingen	715.951	0	-690.951	25.000	0	-25.000	0	0	0	0	0	0	0
X.096	Vereveningsfonds Sociale Woningbouw	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
X.097	Verbetering fysieke leefomgeving	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Overige bestemmingsreserves	23.696.642	1.852.838	-6.635.011	18.914.469	1.854.423	-3.400.565	17.368.327	2.143.496	-4.890.142	14.621.681	72.663	-1.973.071	12.721.273
	Totaal reserves	88.782.929	5.479.653	-9.773.768	84.488.814	1.854.423	-7.466.651	78.876.586	2.143.496	-7.526.874	73.493.208	72.663	-4.341.210	69.224.661

Toelichting overzicht reserves

Het Besluit Begroting en Verantwoording (artikel 43) onderscheidt twee type reserves:

- De algemene reserve.
- De bestemmingsreserve.

De algemene reserve is een reserve zonder bestemming en daardoor in beginsel vrij aanwendbaar door de raad. Het bepalen van de minimale omvang en het minimale weerstandsvermogen is een raadsbevoegdheid. De jaarlijkse jaarrekeningresultaten worden in beginsel met deze reserve verrekend.

De bestemmingsreserve is een reserve waaraan door de raad door middel van een specifiek besluit een bepaalde bestemming is gegeven (bijvoorbeeld specifieke tijdelijke projecten of beleidsintensiveringen). De aanwending van bestemmingsreserves is wel in die zin vrijblijvend, dat de raad een besluit kan nemen over een andere aanwending c.q. bestemming.

Bij een voorstel voor het instellen van een bestemmingsreserve wordt er minimaal aangegeven: het doel van de reserve, de voeding, de maximale hoogte (plafond) en de maximale looptijd. Na het verstrijken van de maximale looptijd valt de bestemmingsreserve vrij in de algemene reserve.

In Waddinxveen worden er in principe drie typen bestemmingsreserves gehanteerd:

- Egalisatiereserves: deze dienen om ongewenste schommelingen op te vangen in kosten en/of opbrengsten. Voorbeelden sociaal domein en bouwvergunningen.
- Afschrijvingsreserves: deze worden aangehouden voor de (gedeeltelijke) dekking van kapitaallasten van vaste activa en
- Overige bestemmingsreserves.

Het beleid met betrekking tot de reserves is vastgelegd in de Financiële verordening gemeente Waddinxveen 2023.

Algemene reserves

Algemene bedrijfsreserve algemene dienst (incidenteel):

Deze reserve is onder andere bedoeld als buffer voor de financiële risico's van de algemene dienst exclusief grondbedrijfsfunctie. Het bodembedrag is vastgesteld op 5% van de lastenzijde in de Staat van baten en lasten in de Programmabegroting verminderd met de lasten van het actief en faciliterend grondbeleid en de stortingen in de reserves. Deze reserve wordt gevuld vanuit het saldo van de Staat van baten en lasten als sluitpost van de resultaatbestemming. Er is geen maximale hoogte en looptijd bij deze reserve.

Algemene bedrijfsreserve grondbedrijfsfunctie (incidenteel):

De reserve is voornamelijk bedoeld als buffer voor de financiële risico's van de grondbedrijfsfunctie. Dit betreft het zogenaamde weerstandsvermogen van het grondbedrijf, dat gegarandeerd beschikbaar moet zijn. Het bedrag boven het weerstandsvermogen is in beginsel vrij beschikbaar en kan onder de voorwaarden gesteld in het winstnemings- en afomingsbeleid van het grondbedrijf worden uitgenomen. Deze reserve wordt voornamelijk gevuld vanuit positieve resultaten van actief grondbeleid. Er is geen maximale hoogte en looptijd bij deze reserve, waarbij de looptijd wel is verbonden aan de tijdelijkheid en omvang van het actief grondbeleid.

Bestemmingsreserves

- Egalisatiereserves

Egalisatiereserve sociaal domein (incidenteel):

Met ingang van 2018 is het doel van deze reserve het opvangen van incidentele afwijkingen tussen begroting en werkelijkheid (exclusief apparaatslasten) van de volgende opneemregelingen:

- BUIG/BBZ (inkomensregelingen),
- Minima,
- Arbeidsparticipatie,
- Wet Sociale Werkvoorziening,
- Maatwerkvoorzieningen Wmo en 18+,
- Maatwerkvoorzieningen en geëscaleerde zorg 18- en
- Leerlingenvervoer.

Deze reserve heeft geen maximale looptijd en structurele voeding. Het plafond van deze reserve is met ingang van 2018 gesteld op € 3 miljoen.

Egalisatiereserve bouwvergunningen (incidenteel):

De reserve is bedoeld voor de dekking van de nog te maken kosten voor toezicht en handhaving voor verleende bouwvergunningen voor grote projecten. Er is geen maximale hoogte en looptijd bij deze reserve.

- **Afschrijvingsreserves**

Diverse afschrijvingsreserves (structureel):

De reserves zijn bedoeld voor de gedeeltelijke dekking van de afschrijvingslasten samenhangend met diverse investeringen van het Integraal Huisvestingsplan Primair onderwijs (IHP), diverse investeringen Bovenwijkse voorzieningen, diverse investeringen van het Uitvoeringsprogramma maatschappelijk vastgoed en diverse investeringen in de Openbare ruimte. Er is geen structurele voeding van deze reserves. De maximale hoogte is gelijk aan het beginsaldo van een afschrijvingsreserve. De looptijd van een reserve is gelijk aan de afschrijvingsperiode van het bijbehorende actief.

- **Overige bestemmingsreserves**

Reserve accommodatiebeleid (incidenteel):

De reserve is bedoeld voor het dekken van incidentele kosten samenhangend met de nieuwbouw/aanbouw van sport-, sociaal-culturele en culturele accommodaties en het opvangen van de meerjarig tijdelijke tekorten op de tarieven sportverenigingen. Deze reserve heeft geen structurele voeding, geen maximale hoogte en geen einddatum.

Reserve schoolgebouwen Triangel (incidenteel):

De reserve is bedoeld voor de realisatie van zes onderwijslokalen in de nieuwe wijk Triangel. In het kader van het IHP is deze reserve hiervoor grotendeels omgezet in afschrijvingsreserves. Het resterende saldo dient als financiële buffer voor het IHP. Deze reserve heeft geen structurele voeding, geen maximale hoogte en geen einddatum.

Reserve huisvesting basisonderwijs (incidenteel):

De reserve is bedoeld voor de incidentele lasten samenhangend met de nieuwbouw scholen Waddinxveen – Noord en voor eventuele bedragen die betaald moesten worden bij de overgang van buitenkant onderhoud naar de schoolbesturen. In het kader van het IHP is deze reserve onder andere omgezet in afschrijvingsreserves. Het resterende saldo dient als financiële buffer voor het IHP. Deze reserve heeft geen structurele voeding, geen maximale hoogte en geen einddatum.

Reserve buurtsportcoaches (incidenteel):

De reserve is bedoeld om de decentralisatie uitkering Brede Impuls Combinatiefuncties aan te kunnen vullen voor het geval dat de uitkering wordt verlaagd of gestopt. Deze reserve wordt gevoed door toevoeging van het jaarlijks resterende budget. Deze reserve heeft geen maximale hoogte en geen einddatum.

Reserve fractiefonds (incidenteel):

De reserve is bedoeld voor dekking van kosten samenhangend met de uitvoering van wensen van raadsfracties. Deze reserve heeft geen structurele voeding, geen maximale hoogte en geen einddatum.

Reserve bovenwijkse voorzieningen (incidenteel):

De reserve is bedoeld voor de (gedeeltelijke) dekking van lasten samenhangend met de investeringen in bovenwijkse voorzieningen. Deze reserve wordt gevoed vanuit het actief en faciliterend grondbeleid. Bij het actief grondbeleid gebeurt dit door resultaatbestemming. Deze reserve heeft geen maximale hoogte en geen einddatum.

Reserve organisatieontwikkeling (incidenteel):

De reserve is bedoeld voor het opvangen van de incidentele kosten samenhangend met de organisatieontwikkeling. Deze reserve heeft geen structurele voeding, geen maximale hoogte en geen einddatum.

Reserve investeren in vernieuwen (incidenteel):

De reserve is bedoeld voor cofinanciering van investeringen in het regionaal investeringsprogramma van de provincie Zuid-Holland. Voorlopig is € 10 per inwoner in deze reserve gestort. De raad besluit over de deelname aan een concreet benoemd project. Dit kunnen projecten zijn die vallen onder investeren in vernieuwen en regionale projecten die zich vanuit andere kansen voordoen. Deze reserve heeft geen structurele voeding en geen einddatum.

Reserve invoering Omgevingswet (incidenteel):

De reserve is bedoeld voor de dekking van de invoeringskosten van de Omgevingswet. Deze reserve heeft geen structurele voeding en geen maximale hoogte. De einddatum van deze reserve is gelegen in 2026.

Reserve afbouw precariobelasting ondergrondse kabels en leidingen (incidenteel):

De reserve is bedoeld voor het spreiden van de financiële gevolgen van de afschaffing van de precariobelasting op ondergrondse kabels en leidingen van 5 naar 10 jaar. In de begroting is voor deze belasting een structurele opbrengst opgenomen van circa € 563.000 per jaar. De precariobelasting wordt in volledige omvang geheven tot en met het begrotingsjaar 2021. Met ingang van 2017 wordt van de opbrengst jaarlijks cumulatief 10% gestort in deze reserve. Dus 2017 10% oplopend naar 50% in 2021. Deze reservering valt in periode 2022 - 2026 cumulatief dalend met 10% vrij, dus 2022 50% aflopend naar 10% in 2026. Hiermee wordt toch een overgangstermijn van 10 jaar gerealiseerd in de begroting. De reserve heeft structurele voeding in de jaren 2017 tot en met 2021 en de einddatum is gelegen in 2026. Het plafond bedraagt € 870.000.

Reserve Koplopergemeente cliëntondersteuning (incidenteel)

Deze reserve is bedoeld voor verheldering van de ondersteuningsaanvraag en het verkrijgen van passende ondersteuning.

Reserve Groot onderhoud Cultuurhuys De Kroon (structureel)

De reserve is ingesteld voor bekostiging van te plegen groot onderhoud aan het pand. De jaarlijkse dotatie bedraagt € 25.000. Zodra het meerjarenonderhoudsplan gereed is zal een voorziening voor deze kosten worden gevormd.

Reserve Uitvoering Klimaatakkoord (incidenteel)

De reserve is bedoeld voor de dekking van toekomstige incidentele lasten voor de uitvoering van het Klimaatakkoord.

Reserve Uitvoeringslasten TOZO (Tijdelijke Overbruggingsregeling Zelfstandig Ondernemers) (incidenteel)

Deze reserve is bedoeld voor de dekking van lasten voor de uitvoering van de TOZO-regeling.

Reserve Fysieke leefomgeving (incidenteel)

Deze reserve is bedoeld voor de dekking van lasten groot onderhoud Beheerplan Openbare Ruimte.

Reserve Lokale maatregelen Beter Bereikbaar Gouwe (BBG) (incidenteel)

Deze reserve is bedoeld voor dekking van lasten voor de lokaal te nemen maatregelen omtrent Beter Bereikbaar Gouwe.

Reserve Maatschappelijke voorzieningen (incidenteel)

Deze reserve is ingesteld ter dekking van lasten ter voorbereiding op de realisatie van maatschappelijke voorzieningen, in lijn met onze rol als gemeente zoals deze per type voorziening in de 'Visie maatschappelijke voorzieningen' (maart 2024) is vastgesteld. Dit betekent dat de reserve bijvoorbeeld kan worden ingezet ter dekking van voorbereidingskosten voor maatschappelijk vastgoed of om de functie die hoort bij de beoogde maatschappelijke voorziening financieel mogelijk te maken wanneer er sprake is van een onrendabele top binnen een gebiedsontwikkeling.

Er is geen maximale looptijd en hoogte bij deze reserve.

Reserve POK (Parlementaire Ondervragingscommissie Kinderopvangtoeslag)- gelden (incidenteel)

Deze reserve is bedoeld voor het dekken van kosten met betrekking tot het versterken van de dienstverlening en de ondersteuning van kwetsbare mensen.

Reserve Energietoeslag (incidenteel)

Deze reserve is bedoeld voor het beschikbaar stellen van de aanvullende eenmalige energietoeslag.

Reserve Wet inburgering (incidenteel)

Deze reserve is bedoeld voor de uitvoering van de Wet inburgering.

Reserve Betaalbare woningen (incidenteel)

De reserve is bedoeld voor de bouw van meer sociale huurwoningen.

Reserve Opvang vluchtelingen en andere doelgroepen (incidenteel)

De reserve is bedoeld voor de kosten van opvang van vluchtelingen en andere doelgroepen.

Reserve achterstallig onderhoud Coenecoop college (incidenteel)

De reserve is bedoeld voor het achterstallig onderhoud van het oude gebouw Oude Dreef 6.

Reserve Budgetoverhevelingen (incidenteel)

De reserve is bedoeld voor bekostiging van overhevelingen naar een volgend jaar.

Reserve Vereveningsfonds Sociale Woningbouw

Ten behoeve van een evenwichtige samenstelling van de woningbouw is een Vereveningsfonds Sociale Woningbouw ingesteld. De stortingen komen van ontwikkelaars die een verzoek hebben gedaan om te mogen afwijken van de Woonzorgvisie Waddinxveen 2035.

Reserve Verbetering fysieke leefomgeving

Deze reserve wordt gevoed door de ontvangen financiële bijdragen van ontwikkelaars voor de verbetering van de fysieke leefomgeving.

Bijlage 4: Structurele mutaties reserves

Programma	2026	waarvan structureel	2027	waarvan structureel	2028	waarvan structureel	2029	waarvan structureel
STORTINGEN								
Juiste zorg voor iedereen	-	-	-	-	-	-	-	-
Ruimte voor iedereen	652	25	25	25	25	25	25	25
Groeiende gemeente	4.828	-	1.829	-	2.118	-	48	-
Aantrekkelijke gemeente	-	-	-	-	-	-	-	-
Slagvaardige gemeente	-	-	-	-	-	-	-	-
Algemene dekkingsmiddelen	-	-	-	-	-	-	-	-
TOTAAL	5.480	25	1.854	25	2.143	25	73	25
ONTTREKKINGEN								
Juiste zorg voor iedereen	1.136	-	396	-	-	-	-	-
Ruimte voor iedereen	4.507	1.509	5.899	2.909	7.185	2.295	4.183	2.210
Groeiende gemeente	3.813	82	1.004	148	334	148	148	148
Aantrekkelijke gemeente	223	2	167	5	7	7	10	10
Slagvaardige gemeente	-	-	-	-	-	-	-	-
Algemene dekkingsmiddelen	95	-	-	-	-	-	-	-
TOTAAL	9.774	1.593	7.467	3.062	7.527	2.451	4.341	2.368
SALDO	-4.294	-1.568	-5.612	-3.037	-5.383	-2.426	-4.269	-2.343

Bedragen x € 1.000

De structurele mutaties betreffen de mutaties in de afschrijvingsreserves en de storting in de reserve Groot onderhoud Cultuurhuys De Kroon.

Bijlage 5: Staat van voorzieningen 2026-2029

Nr.	Omschrijving	Saldo einde B2025	Vermeerderingen		Verminde- ringen	Saldo einde B2026	Vermeerderingen		Verminde- ringen	Saldo einde 2027	Vermeerderingen		Verminde- ringen	Saldo einde 2028	Vermeerderingen		Verminde- ringen	Saldo einde 2029
			Rente	Overige			Rente	Overige			Rente	Overige			Rente	Overige		
	Voorzieningen algemene dienst																	
3.1.	Wachtgeld- en pensioenvoorzieningen																	
Z.001	Pensioenen (gewezen) wethouders	3.514.861	0	381.500	-302.000	3.594.361	0	381.500	-302.000	3.673.861	0	381.500	-302.000	3.753.361	0	381.500	-302.000	3.832.861
3.2.	Onderhoudsvoorzieningen																	
Z.002	Onderhoud openbare ruimte	1.199.721	0	1.489.300	-1.406.925	1.282.096	0	1.489.300	-1.406.925	1.364.471	0	1.489.300	-1.406.925	1.446.846	0	1.489.300	-1.406.925	1.529.221
Z.003	Onderhoud gemeentelijke gebouwen	386.231	0	539.840	-813.921	112.150	0	539.840	-458.693	193.297	0	539.840	-142.664	590.473	0	539.840	-326.192	804.121
Z.012	Groot onderhoud begraafplaatsen	143.797	0	53.200	-53.200	143.797	0	53.200	-53.200	143.797	0	53.200	-53.200	143.797	0	53.200	-53.200	143.797
3.3.	Nakomende kostenvoorzieningen																	
3.4.	Verliesvoorzieningen																	
3.5.	Egalisatievoorzieningen																	
Z.005	Egalisatievoorziening tarieven rioolrechten	2.500.653	0	0	-19.402	2.481.251	0	0	-96.167	2.385.084	0	0	-182.390	2.202.694	0	0	-260.519	1.942.175
Z.006	Egalisatievoorziening afvalstoffenheffing	491.090	0	0	0	491.090	0	0	-214	490.876	0	0	-1.757	489.119	0	0	-1.996	487.123
Z.007	Egalisatievoorziening begraafplaatsen	124.831	0	0	-127.116	-2.285	0	0	-127.616	-129.901	0	0	-130.097	-259.998	0	0	-110.083	-370.081
3.7	Arbeidsgerelateerde kosten																	
Z.013	Verlofsparen	465.757	0	0	0	465.757	0	0	0	465.757	0	0	0	465.757	0	0	0	465.757
	Totaal voorzieningen creditzijde balans	8.826.942	0	2.463.840	-2.722.564	8.568.218	0	2.463.840	-2.444.815	8.587.243	0	2.463.840	-2.219.033	8.832.050	0	2.463.840	-2.460.915	8.834.975

Voorzieningen debet zijde balans

Nr.	Omschrijving	Saldo einde B2025	Vermeerderingen		Verminde- ringen	Saldo einde B2026	Vermeerderingen		Verminde- ringen	Saldo einde 2027	Vermeerderingen		Verminde- ringen	Saldo einde 2028	Vermeerderingen		Verminde- ringen	Saldo einde 2029
			Rente	Overige			Rente	Overige			Rente	Overige			Rente	Overige		
	Voorzieningen grondbedrijf																	
3.6.	Verliesvoorzieningen																	
Z.008	Voorziening gecalculeerd nadelig resultaat Centrum	5.181.922	0	0	0	5.181.922	0	0	-5.181.922	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Z.011	Voorziening gecalculeerd nadelig resultaat Sleutelkwartier	7.187.272	0	0	0	7.187.272	0	0	0	7.187.272	0	0	-7.389.840	-202.568	0	0	0	-202.568
Z.014	Voorziening gecalculeerd nadelig resultaat Noordkade	5.106.000	0	0	0	5.106.000	0	0	0	5.106.000	0	0	0	5.106.000	0	0	0	5.106.000
	Totaal voorzieningen debetzijde balans	17.475.194	0	0	0	17.475.194	0	0	-5.181.922	12.293.272	0	0	-7.389.840	4.903.432	0	0	0	4.903.432
	Totaal voorzieningen	26.302.136	0	2.463.840	-2.722.564	26.043.412	0	2.463.840	-7.626.737	20.880.515	0	2.463.840	-9.608.873	13.735.482	0	2.463.840	-2.460.915	13.738.407

Toelichting overzicht voorzieningen

Het Besluit Begroting en Verantwoording (artikel 44) onderscheidt voorzieningen voor:

- Verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten;
- Op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachte verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten;
- Kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren en
- De bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing wordt geheven (bijvoorbeeld investeringen in rioleringen).

In Waddinxveen worden er in principe zes typen voorzieningen gehanteerd:

- Wachtgeld- en pensioenvoorzieningen (voorzieningen voor verplichtingen waarvan de omvang redelijkerwijs is in te schatten);
- Onderhoudsvoorzieningen (voorzieningen die strekken tot gelijkmatige verdeling van lasten);
- Nakomende kostenvoorzieningen (voorzieningen voor verplichtingen waarvan de omvang redelijkerwijs is in te schatten);
- Verliesvoorzieningen (voorzieningen voor verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is in te schatten);
- Egalisatievoorzieningen (voorzieningen waarbij de besteding dusdanig is gebonden dat de gereserveerde middelen uit heffingen of rechten teruggegeven moeten worden als ze niet aan het doel waarvoor ze geheven zijn worden besteed) en
- Voorzieningen voor arbeidsgelateerde kosten.

Het beleid met betrekking tot de voorzieningen is vastgelegd in de Financiële verordening gemeente Waddinxveen 2023.

Wachtgeld- en pensioenvoorzieningen

Voorziening wachtgeld en pensioenen (gewezen) wethouders (structureel):

De voorziening is gevormd voor het dekken van de toekomstige pensioenverplichtingen van (gewezen) wethouders. De omvang van deze voorziening wordt bepaald op basis van actuariële waarde berekeningen. De voorziening voor wachtgeld wordt bepaald aan de hand van toekomstige wachtgeldverplichting van gewezen wethouders.

Onderhoudsvoorzieningen

Voorziening onderhoud openbare ruimte (structureel):

De voorziening is gevormd voor de gelijkmatige verdeling van de lasten van groot onderhoud in de openbare ruimte. Deze voorziening heeft betrekking op de beheerplannen wegen, water en groen.

Voorziening onderhoud gemeentelijke gebouwen (structureel):

De voorziening is gevormd voor de gelijkmatige verdeling van de lasten groot onderhoud van de gemeentelijke gebouwen inclusief binnensportaccommodaties. Deze voorziening heeft betrekking op het Meerjaren Onderhoudsplan (MJOP; inclusief binnensportaccommodaties).

Verliesvoorzieningen

Voorziening gecalculeerd nadelig resultaat Centrum (incidenteel):

De voorziening is gevormd voor de dekking van het verwacht verlies op de bouwgrond in exploitatie Centrum.

Voorziening gecalculeerd nadelig resultaat Sleutelkwartier (incidenteel)

De voorziening is gevormd voor de dekking van het verwacht verlies op de exploitatie van het Sleutelkwartier.

Egalisatievoorzieningen

Egalisatievoorziening tarieven rioolrechten (structureel):

De voorziening dient voor het gedeeltelijk opvangen van tariefstijging als gevolg van toekomstige investeringen en de hiermee samenhangende kapitaallasten op basis van het financieel dekkingplan van het Gemeentelijk waterplan. Daarnaast worden verschillen tussen geraamde en werkelijke kosten en opbrengsten op deze budgettair neutrale beleidstaak met deze voorziening verrekend.

Egalisatievoorziening afvalstoffenheffing (structureel):

De voorziening dient voor het opvangen van ongewenste fluctuaties in de hoogte van de afvalstoffenheffing. Daarnaast worden verschillen tussen geraamde en werkelijke kosten en opbrengsten op deze budgettair neutrale beleidstaak met deze voorziening verrekend. De voorziening heeft per 31 december 2021 een saldo van € 598.000.

Egalisatievoorziening begraafplaatsen (structureel):

De voorziening dient voor het opvangen van ongewenste fluctuaties in de hoogte van de lijkbezorgingsrechten. Daarnaast worden verschillen tussen geraamde en werkelijke kosten en opbrengsten op deze budgettair neutrale beleidstaak met deze voorziening verrekend.

Arbeidsgerelateerde kosten

Voorziening Verlofsparen

De voorziening dient voor het opvangen van lasten van het bovenwettelijke verlof dat geen gelijke omvang kent en/of bestaat uit overmatige verlofsaldi of spaarsaldi.

Bijlage 6: Taakvelden

PROGRAMMA'S					
1	Taakveld	<i>Juiste zorg voor iedereen</i>	Lasten	Baten	Saldo
	4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	-1.047	15	-1.032
	6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	-1.200	686	-514
	6.21	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Wmo	-133	0	-133
	6.22	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	-544	0	-544
	6.23	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	-3.285	40	-3.245
	6.3	Inkomensregelingen	-9.400	7.405	-1.996
	6.4	Begeleide participatie	-2.122	0	-2.122
	6.5	Arbeidsparticipatieinstrumenten	-391	0	-391
	6.60	Hulpmiddelen en diensten (Wmo)	-1.359	9	-1.350
	6.711	Huishoudelijke hulp (Wmo)	-3.038	180	-2.858
	6.712	Begeleiding (Wmo)	-2.043	0	-2.043
	6.713	Dagbesteding (Wmo)	-423	0	-423
	6.714	Overige maatwerkarrangementen (Wmo)	-18	0	-18
	6.751	Jeugdhulp ambulant lokaal	0	0	0
	6.752	Jeugdhulp ambulant regionaal	-11.325	0	-11.325
	6.753	Jeugdhulp ambulant landelijk	-386	0	-386
	6.761	Jeugdhulp met verblijf lokaal	0	0	0
	6.762	Jeugdhulp met verblijf regionaal	-2.445	0	-2.445
	6.763	Jeugdhulp met verblijf landelijk	-250	0	-250
	6.791	PGB Wmo	-143	0	-143
	6.792	PGB jeugd	-812	0	-812
	6.811	Beschermd wonen (Wmo)	-35	0	-35
	6.812	Maatschappelijke- en vrouwenopvang (Wmo)	0	0	0
	6.821	Jeugdbescherming	-1.047	0	-1.047
	6.822	Jeugdreclassering	-156	0	-156
	6.91	Coördinatie en beleid Wmo	-770	0	-770
	6.92	Coördinatie en beleid Jeugd	0	0	0
		Totaal	-42.372	8.336	-34.036
2	Taakveld	<i>Ruimte voor iedereen</i>	Lasten	Baten	Saldo
	4.2	Onderwijshuisvesting	-4.614	105	-4.509
	4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	-895	825	-70
	5.1	Sportbeleid en activering	-478	160	-319
	5.2	Sportaccommodaties	-7.559	1.664	-5.895
	5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie e.d.	-999	252	-747
	5.6	Media (bibliotheek)	-783	30	-753
	6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	-1.448	31	-1.417
	7.1	Volksgezondheid	-2.175	212	-1.963
		Totaal	-18.952	3.279	-15.672

Bedragen x € 1.000

PROGRAMMA'S					
3	Taakveld	Groeiende gemeente	Lasten	Baten	Saldo
	2.1	Verkeer en vervoer	-861	0	-861
	3.1	Economische ontwikkeling	-673	0	-673
	3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	0	0	0
	3.3	Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen	0	9	9
	5.5	Cultureel erfgoed	-66	0	-66
	7.4	Milieubeheer	-3.382	742	-2.640
	8.1	Ruimte en leefomgeving	-7.701	8.358	657
	8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	-23.675	22.866	-809
	8.3	Wonen en bouwen	-3.509	1.948	-1.561
		Totaal	-39.868	33.923	-5.945
4	Taakveld	Aantrekkelijke gemeente	Lasten	Baten	Saldo
	0.64	Belastingen Overig	-1	20	19
	2.1	Verkeer en vervoer	-5.001	204	-4.797
	2.2	Parkeren	-120	0	-120
	5.3	Culturele kunstwerken	-8	0	-8
	5.7	Openbaar groen (en openlucht) recreatie	-4.564	29	-4.535
	6.3	Inkomensregelingen	-170	0	-170
	7.2	Riolering	-2.778	3.881	1.103
	7.3	Afval	-4.815	6.369	1.554
	7.4	Milieubeheer	-103	0	-103
	7.5	Begraafplaatsen	-378	515	137
		Totaal	-17.938	11.017	-6.921
5	Taakveld	Slagvaardige gemeente	Lasten	Baten	Saldo
	0.1	Bestuur	-2.985	66	-2.919
	0.2	Burgerzaken	-1.999	768	-1.231
	1.1	Crisisbeheersing en Brandweer	-3.035	283	-2.753
	1.2	Openbare orde en veiligheid	-650	8	-643
	6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	-367	0	-367
	6.23	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	-84	0	-84
		Totaal	-9.120	1.124	-7.996
		TOTAAL VAN DE PROGRAMMA'S	-128.249	57.678	-70.571

Bedragen x € 1.000

PROGRAMMA'S					
		ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN EN ONVOORZIEN	Lasten	Baten	Saldo
6.1	Taakveld	<i>Lokale heffingen</i>			
	0.61	OZB woningen	-612	5.116	4.503
	0.62	OZB niet-woningen	0	5.806	5.806
	3.4	Economische promotie	0	30	30
6.2		<i>Algemene uitkering</i>			
	0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	0	69.891	69.891
6.3		<i>Aandelen en dividend</i>			
	0.5	Treasury, aandelen en dividend	702	46	748
6.4		<i>Overige dekkingsmiddelen en onvoorzien</i>			
	0.8	Overige baten en lasten	-487	0	-487
6.5		<i>Overhead</i>			
	0.4	Overhead	-13.859	0	-13.859
6.6		<i>Vennootschapsbelasting</i>			
	0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)	-16	0	-16
		TOTAAL ALG. DEKKINGSM/ONVOORZIEN	-14.273	80.889	66.616
		SALDO VOOR RESULTAATBESTEMMING	-142.522	138.567	-3.955
	Taakveld	MUTATIES IN RESERVES	Lasten	Baten	Saldo
1	0.10	Mutatie reserves - Juiste zorg voor iedereen		1.136	1.136
2	0.10	Mutatie reserves - Ruimte voor iedereen	-652	4.507	3.855
3	0.10	Mutatie reserves - Groeiende gemeente	-4.828	3.813	-1.015
4	0.10	Mutatie reserves - Aantrekkelijke gemeente	0	223	223
5	0.10	Mutatie reserves - Slagvaardige gemeente	0	0	0
6.2	0.10	Mutatie reserves - Algemene uitkering	0	0	0
6.4	0.10	Mutatie reserves - Overig	0	95	95
		TOTAAL MUTATIES IN RESERVES	-5.480	9.774	4.294
		SALDO NA RESULTAATBESTEMMING	-148.002	148.341	339

Bedragen x € 1.000

Bijlage 7: Subsidies

Programma	Subsidieregeling	Subsidieplafond 2026	In procenten
Juiste zorg voor iedereen	Preventieteam	€ 2.296.221	43,3%
Juiste zorg voor iedereen	Maatschappelijke ondersteuning	€ 594.419	11,2%
Ruimte voor iedereen	Cultuur	€ 440.527	8,3%
Ruimte voor iedereen	Jubilea	€ 1.589	0,0%
Ruimte voor iedereen	Gezonde leefstijl Waddinxveen 2026	€ 331.112	6,2%
Ruimte voor iedereen	Stimuleringsbijdrage Waddinxveen 2026	€ 14.716	0,3%
Ruimte voor iedereen	Ontmoetingsactiviteiten 2026	€ 49.943	0,9%
Ruimte voor iedereen	Brede school Waddinxveen 2026	€ 53.779	1,0%
Ruimte voor iedereen	Peuteropvang en voorschoolse opvang 2026	€ 730.185	13,8%

Begrotingspostsubsidies			
Juiste zorg voor iedereen	Vluchtelingenwerk	€ 167.500	3,2%
Ruimte voor iedereen	Bibliotheek de Groene Venen	€ 563.412	10,6%
Slagvaardige gemeente	Wijkwallet	€ 36.357	0,7%
Slagvaardige gemeente	St. voor inclusie en discriminatiebestrijding	€ 14.193	0,3%
Slagvaardige gemeente	Stichting Halt	€ 14.901	0,3%
		€ 5.308.853	100,00%

De subsidieplafonds per subsidieregeling zijn geïndexeerd met 5,9% voor 2026. De begrotingspostsubsidies zijn met 2,6% geïndexeerd.

In januari 2026 wordt een subsidieregister geplaatst op www.waddinxveen.nl met daarin een overzicht van de beschikte subsidies.

Bijlage 8: Overzicht prestatie-indicatoren Programmabegroting 2025-2028

Beleidsindicatoren bieden inzicht in de mate waarin doelstellingen worden gerealiseerd.

De wettelijke indicatoren zijn voorgeschreven in art. 25 van het Besluit Begroting en Verantwoording en worden ook gepubliceerd op de website 'Waarstaatjegemeente.nl'. Daarnaast heeft de gemeente Waddinxveen ook eigen, in 2023 door de gemeenteraad vastgestelde beleidsindicatoren. Deze zijn bedoeld om de realisatie van eigen doelstellingen te kunnen volgen.

In 2024 is in Waddinxveen het onderzoek 'Burgerpeiling - Waar staat je gemeente' gehouden.

Programma 1 - Juiste zorg voor iedereen

Jeugd - wettelijke indicatoren

Indicator	Eenheid	2021	2021 - Midden-Holland	2022	2022 - Midden-Holland	2023	2023 - Midden-Holland	2024	2024 - Midden-Holland	2025	2025 - Midden-Holland
Werkloze jongeren	% werklozen 16-22 jarigen	1	1	1	1	1	1	NB	NB	NB	NB
Kinderen in een uitkeringsgezin	% kinderen tot 18 jaar	3	5	3	4	2	4	NB	NB	NB	NB
Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	12,4	13,6	12,1	13,4	12,2	13,3	12,1*	13,0*	NB	NB
Jongeren met delict voor rechter	% 12-21 jarigen	1	1	1	1	1	1	1	1	NB	NB
Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	1,6	1,6	1,3	1,4	1,3	1,3	1	1,1	NB	NB
Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren 12-23 jaar	0,2	0,2	0,2	0,2	NB	NB	NB	NB	NB	NB

*= voorlopige cijfers

WMO - wettelijke indicatoren

Indicator	Eenheid	2021	2021 - Midden-Holland	2022	2022 - Midden-Holland	2023	2023 - Midden-Holland	2024	2024 - Midden-Holland	2025	2025 - Midden-Holland
Cliënten met een maatwerkarrangement WMO	Aantal per 10.000 inwoners	450	593	450	586	450	586	460	596	NB	NB

Werk en inkomen - wettelijke indicatoren

Indicator	Eenheid	2021	2021 - Midden-Holland	2022	2022 - Midden-Holland	2023	2023 - Midden-Holland	2024	2024 - Midden-Holland	2025	2025 - Midden-Holland
Banen	Aantal per 1.000 inwoners 15-64 jaar	739,0	704,0	744,2	716,2	753,9	724,2	NB	NB	NB	NB
Banen	Aantal per 1.000 inwoners 15-74 jaar	626,5	596,4	635,2	609,0	647,9	617,0	NB	NB	NB	NB
Netto arbeidsparticipatie	% werkzame beroepsbevolking ten opzichte van (potentiële) beroepsbevolking	74,2	72,6	75,4	74,1	76,9	75,0	77,7	75,3	NB	NB
Lopende re-integratie voorzieningen	Aantal per 10.000 inwoners 15-64 jaar	62,9	138,8	66,6	142,3	68,9	142,2	75,4	161,9	NB	NB
Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners 18 jaar en ouder	202,9	289,2	184,1	255,7	173,9	244,6	182,4	249,9	NB	NB

Eigen - door Raad vastgestelde indicatoren

Indicator	Eenheid	2021	2021 - Midden-Holland	2022	2022 - Midden-Holland	2023	2023 - Midden-Holland	2024	2024 - Midden-Holland	2025	2025 - Midden-Holland
Personen met een bijstandsuitkering dat op zoek is naar werk	Aantal	307	NB	311	NB	NB	NB	NB	NB	NB	NB
Huishoudens met een bijstandsuitkering ten opzichte van totaal aantal huishoudens	%	2,7%	3,6%	2,6%	3,5%	2,7%	3,5%	2,9%	3,6%	NB	NB
Aantal jongeren in de jeugdzorg	Aantal	916	7.244	937	7.162	968	7.080	1.011	6.928	NB	NB
Jongeren met jeugdzorg ten opzichte van totaal aantal jongeren tot 23 jaar	%	11,1%	11,3%	10,9%	11,0%	10,7%	10,7%	10,7%	10,4%	NB	NB
Jongeren in gesloten inrichting	Aantal	2	21	1	9	NB	NB	1	NB	NB	NB
Cliënten WMO ten opzichte van totaal aantal inwoners > 18 jaar	%	6,0%	NB	6,1%	NB	6,2%	NB	5,8%	NB	NB	NB

Programma 2 - Ruimte voor iedereen

Sport - wettelijke indicatoren

Indicator	Eenheid	2021	2021 - Midden-Holland	2022	2022 - Midden-Holland	2023	2023 - Midden-Holland	2024	2024 - Midden-Holland	2025	2025 - Midden-Holland
Niet wekelijkse sporters	%	NB	NB	45,9	48,7	NB	NB	44,8	44,6	NB	NB

Onderwijs - wettelijke indicatoren

Indicator	Eenheid	2021	2021 - Midden-Holland	2022	2022 - Midden-Holland	2023	2023 - Midden-Holland	2024	2024 - Midden-Holland	2025	2025 - Midden-Holland
Absoluut verzuim	Aantal niet ingeschreven leerplichtigen per 1.000 inwoners 5-18 jaar	0	0	NB	0,4	3,1	2,5	3,2	2,6	NB	NB
Relatief verzuim	Aantal leerplichtigen wel ingeschreven, maar ongeoorloofd afwezig, per 1.000 inwoners 5-18 jaar	46	38	53	49	38	36	40	42	NB	NB
Voortijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	% deelnemers aan Voortgezet onderwijs en Middelbaar Beroeps Onderwijs (MBO)	1,6	1,5	2,2	1,9	1,4*	1,6*	1,3*	1,6*	NB	NB

Eigen - door Raad vastgestelde indicatoren

Indicator	Eenheid	2021	2021 - Midden-Holland	2022	2022 - Midden-Holland	2023	2023 - Midden-Holland	2024	2024 - Midden-Holland	2025	2025- Midden-Holland	Streefwaarde
Inwoners bewegen voldoende	% inwoners dat per week minstens 30 minuten matig intensief beweegt	NB	NB	45	NB	NB	NB	42	46	NB	NB	70% in 2023 (bron: lokaal gezondheids-beleid)
Laaggeletterdheid	% inwoners dat laaggeletterd is	9	10	9	10	9	10	9	10	9	10	NB
Het aantal kinderen met VVE (voor- en vroegschoolse educatie) ten opzichte van het totaal aantal VVE plekken	Aantal	NB	NB	Aantal VVE plekken: 77 Aantal kinderen op wachtlijst: 11	NB	NB	NB	Aantal VVE plekken: 93 Aantal kinderen op wachtlijst: 10		Aantal VVE plekken: 71 Aantal kinderen op wachtlijst: 0	NB	NB

Indicator	Eenheid	2021	2021 - Midden-Holland	2022	2022 - Midden-Holland	2023	2023 - Midden-Holland	2024	2024 - Midden-Holland	2025	2025- Midden-Holland	Streefwaarde
Vloeroppervlak per leerling	m2 per leerling	NB	NB	NB	NB	Basisonderwijs: beschikbare m2 per leerling: 6,7719 m2 bruto vloeroppervlakte Voortgezet Onderwijs: beschikbare m2 per leerling 8,4192 bruto vloeroppervlakte	NB	NB	NB	Basisonderwijs: beschikbare m2 per leerling: 6,0093 bruto vloer-oppervlakte	NB	Basisonderwijs: 200 m2 per instituut + 5,03 m2 per leerling. Voortgezet onderwijs: aantal m2 per leerling is afhankelijk van leerjaar en leerweg, opvraagbaar
Maatschappelijk vastgoed met minimaal energielabel C	%	NB	NB	NB	NB	79	NB	100	NB	100	NB	100% (2026)

Programma 3 - Groeiende gemeente

Economie - wettelijke indicatoren

Indicator	Eenheid	2021	2021 - Midden-Holland	2022	2022 - Midden-Holland	2023	2023 - Midden-Holland	2024	2024 - Midden-Holland	2025	2025 - Midden-Holland
Funciemenging	Verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken).	52,4	50,5	52,6	50,8	53,3	51,1	NB	NB	NB	NB
Vestigingen (van bedrijven)	Aantal per 1.000 inwoners 15 tot en met 64 jaar	151,6	166	162,4	176,7	172,6	185,1	NB	NB	NB	NB

Wonen - wettelijke indicatoren

Indicator	Eenheid	2021	2021 - Midden-Holland	2022	2022 - Midden-Holland	2023	2023 - Midden-Holland	2024	2024 - Midden-Holland	2025	2025 - Midden-Holland
Woningvoorraad	Gewenste woningvoorraadtoename volgend de trendraming 2020	256	NB	356	NB	NB	NB	359	NB	NB	NB

Grondbeleid - wettelijke indicatoren

Indicator	Eenheid	2021	2021 - Midden-Holland	2022	2022 - Midden-Holland	2023	2023 - Midden-Holland	2024	2024 - Midden-Holland	2025	2025 - Midden-Holland
Nieuw gebouwde woningen	Aantal nieuwbouwwoningen per 1.000 woningen	19,8	10,1	31,2	13,9	31,2	8,1	25,9	12,3	NB	NB

Duurzaamheid- wettelijke indicatoren

Indicator	Eenheid	2021	2021 - Midden-Holland	2022	2022 - Midden-Holland	2023	2023 - Midden-Holland	2024	2024 - Midden-Holland	2025	2025 - Midden-Holland
Hernieuwbare elektriciteit	% Elektriciteit afkomstig van natuurlijke bronnen die constant worden aangevuld	18,8	13,8	29	20,8	NB	NB	NB	NB	NB	NB

Ruimtelijke ordening - wettelijke indicatoren

Indicator	Eenheid	2021	2021 - Midden-Holland	2022	2022 - Midden-Holland	2023	2023 - Midden-Holland	2024	2024 - Midden-Holland	2025	2025 - Midden-Holland
Demografische druk	% personen van 0 tot 20 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 20 tot 65 jaar	75,8	75,8	76,4	76,2	75,9	76,1	75,1	NB	75,6	NB

Eigen - door Raad vastgestelde indicatoren

Indicator	Eenheid	2021	2021 - Midden-Holland	2022	2022 - Midden-Holland	2023	2023 - Midden-Holland	2024	2024 - Midden-Holland	2025	2025- Midden-Holland
Geplande bouw aantal nieuwe woningen	Aantal	336	1.727	617	3.018	424	1.373	579	1.982	219	2.034
% sociale huurwoningen	%	27	27	27	26	26	26	26	26	25	NB
% middenklasse huurwoningen	%	NB	NB	NB	NB	NB	NB	NB	NB	NB	NB
Aantal verkeersongevallen	Aantal per 100.000 inwoners	1.089	685	405	409	862	742	542	NB	NB	NB
Totaal score fietsvoorzieningen	Score op 5 puntsschaal	NB	NB	NB	NB	NB	NB	NB	NB	NB	NB
MKB (midden- en kleinbedrijf)-vriendelijke gemeente, positie op de ranglijst	Plek op ranglijst	> 100	NB	NB	NB	NB	NB	NB	NB	NB	NB
Energieverbruik in TJ	TJ	4.153	geen betekenis want geen relatie met inwonersaantal	3.402	NB	NB	NB	NB	NB	NB	NB
Aandeel hernieuwbare energie	%	8,2	NB	9,9	NB	NB	NB	NB	NB	NB	NB

Programma 4 - Aantrekkelijke gemeente

Afval - wettelijke indicatoren

Indicator	Eenheid	2021	2021 - Midden-Holland	2022	2022 - Midden-Holland	2023	2023 - Midden-Holland	2024	2024 - Midden-Holland	2025	2025- Midden-Holland
Fijn huishoudelijk restafval	Kilogram per inwoner	110	NB	108	NB	111	124	106	115	NB	NB
Scheidingspercentage van het ingezameld huishoudelijk afval	Percentage	NB	NB	70	68	68	68	68	67	NB	NB

Indicator	Eenheid	2021	2021 - Midden-Holland	2022	2022 - Midden-Holland	2023	2023 - Midden-Holland	2024	2024 - Midden-Holland	2025	2025- Midden-Holland
Grof huishoudelijk restafval per inwoner	Kilogram	24	27	19	38	21	25	23	20	NB	NB

Eigen - door Raad vastgestelde indicatoren

Indicator	Eenheid	2021	2021 - Midden-Holland	2022	2022 - Midden-Holland	2023	2023 - Midden-Holland	2024	2024 - Midden-Holland	2025	2025 - Midden-Holland	Streefwaarde
Aantal bomen (in beheer en eigendom gemeente Waddinxveen)	Aantal	10.026	NB	NB	NB	NB	NB	13.241	NB	14.046	NB	1 per huishouden > programmabegroting 2024-2027
Oppervlakte openbaar groen per inwoner (m2) (in beheer en eigendom gemeente Waddinxveen)	Oppervlakte in m2	NB	NB	NB	NB	NB	NB	51	NB	48m2	NB	48 m2 > collegeprogramma 2022-2026
Totale oppervlakte van natuur- en recreatiegebieden (hectare) (Weegje, deel Bentwoud enzovoort)	Oppervlakte in hectare	NB	NB	NB	NB	846	NB	846	NB	846	NB	846 (2024) > collegeprogramma 2022-2026
Aantal laadpalen per 1000 inwoners	Aantal per 1000 inwoners	6,9	4,6	9,3	7,1	9,4	8,4	7,8	NB	14,7	NB	NB
Aantal fixi-meldingen over zwerfafval	Aantal	NB	NB	35	NB	NB	NB	NB	NB	NB	NB	NB
Kilogram restafval per inwoner	Kilogram	107	NB	100	NB	NB	NB	NB	NB	NB	NB	25 (2030) > Collegeprogramma 2022-2026

Programma 5 - Slagvaardige gemeente

Openbare orde en veiligheid - wettelijke indicatoren

Indicator	Eenheid	2021	2021 - Midden-Holland	2022	2022 - Midden-Holland	2023	2023 - Midden-Holland	2024 *	2024 - Midden-Holland *	2025 **	2025-Midden-Holland **
Verwijzingen Halt	Per 1.000 jongeren	7	6	7	7	7	6	5	7	NB	NB
Winkeldiefstallen	Per 1.000 inwoners	0,7	1,7	0,5	2,1	1,4	2,2	1,4	1,8	NB	NB
Gewelddsmisdrijven	Per 1.000 inwoners	3,3	3,4	2,7	3,6	2,4	3	3	3,1	NB	NB
Diefstallen uit woningen	Per 1.000 inwoners	1,3	1,7	0,5	1,6	0,8	1,3	1,4	1,6	NB	NB
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Per 1.000 inwoners	3,8	4,8	3,5	5,8	2,8	3,9	2,5	3,7	NB	NB

* Betreffen voorlopige cijfers via www.waarstaatjegemeente.nl

** Gegevens zijn nog niet bekend. Wordt vergeleken met cijfers op jaarbasis

Eigen - door Raad vastgestelde indicatoren

Indicator	Eenheid	2021	2021 - Midden-Holland	2022	2022 - Midden-Holland	2023	2023 - Midden-Holland	2024	2024 - Midden-Holland	2025	2025- Midden-Holland
Relatie inwoner - gemeente	Score op 10 puntsschaal	5,9	6**	NG	NG	NG ***	NG ***	5,6	6,1**	NG	
Leefbaarheid in de woonbuurt	Score op 10 puntsschaal	7,7	7,7*	NG	NG	7,6	7,7*	NG	NG	NG	
% voldoen aan eigen serviceregels: Betreft de gewogen score per jaar	Percentage	82%	NB	Q1 t/m Q3: 73% en Q4: 72%	NB	78%	NB	87%	NB		NB
Gemeentelijke dienstverlening	Score op 10 puntsschaal	6,7	6,7**	NG	NG ***	NG ***	NG ***	6,6	6,7**	NG	

* In vergelijking met Veiligheidsregio Hollands-Midden. De cijfers zijn afkomstig uit de veiligheidsmonitor en hierin worden de cijfers vergeleken met de verschillende verbanden waar wij onderdeel van zijn. Het gaat dan om het basisteam Waddinxveen Zuidplas, Veiligheidsregio Hollands Midden en Nederland.

** Niet Midden-Holland, maar andere gemeenten van 25.000 tot 50.000 inwoners die aan de burgerpeiling waarstaatjegemeente meedoen.

*** De gegevens over de burgerpeiling van waarstaatjegemeente 2024 komen binnenkort beschikbaar.

**** Er wordt in 2026 geen burgerpeiling uitgevoerd. Vandaar dat hier geen streefwaarde is vermeld.

Programma 6 - Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

Algemene dekkingsmiddelen – wettelijke indicatoren

Indicator	Eenheid	2021	2021 - Midden-Holland	2022	2022 - Midden-Holland	2023	2023 - Midden-Holland	2024	2024 - Midden-Holland	2025	2025- Midden-Holland
Gemiddelde WOZ-waarde	Maal 1.000 euro	282	290	319	322	372	375	389	392	417	412
Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishouden	euro	833	892	909	973	937	1.020	966	1.109	1.013	1.148
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	euro	863	957	935	1.044	963	1.080	992	1.175	1.039	1.213

Bestuur en ondersteuning - wettelijke indicatoren

Indicator	Eenheid	2021	2021 - Midden-Holland	2022	2022 - Midden-Holland	2023	2023 - Midden-Holland	2024	2024 - Midden-Holland	2025	2025- Midden-Holland	2026	2026- Midden-Holland
Formatie	Fte (fulltime-equivalent) per 1.000 inwoners	6,4	NB *	6,7	NB *	7,1	NB *	7,1	NB *	7,8	NB *	7,8	NB *
Bezetting	Fte (fulltime-equivalent) per 1.000 inwoners	5,9	NB *	6,5	NB *	6,4	NB *	6,5	NB *	6,4	NB *	7,2	NB *
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	€ 642	NB *	€ 688	NB *	€ 715	NB *	€ 750	NB *	€ 741	NB *	€ 842	NB *
Externe Inhuur	% van totale kosten personeel	11,4%	NB *	14,8%	NB *	21,5%	NB *	28,9%	NB *	8,1%	NB *	11,4%	NB *
Overhead	% van totale lasten	8,6%	NB *	9,3%	NB *	11,0%	NB *	10,2%	NB *	10,4%	NB *	9,7%	NB *

* Betreft indicatoren op basis van de eigen administratie. Daarom zijn geen vergelijkende cijfers van de regio beschikbaar.

Bijlage 9: Gemeenteraad en Griffie

Begroting 2025 - 2029					
G00100 Gemeenteraad en Griffie					
Soort kosten	Begroting 2025 na wijziging	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Salarissen	€ 625.263	€ 631.570	€ 631.570	€ 631.570	€ 631.570
Ondersteunende kosten	€ 277.865	€ 313.851	€ 286.149	€ 286.149	€ 286.149
Personele kosten	€ 9.123	€ 9.360	€ 9.360	€ 9.360	€ 9.360
Vergoedingen IB47	€ 35.204	€ 36.119	€ 36.119	€ 36.119	€ 36.119
Opleidingskosten	€ 13.924	€ 14.286	€ 14.286	€ 14.286	€ 14.286
Bijdrage Groene Hart Rekenkamer	€ 40.745	€ 40.745	€ 40.745	€ 40.745	€ 40.745
Afschrijvingen	€ 7.442	€ 7.442	€ 7.500	€ 7.500	€ 7.500
Toegerekende reële rente	€ 112	€ 112	€ 450	€ 338	€ 225
Totaal	€ 1.009.678	€ 1.053.485	€ 1.026.179	€ 1.026.067	€ 1.025.954

MEMO

Zaakkenmerk: 309065

Documentkenmerk: 326616

Doelgroep: Raad

Onderwerp: Programmabegroting 2026-2029 erratum

Afzender: College

Datum: 10 november 2025

Geachte Raad,

I

Inleiding

De gemeente stelt op grond van artikel 189 van de Gemeentewet voor alle taken en activiteiten jaarlijks een begroting op. Dit op basis van het geld wat hiervoor beschikbaar is. De begroting moet immers haalbaar zijn. Ook moeten de baten (inkomsten) gelijk zijn aan of hoger zijn dan de lasten (uitgaven). De raad moet de begroting vaststellen voordat het jaar begint waar de begroting betrekking op heeft. De begroting moet uiterlijk vóór 15 november 2025 aan Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland worden verzonden.

De provincie heeft als toezichthouder op basis van de gemeentewet de taak te beoordelen of de begroting van de gemeente structureel sluitend is. Zij toetst dit aan de hand van de wet- en regelgeving Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV). In de eerste instantie is de gemeenteraad, op basis van de Gemeentewet, zelf verantwoordelijk voor het structureel en reëel evenwicht in de begroting. Kort gezegd moeten zij erop toezien dat de terugkerende lasten worden gedekt door terugkerende baten. Het dekken van structurele lasten (zoals de salarislasteren van personeel) met incidentele baten (zoals de inzet van een reserve of de verkoop van een pand) is immers niet duurzaam. De begrippen 'structureel' en 'incidenteel' zijn verder uitgelegd in het BBV.

De provincie heeft aangegeven dat zij de onttrekkingen aan de bestemmingsreserve maatschappelijke voorzieningen als incidenteel beschouwd. Het gevolg hiervan is dat de begroting niet structureel sluitend is. Als de begroting, op basis van verder onderzoek, naar het oordeel van de toezichthouder, niet structureel en reëel in evenwicht is en het voor GS niet aannemelijk is dat dit evenwicht uiterlijk in het laatste jaar van de meerjarenraming wordt hersteld, is er in beginsel van rechtswege sprake van preventief toezicht (Artikel 203 Gemeentewet).

Doel van de wijziging:

Omzetten van de bestemmingsreserve maatschappelijke voorzieningen naar een dekkingsreserve voorbereidingskosten maatschappelijke voorzieningen waardoor de begroting 2026-2029 structureel en reëel in evenwicht is. Dit is overeenkomstig het voorstel van de toezichthouder van de provincie.

Errata in de programmabegroting 2026-2029:

1. De bestemmingsreserve maatschappelijke voorzieningen om te zetten in een dekkingsreserve voorbereidingskosten maatschappelijke voorzieningen.
2. De Programmabegroting 2026-2029 van de gemeente Waddinxveen voor het jaar 2026 te wijzigen overeenkomstig besispunt 1. Dit betreft:
 - De staat van incidentele baten en lasten (pagina 91).
 - De toelichting op de staat van incidentele baten en lasten (pagina 92).
 - Bijlage 4 van de programmabegroting 2026-2029.

Resultaat van de wijziging:

Door deze reserve om te zetten in een dekkingsreserve voorbereidingskosten maatschappelijke voorzieningen worden de onttrekkingen wel als structureel gezien. Hierdoor is de begroting structureel sluitend.

Uitvoering/vervolg

Na vaststelling zal de programmabegroting 2026-2029 met het erratum worden aangeboden aan de provincie.

Bijlage(n)

1. Erratum staat van incidentele baten en lasten
2. Erratum Toelichting incidentele baten en lasten pagina 91
3. Erratum bijlage 4 van de programmabegroting (structurele mutaties reserves)

Staat van incidentele baten en lasten

	Lasten					Baten					Saldo				
	Begroting 2025 (na wijz.)	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2025 (na wijz.)	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2025 (na wijz.)	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Programma's															
1 Juiste zorg voor iedereen	-34	-100	0	0	0	12	0	0	0	0	-22	-100	0	0	0
2 Ruimte voor iedereen	-1.453	-387	-38	-38	0	642	384	0	0	0	-811	-3	-38	-38	0
3 Groeiende gemeente	-21.752	-30.877	-34.887	-20.486	-5.400	20.313	31.224	35.407	21.935	5.394	-1.439	347	520	1.448	-6
4 Aantrekkelijke gemeente	-220	0	0	0	0	434	0	0	0	0	214	0	0	0	0
5 Slagvaardige gemeente	-4.553	-8	-3	0	-105	3.134	0	0	0	0	-1.419	-8	-3	0	-105
6 Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	-209	-112	87	-126	-12	-22	-10	0	0	0	-231	-122	87	-126	-12
Totaal van de programma's	-28.221	-31.483	-34.841	-20.650	-5.517	24.513	31.598	35.407	21.935	5.394	-3.708	115	566	1.284	-123
Mutaties in reserves:	stortingen					onttrekkingen					saldo				
1 Juiste zorg voor iedereen	-100	0	0	0	0	204	954	262	0	0	104	954	262	0	0
2 Ruimte voor iedereen	-11.365	-652	0	0	0	12.354	772	38	38	0	989	120	38	38	0
3 Groeiende gemeente	-3.340	-4.828	-1.829	-2.118	-48	3.650	3.642	767	186	0	310	-1.186	-1.062	-1.933	-48
4 Aantrekkelijke gemeente	0	0	0	0	0	230	0	0	0	0	230	0	0	0	0
5 Slagvaardige gemeente	0	0	0	0	0	1.516	0	0	0	0	1.516	0	0	0	0
6 Algemene dekkingsmiddelen	-95	0	0	0	0	451	95	0	0	0	356	95	0	0	0
Totaal mutaties in reserves	-14.900	-5.480	-1.829	-2.118	-48	18.405	5.463	1.067	224	0	3.505	-16	-762	-1.895	-48
Saldo na winstbestemming	-43.121	-36.963	-36.670	-22.769	-5.565	42.919	37.062	36.474	22.159	5.394	-202	99	-196	-610	-171

Bedragen x € 1.000; negatief = nadelig

Toelichting op het overzicht van incidentele baten en lasten

Programma 1 Juiste zorg voor iedereen

Projectleider Hervormingsagenda jeugd (€ 100.000)

Aangezien er in 2025 geen projectleider is aangesteld zijn de kosten doorgeschoven naar 2026 en worden ten laste gebracht van de reserve Budgetoverhevelingen.

Onttrekkingen Egalisatiereserve Sociaal Domein (€ 854.000 -/-)

Er is een Plan van Aanpak Sociaal Domein samengesteld met hierin nieuwe inzichten en een maatregelenpakket met planning en capaciteitsvraag. Dit plan vormt de aanleiding om bij de begroting 2026 - 2029 de taakstelling verder bij te stellen. Concreet betekent dit meerjarig dat in 2026 de taakstelling van € 524.000 niet gehaald wordt, in 2027 € 262.000 van de taakstelling ingevuld kan worden en vanaf 2028 structureel € 524.000 bezuinigd kan worden. De randvoorwaarde bij het halen van deze planning is voldoende formatieve bezetting binnen de organisatie. Om de kosten van inhuur Sociaal Team en het niet halen van de taakstelling hervormingsagenda jeugd te kunnen dekken wordt beschikt over de Egalisatiereserve Sociaal Domein. In 2026 wordt hiervoor een bedrag van € 854.000 ten laste van de reserve gebracht.

Programma 2 Ruimte voor iedereen

SPUK Breed 2023-2026

Vanuit het Rijk is de Brede SPUK-regeling beschikbaar gesteld voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis (Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA)) voor de jaren 2023 tot en met 2026. De bijdrage op dit programma bedraagt € 243.000 (rijksbijdrage € 243.000).

Vorming afschrijvingsreserves

In 2026 wordt een afschrijvingsreserve gevormd voor renovatie sporthal De Duikelaar (€ 627.000).

Vorbereiding zorgplicht bibliotheekvoorziening

De middelen die ter voorbereiding op de wettelijke zorgplicht bibliotheekvoorzieningen zijn ontvangen als decentrale uitkering (€ 100.000) zijn via de reserve Budgetoverhevelingen overgeheveld naar 2026.

Regionale Samenwerkingsovereenkomst ISK

Voor de regionale samenwerkingsovereenkomst is in 2026-2028 € 38.000 beschikbaar. Dit bedrag wordt gedekt door de reserve Opvang vluchtelingen.

Programma 3 Groeiende gemeente

Grondexploitaties

In dit programma zitten diverse grondexploitaties. Grondexploitaties zijn per definitie incidenteel.

Ontwikkelvisie Sleutelkwartier

Voor de uitwerking van de scenariostudie naar een ontwikkelvisie per deellocatie Sleutelkwartier is in 2026 een bedrag opgenomen van € 326.000.

Projecten Duurzaamheid

Voor diverse projecten in het kader van duurzaamheid is in de begroting 2026 € 481.000 opgenomen. Voor een bedrag van € 301.000 betreft dit overhevelingen die ten laste van de reserve Budgetoverhevelingen worden gebracht.

Verkeersprojecten

In de begroting 2026 is voor diverse verkeersveiligheidsprojecten € 298.000 opgenomen. In 2027 en 2028 is hiervoor respectievelijk € 349.000 en € 238.000 opgenomen.

Aanvragen nieuwe DSO

Voor de uitvoering van de taken van Bouwen Wonen en Toezicht is specialistisch kennis nodig. Per 1-1- 2024 is de nieuwe Omgevingswet geïmplementeerd en worden alle aanvragen via de nieuwe DSO ingediend. Hiervoor worden trainees opgeleid met het doel om deze kennis te behouden binnen Waddinxveen. De inhuur van specialistische kennis en het opleiden daarvan is veel duurder vanwege schaarste op de markt. Voor de dekking van deze kosten (€ 65.000 in 2026) wordt een onttrekking uit de egalisatiereserve vergunningen bouw gedaan.

Implementatie Omgevingswet

In 2026 is een bedrag van € 181.000 begroot voor de lasten van implementatie van de Omgevingswet. Deze worden gedekt vanuit de reserve invoering Omgevingswet.

Vorming afschrijvingsreserves

In 2026 wordt er tlv de reserve bovenwijkse voorzieningen een afschrijvingsreserve ingesteld t.b.v. investering rotonde Zuidelijke Rondweg Beijerinklaan (€ 3.000.000).

Reserve bovenwijkse voorzieningen

Aan de reserve bovenwijkse voorzieningen vindt jaarlijks een rentevergoeding plaats op basis van de boekwaarde van de reserve. In 2026 bedraagt deze toevoeging € 41.000.

*Programma 5 Slagvaardige gemeente***Dienstverlening**

Voor de verdere doorontwikkeling van dienstverlening is een budget van € 8.000 beschikbaar in 2026.

*Programma 6 Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien***Budgetoverhevelingen**

Voor de overheveling van een budget van werving en selectie (€ 50.000) en kantoorkosten (€ 45.000) wordt een beschikking gedaan over de reserve Budgetoverhevelingen.

Bijlage 4: Structurele mutaties reserves

Programma	2026	waarvan structureel	2027	waarvan structureel	2028	waarvan structureel	2029	waarvan structureel
STORTINGEN								
Juiste zorg voor iedereen	-	-	-	-	-	-	-	-
Ruimte voor iedereen	652	25	25	25	25	25	25	25
Groeiende gemeente	4.828	-	1.829	-	2.118	-	48	-
Aantrekkelijke gemeente	-	-	-	-	-	-	-	-
Slagvaardige gemeente	-	-	-	-	-	-	-	-
Algemene dekkingsmiddelen	-	-	-	-	-	-	-	-
TOTAAL	5.480	25	1.854	25	2.143	25	73	25
ONTTREKKINGEN								
Juiste zorg voor iedereen	1.136	182	396	134	-	-	-	-
Ruimte voor iedereen	4.507	3.571	5.899	5.690	7.185	6.976	4.183	4.012
Groeiende gemeente	3.813	171	1.004	237	334	148	148	148
Aantrekkelijke gemeente	223	165	167	167	7	7	10	10
Slagvaardige gemeente	-	-	-	-	-	-	-	-
Algemene dekkingsmiddelen	95	-	-	-	-	-	-	-
TOTAAL	9.774	4.088	7.467	6.228	7.527	7.131	4.341	4.170
SALDO	-4.294	-4.063	-5.612	-6.203	-5.383	-7.106	-4.269	-4.145

De structurele mutaties betreffen de mutaties in de afschrijvingsreserves en de storting in de reserve Groot onderhoud Cultuurhuys De Kroon.

Daarnaast bestaan de structurele mutaties uit onttrekkingen aan de dekkingsreserve voorbereidingskosten Maatschappelijke voorzieningen.

'Vorbereiding en besluitvorming nieuw zwembad

In Bijlage 2 zijn investeringsbedragen opgenomen voor de ontwikkeling van een nieuw zwembad. Deze bedragen komen voort uit ramingen maar zijn nog niet nader onderbouwd. Conform de eerder aangenomen motie waarin is verzocht om een second opinion uit te voeren, worden deze bedragen voorlopig gereserveerd onder voorbehoud van de uitkomsten van deze second opinion.

In 2026 zal de raad een inhoudelijke dialoog voeren over de kaders van het nieuwe zwembad aan de hand van een voorstel van het college. Uitgangspunt daarbij zijn de eerder genomen besluiten over de functies van het zwembad. Na de uitkomst van deze dialoog en besluitvorming over deze kaders wordt het ontwerptraject voortgezet. Het voorbereidingskrediet dat beschikbaar is gesteld, maakt onderdeel uit van de totale investering en wordt ingezet voor noodzakelijke voorbereidende werkzaamheden, zoals honoraria voor architect, constructeur en adviseurs, diverse onderzoeken, voorbereiding van de vergunningsaanvraag en nutsaansluitingen. De aanbesteding van de bouw volgt na goedkeuring door de raad van het uitvoeringskrediet.'